EDITURA SCRIPTUM

Prinderea hoţului

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României TAYLOR, RICHARD
Prinderea hoţului / Richard Taylor; trad.: Emanuela Ignuţa. Oradea: Scriptum, 2007
ISBN 978-973-87770-7-1

I. Ignuţa, Emanuela (trad.) 821.111-97=135.1

PR

Richard TAYLOR

I

Ş' John Miles

I

Editura Scriptum Oradea
Originally published in English under the title
To Catch a Thief
by Richard Taylor with John Miles
Published by New Wine Ministries
PO Box 17, Chichester, West Sussex, PO20 6YB, UK
AII rights reserved.
ISBN 1-903725-57-7 © 2006 Richard Taylor
Translated in Romanian language with permission.
Ediţia în limba română, publicată sub titlul
Prinderea hoţului
de Richard Taylor
© 2006 Editura Scriptum
str. Lăpuşului nr. 28,410264 Oradea - Bihor
TelTFax/Robot: 0259-457.428; E-mail: scriptum(5>scriptum.ro.
Pagina web: WWW.SCRIPTUM.RQ
Prima ediţie în limba română Toate drepturile rezervate asupra prezentei ediţii în limba română
Cu excepţia situaţiilor când se specifică altfel, toate citatele biblice folosite sunt traducerea D. Cornilescu. Orice reproducere sau selecţie de texte din această carte este permisă doar cu aprobarea în scris a Editurii Scriptum, Oradea.
Traducerea: Emanuela Ignuţa
Editarea: Elena Jorj
Coperta şi tehnoredactarea: Olimpiu G. Filip Lectura: Florentina Pop
ISBN 978-973-87770-7-1
Credit foto copertă („Prison, Cell Bars"): Photoland/Corbis Tiparul executat în U.E.

Această carte este dedicată mamei mele. Ştiu că de-a lungul vieţii tale ai făcut ce ai considerat
că e cel mai bine pentru noi,
iar pentru aceasta te voi iubi mereu.
Poate au existat momente în care ai simţit că ne-ai dezamăgit
şi la fel se poate spune şi despre noi. Un lucru pe care îl admir la tine este abilitatea ta de a continua să iubeşti în ciuda durerii;
dragostea ta nemuritoare de mamă m-a ajutat
în multe momente dificile din viaţă.
Mamă, îţi mulţumesc pentru tot.

Cuprins

Ce spun alţii despre *Prinderea hoţului*.....9
Mulţumiri.....11
Capitolul 1_____
Ziua socotelilor.....13
Capitolul 2
Consumul de droguri.....25
Capitolul 3
Viaţa în cartierul Bryn.....33
Capitolul 4_____
De-ale copiilor.....45
Capitolul 5_____
Eu şi prietenii mei.....55
Capitolul 6
Din nou liber.....63
Capitolul 7_____
A treia oară după gratii.....73
Capitolul 8_____
UskOpen.....81
Capitolul 9_____
Tot mai adânc în mocirlă.....**87**
Capitolul 10
în căutarea răspunsurilor.....93
Capitolul 11_____
O minune neaşteptată.....101
Capitolul 12_____
Transformarea.....107

Ce spun alţii despre *Prinderea hoţului*

O carte cu totul adevărată, care descrie întâlnirea unui tânăr remarcabil cu cea mai mare realitate existentă. Ea va constitui o rază de speranţă pentru orice categorie de oameni. Multe vieţi pot fi schimbate şi luminate din interior prin bunătatea lui Dumnezeu oferită gratuit, aşa cum s-a întâmplat cu viaţa lui Richard."
dr. Rowan Williams, arhiepiscop de Canterbury

„Plină de culoare, puternică, autentică - iată adjectivele potrivite pentru descrierea acestei poveşti uluitoare despre transformarea unui deţinut toxicoman într-un pastor

renumit. Fie că îşi comite infracţiunile, că stă după gratii sau că îşi face studiul biblic, naraţiunea lui Richard Taylor e una captivantă. Ea reprezintă o călătorie spirituală remarcabilă."
Jonathan Aitken
„Povestea lui Richard Taylor este una remarcabilă. E o poveste a credinţei care învinge disperarea şi a nădejdii care înlocuieşte deznădejdea. Richard nu este singur în realizările sale. Cu toate acestea, experienţele lui, exprimate atât de elocvent în această carte, ar trebui să constituie o inspiraţie pentru mii şi mii de tineri din această ţară, care se confruntă cu aceleaşi probleme care au existat şi în viaţa lui."
Ray Wise, detectiv inspector, Poliţia din Gwent

10
Ce spun alţii despre „Prinderea hoţului"
„Cartea lui Richard Taylor, *Prinderea hoţului,* m-a mişcat profund. Domnul l-a smuls pe acest tânăr din focul iadului şi l-a aprins cu focul Duhului Sfânt. Ce transformare măreaţă! Mi-a umplut ochii de lacrimi. L-am întâlnit pe Richard pentru prima dată anul acesta. Este un evanghelist înfocat, predat lui Isus în totalitate, şi sunt convins că lucrarea lui va ajunge în final până la marginile pământului. Recomand cu tărie această carte."
Reinhard Bonttke, evanghelist
„Dacă ai nevoie de o schimbare dinamică în viaţa ta, îţi recomand să citeşti această carte."
Dinah Sansotne MBE, *Victory Outreach*

Mulţumiri

John Miles: această carte nu ar fi fost scrisă fără tine! îţi mulţumesc pentru că m-ai încurajat cu răbdare să îmi spun povestea vieţii; pentru multele ore petrecute împreună, depănându-mi amintirile; şi pentru că ai transformat conversaţiile noastre înregistrate într-un manuscris final. Credincioşia să-ţi fie răsplătită prin multe vieţi atinse şi transformate de puterea lui Dumnezeu!
Ken Shingleton: îţi mulţumesc pentru că ţi-ai făcut timp să mă vizitezi în închisoare şi să-mi împărtăşeşti credinţa ta. Sinceritatea şi curajul tău din timpul vizitelor tale mi-au vorbit despre dragostea lui Dumnezeu mai mult decât orice altceva.
David şi Dinah Sansome (Victory Outreach): pentru că mi-aţi oferit un cămin şi m-aţi iubit ca pe un fiu. Aţi văzut în mine ceea ce majoritatea nu şi-ar fi putut imagina vreodată, fapt pentru care am fost binecuvântat cu o familie şi un viitor extraordinare.
Organizaţia „Gideons": vă mulţumesc pentru hotărârea voastră fermă de a aduce Biblia în fiecare închisoare. Impactul ei în viaţa mea a avut efect în viaţa altor mii de oameni.
Tuturor prietenilor mei care, de asemenea, L-au găsit pe Cristos şi mi L-au împărtăşit şi mie: Alan Andrews, Colin Lloyd, Nigel Haddock, Harty şi mulţi alţii.
Scumpei mele soţii, Jill, şi celor trei frumoşi fii ai mei: Joshua, Caleb şi Jacob. Va mulţumesc pentru tot timpul pe care îl sacrificaţi pentru a-mi permite mie să fac misiune şi să călătoresc. Vă iubesc pe toţi cu pasiune.
12
Mulţumiri
în final, Mântuitorului, împăratului şi Stăpânului meu, Isus Cristos. Cuvintele nu sunt adecvate să descrie ceea ce însemni pentru mine. Ştiu că fără Tine nu aş avea o poveste, şi singura scriere ar fi cea de pe piatra mea funerară. Doar prin harul Iau măreţ trăiesc, pentru a istorisi tot ceea ce ai făcut în viaţa mea.

1

Ziua socotelilor

Era un sunet diferit de oricare altul pe care îl auzisem până atunci. Deşi ştiam că urma să vină, nimic nu m-a pregătit pentru impactul lui. Mi-a atins simţurile cu o fermitate şi cu un şoc pe care cu greu ţi le-aş putea descrie dacă nu ai experimentat şi tu aşa ceva. Zgomotul făcut de trântirea uşii grele de oţel răsună în toată clădirea. Era sunetul închiderii uşii unei celule - şi eu mă aflam înăuntru. Priveam ţintă la ea; era indiferentă la sentimentele mele sau ale oricărei alte persoane care a fost vreodată închisă acolo. Uşa se încuia fără cheie şi vidul ei era întrerupt doar de o gaură mică. Simţeam noduri în stomac din cauza fricii, în timp ce mă întrebam cum reuşisem să ajung într-un asemenea dezastru. Mă simţeam şi ruşinat pentru că o dezamăgisem atât de mult pe mama. Ea muncise din greu să îşi crească singură copiii. Nu merita îngrijorarea şi neliniştea pe care ştiam că le va simţi ştiind că, la numai cincisprezece ani, cel mai mare dintre cei patru fii ai ei se afla acum în închisoare.

Şi asta era cu siguranţă închisoare. Nu era o şcoală de corecţie amenajată ca un hotel; Institutul Tinerilor Infractori din cadrul închisorii Maiestăţii Sale Swansea era o închisoare adevărată. Avea înfăţişarea, sunetul şi mirosul de închisoare. Arhitectura şi geografia ei erau întocmai ca la închisorile pe care le-ai putea vedea la televizor sau în filme. Zgomotele făcute de voci, de paşi şi de uşile celulelor, ca aceasta care tocmai se închisese, răsunau prin zidurile nemiloase ca de fortăreaţă. Patru niveluri erau

clădite unul peste altul, conform economiei victoriene, care ne-a oferit casele etajate, destinate să nu risipească vreo bucată de teren - cu atât mai puţin pentru drojdia societăţii, care îşi meritase întemniţarea. Majoritatea colegilor mei de închisoare erau în arest preventiv, necondamnaţi încă pentru vreo infracţiune. Şi totuşi, iată-ne aici, închişi în celula noastră timp de douăzeci şi trei de ore pe zi, în condiţii mult mai proaste decât la deţinuţii adulţi. Aveam voie să ieşim în terenul pentru exerciţiu fizic o singură oră pe săptămână, sâmbăta dimineaţa. Din IMS Swansea nu ieşeai bronzat, ci mai degrabă arătând ca o fantomă a Crăciunului trecut.

întorcându-mă să-mi privesc noua casă, am observat că spaţiul din ÎMS Swansea era la mare preţ. Cu toate că celula părea ridicol de mică pentru două persoane, nu eram singur. Colegul meu de celulă, Jason Hedgel, era deja acolo, probabil amintindu-şi de propriile lui emoţii când a văzut pentru prima dată acea uşă închizându-se. Din păcate, Jason nu mai este printre noi. El, la fel ca mulţi alţii care au locuit în lumea întunecată a drogurilor, a murit mai târziu din cauza unei supradoze.

Ultimul meu arest fusese pentru lista obişnuită de delicte. Fusesem condamnat pentru treizeci de infracţiuni de abuz de droguri, beţie, hoţie, spargere, furt de maşini şi violenţă. Acesta devenise stilul meu de viaţă de la vârsta de treisprezece ani. Aveam în urmă sute de infracţiuni, a căror gravitate crescuse odată cu vârsta. De această dată, ştiam că mă aflu într-un grav pericol de a fi închis. Eram binecunoscut de poliţia şi de funcţionarii tribunalului din oraşul meu, Llanelli, din sudul Ţării Galilor. Noi locuiam într-o parte a oraşului numită Bryn. Partea aceasta din Regatul Unit avea mai mult

decât suficienţi huligani ca mine, dar eu mă distingeam ca unul dintre cei mai mari scandalagii. Venise acum timpul să fiu oprit - cel puţin pentru o vreme.
Eram obişnuit să petrec una sau două nopţi în celula secţiei locale de poliţie, deseori în weekend, după o zi de consum de alcool şi diferite substanţe ilegale. De obicei ajungeam la un fel de nebunie temporară. Nu le era uşor poliţiştilor să mă aresteze. Eram cât se poate de vulgar, abuziv şi violent cu ei. Au trebuit să mă imobilizeze, să-mi pună cătuşe şi să mă târască până la duba poliţiei, pe care noi o numeam car funebru. Eu nu am „venit în linişte". Oricine care se întreabă dacă poliţiştii îşi merită banii câştigaţi ar trebui să viziteze centrele câtorva oraşe din sudul Ţării Galilor pe la ora stingerii, sâmbăta noaptea. Următoarea oprire a fost la o celulă de poliţie, în care am fost aruncat, în timp ce încă mă luptam şi strigam înjurături. Eram atât de înnebunit de la droguri, încât am încercat să devastez celula în care mă aflam. Luni dimineaţa, eram în mahmureală şi aşteptam călătoria cu un car funebru până la Curtea Magistrală. Mâncarea primită la postul de poliţie era groaznică. Fiind asigurată de doamna Jones, o femeie mai în vârstă, care locuia vizavi de postul de poliţie, pâinea era râncedă sau prăjită şi umedă, iar ceaiul era aproape imposibil de băut. Poliţia nu cheltuia mulţi bani cu noi. Insă aşa neplăcută cum era situaţia, nu meritam ceva mai bun.
înainte de a-mi părăsi celula, mi s-au pus cătuşe pentru călătoria spre tribunal. Am împărţit carul funebru cu alţi şase băieţi, toţi arestaţi în weekend pentru infracţiuni similare. în timp ce mă aflam în celula de sub Curtea Magistrală, am primit vizita avocatului meu din oficiu, Stephen Lloyd. Numeroasele mele înfăţişări la tribunal mă făcuseră bine cunoscut lui Steve. El era bine cunoscut de mine şi prietenii mei ca avocatul care ne prezintă situaţia la tribunal în cea mai bună lumină şi care încearcă să ne obţină eliberarea pe cauţiune. De această dată, Steve a intrat cu salutul lui obişnuit:
- Bună, Rich, mă bucur să te văd.
Şi deoarece întotdeauna avea ţigări la el, i-am cerut câteva. Obişnuiam să glumesc cu Steve că activităţile mele infracţionale îi aduseseră banii pentru noua lui maşină sau pentru concediul lui anual. Adevărul e că Steve avea o sarcină nerăsplătită, încercând să apere ceva imposibil de apărat, iar rezultatul profesiei lui juridice era departe de a fi bine plătit. îl plăceam pe Steve foarte mult.
- Nu cred că-ţi va merge bine astăzi, Rich; vei fi reţinut în arest preventiv, m-a avertizat el.

16

Prinderea hoţului

Mi-a spus că îi va anunţa el pe mama şi pe tatăl meu despre ceea ce se întâmplase. Eu deja bănuiam că situaţia mea era gravă, începutul carierei mele de infractor înrăit mă ajungea din urmă şi ştiam că probabil de această dată voi ajunge la închisoare. Steve şi-a ţinut obişnuita pledoarie cum că eu veneam dintr-o familie cu părinţi divorţaţi şi am fost condus pe căi greşite de către alţi infractori etc. De fapt, nimeni nu m-a condus pe căi greşite, ci eu am ajuns acolo singur. Eu eram cel care îi aducea acolo şi pe alţii!
Chiar dinainte de a părăsi secţia de poliţie, ştiusem că soarta îmi fusese pecetluită. Există un sistem neoficial de consultare între sergentul de arest al secţiei de poliţie, procuratură, copistul tribunalului şi preşedintele magistraţilor. De fapt, decizia probabil fusese luată încă înaintea acestui sfârşit de săptămână. Sergentul de arest era o persoană foarte influentă. El vorbea cu copistul şi rezultatul era decis până nici nu ajungeai să intri în tribunal. Poliţia ştia că nu poate reţine în arest preventiv pe cineva de vârsta mea decât dacă are o listă lungă de infracţiuni de adăugat unui cazier pătat

anterior. Erau sătui să mă ducă la tribunal doar ca să vadă că magistratul îmi dă drumul din nou. Sistemul lor de alcătuire a cazierului era acela de a-ţi acorda cauţiune de mai multe ori, ştiind că apoi vei comite din nou infracţiuni. Ce făceau ei, de fapt, era să te lase să îţi sapi singur groapa. Când sergentul de arest socotea că ai acumulat suficiente infracţiuni, putea să se consulte cu un inspector, în cazul în care nu era sigur, după care transmitea copistului de la curtea judecătorească că e timpul să îţi stopeze activităţile. Slujba copistului este să fie consilierul profesional al magistraţilor amatori, şi aceştia de obicei îi urmează sfatul. în general, copistul urma dorinţele poliţiei. Astfel, poliţia era în acţiune, înlocuind sistemul judiciar. în particular, ei ţi-ar spune că acest aranjament neoficial s-a dezvoltat din frustrarea lor că sistemul oficial pare incapabil să facă faţă unora ca mine în mod eficace, nefăcând altceva decât să ne dea din nou drumul pe stradă cu un surâs afectat pe feţele noastre. în felul acesta, am reuşit să ajung acuzat de treizeci de infracţiuni, toate la o singură prezentare la tribunal. Am pledat vinovat la toate.

Ziua socotelilor

17

Odată ce am învăţat sistemul, am încetat să mai fiu violent şi abuziv faţă de sergentul de arest. Unul dintre ceilalţi poliţişti m-a sfătuit să fiu mai drăguţ cu sergentul, deoarece el hotăra cât timp voi petrece după gratii. înainte încercasem din răsputeri să-1 enervez, lovind uşa celulei cu piciorul şi fiind cât se poate de gălăgios. Acum însă am început să-i spun: „Da şefu', nicio problemă şefu'."

Când mi-a venit rândul, am fost escortat spre banca acuzaţilor şi am apărut în mijlocul sălii de judecată, în timp ce toate privirile s-au îndreptat spre mine. Sălile de judecată ale tribunalului din Llanelli sunt surprinzător de mici. Este o clădire modernă, iar sălile de judecată sunt un şir de pătrate şi dreptunghiuri furniruite. Nu există nimic care să decoreze pereţii sau să reducă seriozitatea oficială a locului respectiv. Mai întâi am observat că unii dintre prietenii mei se aflau în spaţiul acela mic pentru public ca să asiste la procedură. Asta nu era ceva neobişnuit, ci făcea parte din rutina noastră de luni dimineaţa, pentru aceia dintre noi care reuşiseră să nu fie arestaţi, putând astfel să meargă singuri la tribunal, să se uite pe listă pentru a vedea cine ajunge în faţa magistraţilor:

- Hei, uite că e rândul lui Taylor astăzi. Haideţi să vedem ce se întâmplă.

M-am uitat la ei şi ne-am zâmbit. Era întotdeauna important să arăţi dur şi să te comporţi ca şi cum nu ţi-ar păsa ce se întâmplă. Numele acestui joc era bravadă. înăuntrul meu, eram îngrozit că aceasta va fi prima dată când voi merge la închisoare. Nu-mi puteam imagina ce ar putea spune Steve ca să schimbe cursul evenimentelor care urmau să se desfăşoare.

Apoi, continuând să privesc în sală, am fost şocat să o văd pe mama acolo; nu mă aşteptasem la asta. Ii transmisesem un mesaj în singura convorbire telefonică care mi-a fost permisă la secţia de poliţie, dar totuşi prezenţa ei a fost o surpriză. Când m-a fixat cu privirea, nu m-am putut uita la ea şi am întors capul, încercam să nu arăt ruşinea pe care o resimţeam în interior. Această zi tristă se adăuga tuturor celorlalte încercări prin care mama trecuse de-a lungul vieţii, iar ea resimţea durerea. Problema cu delictele şi drogurile e că devii indiferent la efectele

18

Prinderea hoţului

Ziua socotelilor

19

lor asupra celorlalţi. Lumea ta este în totalitate egocentrică. Contează numai ce am *eu* nevoie şi ce vreau *eu* în această zi. Nici măcar nu intră în ecuaţie faptul că îi răneşti pe alţii, chiar şi pe mama ta, care te iubeşte foarte mult şi care a făcut tot ce a putut

pentru tine. E posibil ca mama să fi simţit că viaţa ei dificilă ajunsese din nou în fundul gropii.
A durat ceva mai puţin de douăzeci de minute ca acuzaţiile să fie citite, eu să pledez vinovat, iar Steve să îşi joace rolul. Verdictul plănuit dinainte era ca să fiu trimis în arest preventiv la IMS Swansea. încă o tânără primejdie pentru societate a ajuns în sfârşit de pe stradă în închisoare. Urma să fiu reţinut în arest preventiv, în aşteptarea rapoartelor sociale şi de eliberare condiţionată, iar apoi să fiu condamnat. Ştiam că închisoarea însemna pentru mine un pas inevitabil în a deveni un infractor de carieră sau, mai mult chiar, în a sfârşi prematur prin supradozaj. Timpul petrecut în închisoare nu m-ar face mai bun, ci doar mai rău. Nu ar împiedica viitoarele infracţiuni şi cu siguranţă nu m-ar opri să pun mâna pe cât de multe droguri mi-aş putea permite în închisoare. Cuvintele de încheiere ale magistratului au fost:
- Luaţi-1.
Mama era şocată; era ceva neaşteptat. Nu-i venea să creadă ce se întâmplă. A sărit în picioare şi a strigat magistraţilor:
- Nu-i puteţi face aşa ceva; are numai cincisprezece ani. Protestele ei au fost zadarnice, iar ofiţerii curţii au intrat şi au
condus-o afară din încăpere. Asemenea tulburări minore făceau parte din munca zilnică ce se derula în curtea magistrală.
Aflat din nou în celula de sub tribunal, am aşteptat carul funerar care să ne ducă pe o parte dintre noi la IMS Swansea. îmi ţineam puţinele posesiuni într-o pungă sigilată de poliţie. Aceasta făcea parte dintr-o încercare simbolică de a opri intrarea drogurilor în închisoare. încercarea însă a eşuat şi în curând am observat că drogurile în această închisoare erau la fel de uşor accesibile ca pe străzile din Llanelli. Când ne-am apropiat de închisoare, am privit prin fereastra micuţă a carului funerar la zidurile de afară. Părea un loc respingător. Şi aşa şi trebuia să arate. Doar nu ai vrea ca o închisoare să arate ca o tabără de
vacanţă, din exterior sau din interior. Am intrat pe porţile exterioare mari, făcute din lemn. Când s-au închis uşile în urma noastră, mi-am dat seama că vedeam pentru prima dată interiorul unei închisori. Ne aflam într-un fel de zonă de securitate, cu ziduri înalte de fiecare parte şi încă un rând de porţi mari şi mai moderne în faţa noastră. De această dată, porţile erau din oţel şi se deschideau electronic. Am aşteptat, în timp ce personalul de securitate a controlat vehiculul. S-au uitat sub dubă, probabil pentru a verifica dacă nu cumva fusese ataşată vreo bombă sau vreo ascunzătoare de droguri. în timp ce am trecut pe acolo, mi-am spus: *„Asta a fost, asta mi-e viaţa de acum înainte."* O anume inevitabilitate legată de această situaţie era acceptată de toţi - de poliţie, de prieteni, de tribunal, de mine şi probabil chiar şi de mama mea. De câte ori mai aveam încă să trec pe aceste porţi, ca pasager în carul funerar?
Odată ce am trecut de al doilea rând de porţi, ne-am oprit şi s-au deschis uşile din spate. Am stat în dubă, aşteptând să ni se strige numele.
- Taylor, a strigat o voce, şi eu am răspuns.
Vocea transmitea mult mai mult decât doar numele meu în acel singur cuvânt. Nu era o voce blândă sau prietenoasă şi nici nu mă aşteptam să fie astfel. însă nu era nici neprietenoasă. Era răspicată, formală, uşor nerăbdătoare; nu era lipsită de sens. Vocea îmi transmitea simplu: *Eu sunt responsabil aici, băiete; să faci bine să nu uiţi asta. Când te chem, să faci bine să te mişti.*
Am înţeles că acum făceam parte dintr-un sistem, dintr-o rutină; eram pur şi simplu încă un tânăr rebut care trebuia prelucrat. Vocea aceea conţinea răceală şi indiferenţă; eu reprezentam o parte din munca zilnică a cuiva. De acum înainte, când mă trezeam dimineaţa, nu aveam să mă mai întreb ce voi face în ziua respectivă; aceasta era lumea

lor, rutina lor şi trebuia să mă conformez, dacă mai aveam câtuşi de puţină judecată. Până şi infracţiunea, scandalul, hoţia şi traficul de droguri în incinta închisorii, toate făceau parte dintr-un status quo bine stabilit. De acum înainte voi fi *„Taylor".* Deşi făcea parte şi el din sistem, se terminase cu vocea prietenoasă a lui Steve care să mă salute cu: „Rich, mă bucur să te văd, ce mai faci?" El nu era

20

Prinderea hoţului

prietenul meu, dar făcea faţă zilei, permiţând o anume căldură, familiaritate şi bunătate umană în relaţiile cu clienţii. Era în mod oficial de partea mea, aşa că la fel de bine se putea comporta ca şi cum era într-adevăr de partea mea. Se putea întoarce acasă, la familie, la sfârşitul zilei de muncă, după ce avusese parte de o cantitate absolut minimă de ostilitate sau confruntare. Nu era de acord cu mine sau cu stilul meu de viaţă; nu m-ar fi invitat la grătar şi ar fi fost îngrozit dacă aş fi ieşit cu fiica lui. Acum însă era prea târziu pentru serviciile lui Steve; eram închis. Steve trecuse la următorul client huligan. Se asigura că încă un tânăr delincvent avea cel puţin o voce care să vorbească în apărarea lui.

Prima noastră oprire a fost la Recepţie. Orice asemănare cu un hotel se limita la acest titlu. Dincolo de prima uşă, urmau alte proceduri de rutină. îmi era teamă, dar nu trebuia să arăt acest lucru. Trebuia să par dur. Expresia feţei şi limbajul trupului meu trebuiau să transmită mesajul: *„Nu te pune cu mine, băiete, că o încasezi cu vârf şi îndesat, aşa că ai grijă."* Personalul închisorii văzuse scena aceasta de nenumărate ori până atunci. Mă îndoiesc să fi remarcat ceva din comportamentul meu. îmi ascundeam teama în spatele aparenţei. Auzisem atâtea poveşti despre viaţa din secţia tinerilor infractori - unele dintre ele exagerate sau născocite. îmi era teamă de violenţă, de viol, de scandal şi de oamenii aspri care erau ofiţerii închisorii, cunoscuţi de toţi ca „severii". Spectacolul însă trebuia să continue. Nu avusesem parte de prea multă educaţie, dar eram mai inteligent decât majoritatea băieţilor de acolo şi decât mulţi dintre ofiţerii închisorii. Trăind după raţiunea mea, urma să supravieţuiesc. Până şi profesorii mei, în puţinele daţi când am mers pe la şcoală, au recunoscut că am inteligenţă, numai să vreau s-o folosesc. Până acum însă nimic din această presupusă inteligenţă nu se transformase într-o judecată sănătoasă.

Am predat punga cu posesiunile mele, care urmau să-mi fie înapoiate la plecare. Cineva completa un formular cu numele meu scris deasupra. „Religia?" Nu aveam niciuna; banii, drogurile şi huliganismul erau religia mea. Fiindu-mi oferite variantele: creştin, musulman, hindus, iudaic etc, am răspuns

Ziua socotelilor

21

„creştin", pentru simplul fapt că ştiam că nu mă încadrez la niciuna din celelalte. Scopul principal al acestei întrebări era să vadă dacă ai nevoie de vreun regim alimentar special cerut de religie.

- Taylor, numărul tău este XY791, să nu-1 uiţi.
- Da, şefu', am spus eu şi am început să tot repet numărul în gând.

Apoi am fost percheziţionat. La un capăt al spaţiului mare de recepţie era un rând de duşuri fără uşi sau draperii. Lipsa de intimitate doar mărea stresul şi sentimentul vulnerabilităţii. M-am dezbrăcat şi am făcut duş. Stăteam acolo dezbrăcaţi, în timp ce un medic ne-a făcut un scurt control medical. Deseori încercam să obţinem pastile de la medic, invocând diferite probleme de sănătate, şi adesea cerând somnifere. însă dependenţa mea de droguri nu reprezenta un motiv de atenţie specială, deoarece

închisoarea era plină de toxicomani şi cu toţii aveau acces la mai multe droguri acolo. Câţiva ofiţeri lucrau la birou în sala aceea, neluând seama la stânjeneala noastră, din cauză că trebuia să stăm acolo dezbrăcaţi, sub privirile întregii săli.
Apoi ni s-au împărţit hainele de puşcăriaşi. Uniforma obişnuită de închisoare consta din jeanşi albaştri şi cămaşă albastră. însă deţinuţii aflaţi în arest preventiv trebuiau să poarte jeanşi maro. în felul acesta te distingeai ca unul care încă nu a intrat cum se cuvine în fraternitatea închisorii. Cu siguranţă hainele nu erau făcute după măsuri şi nici una dintre ale mele nu mi se potrivea. Erau ba prea mici, ba prea mari, ba prea strâmte, ba prea largi. însă nimănui nu-i păsa în afară de mine. *„Hei, sunt în închisoare, aşa că ce importanţă are?"* Dar într-un fel, tot avea importanţă, cel puţin pentru mine, dacă nu pentru altcineva. Cel mai rău dintre toate era senzaţia ciudată pe care o aveam pentru că trebuia să port lenjerie intimă pe care o purtaseră atâţia alţii înaintea mea. îmi tot spuneam că fuseseră bine spălate, dar totuşi mă simţeam straniu. Poate că această reacţie ţi se pare ciudată, venind din partea cuiva care nu avea nici o problemă să doarmă sub cerul liber şi să îşi otrăvească trupul în mod regulat cu droguri şi băutură. Probabil că am fost destul de murdar din când în când, dar cel puţin era propria

mea murdărie/ iar asta făcea toată diferenţa. Hainele şi punga cu lucrurile personale mi-au fost puse într-o cutie albastră din plastic. Aceea a fost ultima dată când am văzut lucrurile cu care intrasem acolo. Ne-am aşezat pe o bancă în faţa uşii care ducea la principala debarcare; ne uitam drept înainte cu ochii pierduţi. Nu aveam voie să vorbim. Auzeam paşii ofiţerului venind dinăuntru şi sunetul care urma să ne devină atât de cunoscut -zăngănitul unei mari legături de chei şi deschiderea unui lacăt.
- Haideţi, băieţi, să mergem.
Era acum timpul să trecem de la preliminariile recepţiei la debarcarea principală a închisorii. Intrând pe uşă, m-am uitat la noile mele împrejurimi şi la nivelurile de deasupra noastră. Priveliştea şi zgomotele care m-au întâmpinat păreau ciudate şi oarecum demoralizante. în atmosferă plutea mirosul de dezinfectant ieftin şi de transpiraţie. După ce am intrat, ne-am dus la magazie să ne preluăm lenjeria de pat - o pătură verde, un pahar din plastic şi tacâmuri din plastic.
„Asta este, adevărata viaţă dură: închisoarea", mi-am spus eu din nou. Oricât îmi plăcea mie să fac pe durul, aveam încă numai cincisprezece ani şi aceasta era prima dată când vedeam interiorul unei închisori. Amintirea aceea îmi este vie în minte şi astăzi.
Gândurile mi-au fost întrerupte de un ofiţer:
- Taylor, etajul patru, celula treisprezece. Am ezitat.
- Unde e asta, şefu'?
întotdeauna ne adresam ofiţerilor cu „şefu' ".
- Sus, la dreapta, te va aştepta un ofiţer. O voce a strigat de sus:
- Hai, Taylor, mişcă-te!
Am alergat pe scări. Ofiţerul m-a dus la celula treisprezece, a deschis uşa grea din oţel, iar eu am păşit înăuntru.
Primisem arest preventiv pentru şase săptămâni. După aceea, m-am prezentat din nou la tribunal pentru a se decide dacă voi fi trimis la înalta Curte de Justiţie sau voi fi încredinţat magistraţilor pentru condamnare. S-a luat hotărârea ca magistraţii să se ocupe de situaţie. Aceasta a dus la încă patru săptămâni de arest preventiv pentru a se face rapoarte înainte

de condamnarea mea. Situaţia era foarte supărătoare. Mi se părea că procesul se

prelungeşte numai ca să stau eu închis cât de mult posibil. Rapoartele erau scrise de un asistent social şi un ofiţer stagiar, după ce aceştia mă vizitau în închisoare. A treia mea prezentare la tribunal pentru acele acuzaţii a rezultat într-o sentinţă de serviciu comunitar. împlinisem deja şaisprezece ani, dar încă se lua în considerare faptul că eram prea tânăr. Manualul magistraţilor le cerea să ia în considerare toate alternativele unei condamnări la închisoare.
Serviciul comunitar a luat forma slujbei de întreţinere a unui cimitir local duminica şi vopsirea unor locuri publice, cum ar fi centrele de tineret. De cele mai multe ori nu mă prezentam la lucru. Neprezentarea aceasta era notată cum trebuie şi constituia parte din argumentul unei condamnări la închisoare de mai târziu, în cazul în care continuam să comit infracţiuni. De asemenea, mi se cerea să frecventez şedinţe de terapie. Şi unii din prietenii mei se aflau acolo. Terapia includea jocul de biliard şi aruncarea la ţintă, dar şi momente în care ne aşezam să discutăm despre noi. Mai obişnuiam să pasăm mingea de la unul la celălalt într-un cerc, dar nu prea ştiu cu ce scop. Mi se părea ciudat şi cu toţii priveam acest lucru ca pe o glumă. Era încă o idee care îi venise cuiva pentru a încerca să ne convingă să ne schimbăm modul de viaţă. Nu ştiu însă dacă a fost privită ca succes. Cel puţin în cazul meu, ştiu că nu a avut nici un efect. Eram pornit înspre un stil de viaţă nesăbuit, care probabil avea să mă distrugă într-un final, şi nu-mi păsa pe cine răneam pe parcurs.

2

Consumul de droguri

Probabil pare o măsură extremă să trimiţi la închisoare un băiat care peste două săptămâni va împlini şaisprezece ani. Magistraţii nu sunt doritori să facă aşa ceva, mai ales când e vorba despre un loc atât de rău cum e IMS Swansea. Totuşi poliţia hotărâse că e timpul să fiu luat de pe străzi. Mă aflam în pragul păşirii în realitatea unei închisori victoriene supraaglomerate, cu personal insuficient şi prost dotată. Trecând pe uşa de la recepţie, am intrat în corpul principal al închisorii, la nivelul al doilea - se pare că exista şi nivelul întâi -care era demisolul. Nivelul al doilea era pentru deţinuţi dintr-o categorie specială. Până şi într-o instituţie pentru tineri delincvenţi, această măsură se cerea pentru pedofili, homosexuali şi cei condamnaţi pentru atac sau jefuire a persoanelor în vârstă. Ceilalţi deţinuţi considerau de datoria lor să-i persecute pe deţinuţii din categoria specială. Noi îi numeam „rataţi" şi deseori strigam insulte la adresa lor. însă mult mai grav era faptul că le contaminam mâncarea. In drumul de la bucătărie la nivelul doi, se puteau adăuga la mâncarea lor tot felul de lucruri, cum ar fi urină şi spermă. Dacă te comportai rău, erai privat de orice privilegiu şi puteai fi trimis la carceră pentru câteva zile. Marea problemă într-o astfel de situaţie era că primeai mâncarea de la aceeaşi sursă cu cea a rataţilor, iar noi ştiam ce putea fi în ea. De câte ori ajungeam la carceră, pieferam să mor de foame decât să mănânc mâncarea.
Culoarele din lateralul fiecărui nivel erau făcute în întregime

din oţel, toate vopsite în verde. La un moment dat se făcuse o slabă tentativă de

atenuare a efectului, punându-se gresie pe culoare. Nu ne-ar fi stricat să beneficiem de serviciile de design interior ale lui Lawrence Llewelyn-Bowen (bine cunoscut prezentator de show pentru design interior „Changing Places", n.ed.); un fel de *Changing Cells* - nu ştii niciodată, poate ar fi un serial de televiziune de succes. La fel ca în orice închisoare cu astfel de design, spaţiul boltit dintre culoare avea o plasă din oţel întinsă de la un capăt la celălalt, din motive de siguranţă. Dacă cineva era aruncat peste balustradă - lucru care se întâmpla uneori ca formă de intimidare - persoana respectivă cădea pe această plasă elastică, fără a-şi răni altceva decât nervii. Plasa constituia, de asemenea, o metodă convenabilă de a aduna lenjeria de pat pentru spălat.

In fiecare dimineaţă, primul lucru pe care îl auzeai era vocea unui ofiţer strigând:

- Haideţi, băieţi, e timpul pentru golire.

Şovăitori, ne târâm afară din pat să ne luăm oala de noapte. Bun venit la o nouă zi în ÎMS Swansea. La fiecare nivel, era o chiuvetă mare într-un spaţiu pe care îl numeam canal de scurgere, unde în jur de optzeci de tineri se înghesuiau să îşi golească oala în fiecare dimineaţă; mirosea cumplit. Când se goleau oalele, iar apa de la robinet curgea peste ele, de obicei eram împroşcaţi cu un amestec de apă şi urină, în timp ce aşteptam la rând. Dacă aveam nevoie să excretăm în timp ce eram închişi, nu ni se asigura altceva în afară de oala de noapte. Nu aveam voie să ieşim din celulă. Aceasta se datora în primul rând faptului că erau doar doi ofiţeri de serviciu în cea mai mare parte a timpului. Dat fiind acest nivel de supraveghere, regulamentul nu permitea niciunui deţinut să iasă din celulă. Trebuia să ne folosim oala, însă, bineînţeles, nimeni nu voia să o facă. O soluţie era să folosim bucata mare de carton pe care o aveam în celulă pentru a agăţa fotografii - de obicei cu femei goale - pe post de paravan care să ne ofere puţină intimitate. Apoi excretam pe ziar, îl împăturеam cu grijă sub formă de pachet şi ne aruncam „pachetele" pe fereastră. în fiecare dimineaţă, vreunui nefericit îi revenea slujba de a aduna toate pachetele.

Alternativa era să suportăm mirosul în spaţiul acela închis în orele care mai rămâneau până la golirea oalelor de noapte sau să aşteptăm până la ora de întrunire, când puteam ieşi din celule. Era destul de rău să stai în propriul tău miros, cu atât mai rău în cel al colegilor! Pentru a face celulele să miroase ceva mai bine, deţinuţii dezvoltaseră un sistem ingenios, cu o bucată de săpun de bărbierit. Folosind o fâşie ruptă din pătură pe post de sfoară, îţi suspendai săpunul de bărbierit deasupra oalei de noapte, astfel încât atunci când o foloseai sau o spălai, săpunul să acţioneze ca deodorant pentru toaletă, asemănător cu cel pe care mama ta l-ar instala în mod normal în toaleta de acasă. în celule exista o anomalie bizară în privinţa folosirii cartoanelor pentru fotografii. Nu ni se permitea să avem fotografii cu femei complet goale, aşa că foloseam hârtie de la ţigări pentru a acoperi părţile strategice. Aceste detalii adăugate aduceau fotografiile la standardele decenţei publice. Şi totuşi ni se pretindea să ne aşezăm pe oala de noapte sub privirile tuturor şi să excretăm. Se pare că acest lucru nu ofensa nidun standard al decenţei publice!

Ne era permis un singur duş pe săptămână, iar hainele, inclusiv şosetele şi lenjeria intimă, erau schimbate doar săptămânal. Aceasta contribuia la mirosul unic din acel loc. Duceam cu noi în celule apă pentru spălat într-un vas din plastic. La ora mesei, ne luam pe tavă mâncarea venită de la subsol şi o duceam cu noi în celulă. După o oră, un ofiţer striga:

- Golirea, băieţi!

Atunci se deschidea uşa celulei ca să ne putem pune tăvile afară, pe podea. Cineva

avea slujba de a aduna tăvile. Era o muncă neplăcută să răzuieşti resturile de mâncare, golindu-le într-o găleată, să aşezi tăvile una peste alta şi să le duci la locul unde erau spălate. Am avut şi eu slujba aceasta pentru o vreme, în timpul unei condamnări de mai târziu la Swansea. Am avut chiar şi slujba de a spăla tăvile. Ele erau spălate în apă fiartă şi pentru munca aceasta mi se dădeau mănuşi speciale, termorezistente, care îmi ajungeau până la coate. De obicei se împroşca apă pe jos şi mergeam să curăţ cu mopul. Slujba aceasta mă ajuta în afacerile mele de trafic. Uşile celulelor nu

aveau fereastră, ci doar o gaură mică prin care puteam comunica rapid:

- Bună, băieţi, am ceva tutun, aveţi nevoie?

- Taylor, fă-ne o favoare, du-te la cinci şi întreabă-i dacă au hârtie de ţigări şi o să facem schimb cu ei. întotdeauna uşile aveau un mic spaţiu gol dedesubt şi puteam trece diferite lucruri pe dedesubt. Uşile din unele închisori au o uşiţă glisantă sau un gemuleţ cu sită, prin care poţi vedea şi oameni, numai Swansea nu. Odată intrat în celulă, erai efectiv izolat, realmente închis.

în prima mea zi de închisoare, am avut parte de un şoc la timpul de întrunire. A avut loc un tărăboi, început cu o încăierare într-unui din spaţiile de scurgere. Aveam printre noi un deţinut de culoare, iar prezenţa lui era nedorită. La începutul anilor '90, în închisoarea Swansea pur şi simplu nu erau deţinuţi de culoare. Un alt deţinut, care era din Londra, s-a năpustit asupra acestuia în zona de scurgere şi în doar câteva secunde părea că va izbucni un tărăboi de proporţii. Poate că străinul londonez încerca să facă puţină impresie localnicilor gali? Cum nu mai văzusem aşa ceva până atunci, reacţia pe care am văzut-o din partea ofiţerilor închisorii m-a şocat prin iuţeala şi sălbăticia ei. Ei ştiau din experienţă că un asemenea lucru trebuia oprit în câteva minute, căci altfel situaţia putea fi scăpată de sub control. Alarma tiuia în întreaga aripă a închisorii, iar zgomotul acesta, amestecat cu strigătele ofiţerilor şi ale deţinuţilor, a dat naştere la o zarvă înspăimântătoare.

în două minute, vreo treizeci de ofiţeri echipaţi bine pentru situaţii de scandal alergau pe culoare spre locul cu pricina. Era un talmeş-balmeş de căşti, scuturi şi bastoane. Culoarele se cutremurau la intervenţia ofiţerilor. Majoritatea acestora erau bărbaţi masivi şi robuşti, care ar turti un băiat de cincisprezece ani ca mine dintr-o singură mişcare de baston. Probabil că eram dur pentru vârsta mea, dar nu eram nici pe departe pregătit pentru aceste matahale blindate. Nu ştiam ce să fac sau încotro s-o apuc. Conform regulii, dacă erai un simplu spectator inocent, indicai faptul acesta stând cu spatele şi braţele lipite de perete, fără a împiedica intervenţia trupei pentru scandal, adunată cu repeziciune. Nu ştiam asta, însă, din fericire, cineva care ştia că

era prima mea zi acolo m-a înşfăcat şi m-a tras înapoi la perete, în timp ce inima îmi bătea cu putere. Eram la nivelul al doilea şi, după câteva minute, un ofiţer, vrând să se asigure că rămân în afara scandalului, m-a azvârlit într-o celulă-dormitor deschisă, unde se aflau patru „rataţi". Nu ştiam dacă trebuie să mă tem mai mult de trupa pentru scandal sau de aceştia; era un moment foarte incomod. în curând, ofiţerii au reuşit să deţină controlul asupra situaţiei. Acum aveau o întâmplare de care să facă haz mai târziu la o halbă de bere la cârciumă. Totul se petrecuse într-o singură zi de muncă. închisoarea era rece. Totul în ea era rece. Pereţii erau reci la atingere, culoarele din oţel erau reci şi aerul era rece. Nici vara nu se încălzea prea mult. Căldură nu se dădea deloc, nici măcar în cea mai geroasă zi de iarnă. Problema nu era că ofiţerii nu porneau căldura, ci întreaga clădire pur şi simplu nu avea sistem de încălzire. Credeam că aşa ceva se întâmplă numai în gulagurile siberiene. Tremurai tot,

dimineaţa, la amiază şi noaptea. Dacă nu îţi luai încă o pătură, nu puteai dormi. Eu dormeam îmbrăcat.
în primele câteva zile de închisoare, am şi devenit unul din traficanţii de droguri şi ţigări, folosindu-mă de deprinderile dobândite deja afară. Ocazia pentru acest comerţ era limitată, deoarece eram închis tot timpul, cu excepţia unei singure ore pe zi. Timpul de golire a oalei constituia pentru mine o şansă de a alerga pe ici-acolo, făcând câte-o afacere în grabă. Am angajat un băiat care să se ocupe de golirea oalei în locul meu şi să îmi umple sticla de apă; asta îmi dădea câteva minute. îl plăteam cu o cantitate mică de droguri; era un fel de afacere cu plată fixă. El era „scalvul" meu; aşa îi numeam noi pe băieţii care alegeau modul acesta de a-şi câştiga provizia de droguri. De asemenea, obţineam provizii de droguri ori de câte ori mă vizita prietena mea. Aşa intră cele mai multe droguri în închisorile britanice. Dacă îţi pierdeai privilegiile din cauza unui comportament neadecvat, o parte a pedepsei consta în „vizitele închise". Acolo vorbeai cu vizitatorul tău din spatele unui perete din sticlă, cu ajutorul unui telefon. Pedeapsa aceasta era mai severă decât pare la prima vedere. Vizitatorul nu putea să îţi dea droguri şi

astfel îţi era oprită principala sursă de provizii. Vestea aceasta era cu adevărat una proastă.
De obicei, vizitatorii erau cei care aduceau droguri în închisoare. Aveam un sistem pe care noi îl numeam *introducerea dopului.* Vizitatorul aducea canabisul sau tabletele deja împachetate într-un pacheţel înfăşurat strâns în folie. Era strecurat deţinutului în cursul vizitei. Acesta se uita în jur să vadă dacă este urmărit, iar dacă părea să fie în siguranţă, îşi desfăcea fermoarul la pantaloni, repede vâra mâna printre picioare şi introducea *dopul* în rect. Majoritatea deţinuţilor deveniseră foarte pricepuţi la asta şi puteau efectua manevra cu o iuţeală şi cu o dexteritate uluitoare. Dopul era recuperat mai târziu, când deţinutul mergea la toaletă.
Curând mi s-au destrămat cele mai multe temeri pe care le avusesem cu privire la închisoare. M-am adaptat repede la practicile de rutină şi m-am dedicat noii mele existenţe. îi cunoşteam deja pe mulţi dintre băieţii din secţia aceea a închisorii. Mi-am ocupat locul printre ei şi împărtăşeam camaraderia obişnuită a tinerilor, râzând şi glumind. Contactul nostru se limita la golirea oalei, colectarea hranei şi timpul de întrunire, însă noi profitam la maxim de acel timp. în perioada detenţiei urmăream două ţeluri: să ne ispăşim condamnarea fără a ne lăsa doborâţi de depresie şi să consumăm cât de multe droguri reuşeam să facem rost. Traficul de droguri, pe lângă nevoia de a satisface pofta obişnuită, de asemenea ocupa mintea băieţilor care nu aveau multe alte lucruri la care să se gândească. Faptul că stăteai închis douăzeci şi trei de ore din zi alimenta practic întreaga problemă. Mintea noastră gândea, plănuia, făcea proiecte, îşi imagina şi astfel câştiga un interes de care era atâta nevoie în viaţă: totul gravitând în jurul drogurilor. De unde să faci rost de următoarea porţie? Aceasta era ocupaţia prioritară a zilei.
în toată perioada mea de detenţie nu am avut nici măcar o noapte fără droguri. îi taxam pe deţinuţii mai vulnerabili şi uneori chiar şi pe cei mai puţin vulnerabili. Era pură jecmănire, bazată pe intimidare. Dacă eu şi colegul meu de celulă, Adrian, ştiam sau bănuiam că un anumit deţinut are droguri disponibile, el putea fi ţinta noastră.

- Fii atent, măi, ori ne dai şi nouă, ori o încasezi.

De obicei, ameninţarea era suficientă. Poate pare ciudat că am reuşit să-mi clădesc propriul regim de aprovizionare cu droguri în doar câteva zile de la intrarea în

închisoare. Asta pentru că oricum cunoşteam deja jumătate din băieţii de acolo. Aveam deja reputaţie pentru duritatea mea şi am reuşit imediat să-mi găsesc locul potrivit în ierarhia microcosmului închisorii.
Un mare noroc era faptul că prietenul meu, Jim Davis, era deja în închisoare. Jim, la fel ca majoritatea prietenilor mei de atunci, nu mai este acum în viaţă. Jim era un tip solid, care arăta şi se comporta ca un dur. Era considerat foarte tare şi se bucura de poziţia înaltă din ierarhia închisorii oferită de acest fapt. Totuşi, în cazul lui Jim, totul era prefăcătorie. El, de fapt, nu era deloc dur şi eu ştiam asta, iar Jim ştia că ştiu. Eu puteam să îl bat şi se temea de mine. Ba mai mult, se temea că voi demasca micul lui joc şi voi spune tuturor adevărul. *„Vedeţi că jim Davis ăla nu e nici pe departe atât de dur pe cât credeţi. Spuneţi-i că eu am zis asta. Dacă vrea să mă contrazică, să vină la mine şi îl aranjez eu."* Astfel îl aveam la mână pe Jim şi reuşeam să mă folosesc de asta. Era ca şi cum cineva ţi-ar ţine loc când ai de aşteptat la o coadă mare. Atunci poţi să mergi în faţa cozii şi să îţi ocupi locul chiar în faţa celorlalţi. Eu „am intrat" în faţa lui Jim Davis, fiind scutit de mult timp pierdut şi ciorovăială pentru a încerca să demonstrez cine sunt. Jim dirija multe lucruri în închisoare, iar eu puteam să-i spun: *„Jim, fă asta sau asta pentru mine"* şi el făcea. Toţi din jur au observat asta şi astfel statutul meu s-a ridicat imediat deasupra solidului Jim. îl şantajam cu ameninţarea secretă de a-i dezvălui prefăcătoria în faţa tuturor. Jim pur şi simplu nu-şi putea permite aşa ceva, prin urmare s-a conformat întocmai liniei stabilite de mine.
în lungile ore în care stăteam închis în celulă, aveam timp să gândesc. Drogurile constituiau ocupaţia principală a minţii mele, dar uneori stăteam întins pe pat şi-mi puneam întrebări cu privire la viaţa mea. Eu nu eram, şi nici altcineva nu era, surprins că mă aflu aici. Făceam parte dintr-o cultură unde situaţia mea reprezenta doar un nou pas pe scara vieţii. Mă gândeam mult la mama şi la durerea pe care i-o pricinuise viaţa. Nu eram un fiu

bun, nici pe departe. Mă întrebam dacă viaţa mea ar fi putut fi diferită, însă mă îndoiam.
Când cineva era prins cu droguri, era pedepsit prin pierderea privilegiilor. Pe lângă celulele de izolare din clădirea adulţilor, cu chestiile dubioase adăugate regimului alimentar, era întreruptă si alocaţia de cinci lire. Deci în felul acesta îmi petreceam eu zilele, cu capul plecat, făcând afaceri necinstite, executându-mi pedeapsa fără prea multe probleme sau plângeri. Aşteptam clipa când voi fi lăsat din nou liber în societate. Bineînţeles că preferam să fiu afară, nu în închisoare, dar dacă tot trebuia să stau închis, măcar nu mă consumam din cauza asta. Acceptam totul ca parte inevitabilă din stilul de viaţă pe care îl alesesem. Consumul meu de droguri trebuia plătit.

3

Viaţa în cartierul Bryn

Comparativ cu alţi oameni, eu am puţine amintiri din copilărie. Şi chiar dintre cele pe care le am, multe sunt neplăcute. Copilăria mea a fost scurtă şi am avut parte cu vârf şi îndesat de durere. Tatăl meu, Brian, lucra în construcţii, fiind un constructor şi un ţiglar foarte harnic. A întâlnit-o pe mama, Janet Thomas, şi la scurt timp ea a rămas

însărcinată cu mine. Eu m-am născut cu câteva luni înainte de căsătoria lor. In 1975, era un lucru ruşinos să ai un copil „în afara căsătoriei". Soluţia convenţională era să te căsătoreşti cât mai repede posibil. Pentru părinţii mei, problema era unde vor locui. Nu îşi puteau permite să cumpere o casă, iar pentru casele aflate în proprietatea conducerii locale, era o listă foarte lungă de solicitanţi. Modul în care înaintai pe listă era prin câştigare de puncte. Punctele le câştigai odată cu trecerea timpului şi în funcţie de situaţia materială. Părinţii mei şi-au început viaţa conjugală locuind într-o rulotă mică în apropierea unui râu, lângă podul care ducea la strada principală. După câteva luni, s-au mutat la părinţii tatălui meu. Mama dorea cu disperare să aibă propria locuinţă şi deseori o puteai întâlni insistând cu disperare la birourile departamentului pentru locuinţe din oraş. Când mama a rămas din nou însărcinată, departamentul de locuinţe din Llanelli ne-a repartizat o locuinţă tipică cu trei dormitoare în zona Bryn, la cinci kilometri de centrul oraşului. Camerele erau adecvate şi aveam şi o grădină. Casa era tencuită într-o culoare care se poate să fi fost cândva albă. Cartierul Bryn

avea străzi înguste, astfel că abia aveau loc să treacă două maşini. Fuseseră construite într-o perioadă în care nu era de aşteptat ca muncitorii de rând să aibă maşini. Când vremea era rezonabilă, o mulţime de copii se jucau pe stradă şi majoritatea oamenilor păreau să se cunoască cel puţin din vedere. Chiar şi în vremea aceea, cartierul era cunoscut pentru infracţiuni, huligani şi trafic de droguri. Era o zonă de muncitori foarte harnici, şi perspectivele oamenilor erau mici. Rata şomajului era ridicată, ceea ce a contribuit la naşterea unei culturi de sărăcie şi infracţiune în multe familii din cartier. Pe aceste străzi m-am jucat eu în copilărie.

Mama a născut încă trei copii: Andrew, Mark şi Robert. Numărul maşinilor din zonă fiind relativ mic în vremea aceea şi neexistând teama de pedofili, părinţii ne dădeau voie să alergăm pe străzi, dar nu să mergem singuri în oraş. Eu şi fraţii mei constituiam un cvartet formidabil în găsirea, provocarea şi inventarea belelelor. Eram o pacoste pentru părinţi. Singurele modele adevărate pentru noi erau băieţii mai mari, care deja o luaseră pe calea infracţiunilor şi a drogurilor. Aceştia erau cei de la care învăţam şi se ştia că vom urma şi noi aceeaşi cale. Pentru mine era firesc să preiau rolul de lider, deoarece eram cel mai mare dintre cei patru fraţi.

Noi aveam o părere foarte bună despre tata, chiar dacă se pare că îşi petrecea majoritatea timpului liber la cârciumă, unde îşi cheltuia şi cei mai mulţi bani. Iubea maşinile, însă nu avea prea mulţi bani rămaşi ca să cheltuiască pentru ele, aşa că de multe ori le cârpăcea în faţa casei. Diferitele maşini care apăreau în spaţiul nostru de parcare mă fascinau. îmi amintesc de o dubă verde pe care am avut-o odată. Tata a pus nişte covoraşe în spate pentru băieţii lui. Ori de câte ori tata zicea: „Haideţi, băieţi, să facem o plimbare", ne îngrămădeam în spate, foarte entuziasmaţi. Am foarte puţine amintiri frumoase din această perioadă a vieţii mele, însă aceste clipe petrecute cu tata au fost într-adevăr frumoase şi de ele îmi aduc cel mai bine aminte.

Tata fiind atât de mult plecat la muncă, mama era cea care trebuia să ducă greul, încercând să ţină sub control patru băieţi greu de stăpânit. Avea tendinţa să ignore comportamentul rău

cât de mult posibil. Lăsaţi de capul nostru, ajungeam tot mai răi, până când într-un final mama nu mai putea suporta şi ne lovea cu putere. Când mama îşi pierdea cumpătul, era timpul să fugim. Tata era eroul care nu ne lovea niciodată şi care din

când în când ne scotea în oraş la distracţie. Ba chiar încerca să ne apere de mama când era nervoasă.
îmi amintesc doar câteva vacanţe de familie şi acestea au fost de obicei petrecute cu mama. Tata rămânea acasă. îmi amintesc o vacanţă în care mama ne-a dus în Irlanda cu feribotul - un teren de joacă şi aventură cum nu mai văzuserăm până atunci. Goneam pe-acolo, făcând ravagii pe oriunde ne duceau picioarele. Nu peste mult timp, s-a auzit şi un anunţ printr-un sistem public de adresare:
- Părinţii băieţilor Taylor sunt rugaţi să vină la birou.
Nişte membri ai echipajului ne reţinuseră când încercam să explorăm camera motoarelor.
în altă vacanţă petrecută cu mama, am fost într-un teren public pentru rulote, numit „Litoralul". Am găsit vopsea roşie şi nişte pensule; ispita era prea mare ca să-i putem rezista. în ziua următoare, dis-de-dimineaţă, am pictat rulote, interioare ale maşinilor de spălat, rufe întinse la uscat, corturi, ferestre, până chiar şi pisici şi câini care erau pe acolo; toate acestea erau vopsite în roşu. Era artă modernă de cea mai bună calitate. Cu toţii am fost daţi afară de pe acel teren.
Căsnicia părinţilor mei era într-o situaţie gravă. Mama ura din ce în ce mai mult stilul de viaţă pe care îl avea tata. Familia avea banii necesari pentru a cumpăra lucrurile de care aveam nevoie, numai că aceştia erau risipiţi la cârciumă. Probabil cele mai neplăcute amintiri ale mele din copilărie sunt scandalurile cumplite dintre părinţi. Tata venea acasă de la cârciumă, iar mama îl aştepta, plină de furie, gata să explodeze. Noi eram încuiaţi în dormitoarele noastre şi stăteam acolo, plângând din cauza scandalurilor violente de jos. în multe aspecte, felul în care mama îl trata pe tata se asemăna cu felul în care ne trata pe noi. îndura multă nefericire, singurătate şi sărăcie, iar când se aduna prea mult, exploda. Acesta era temperamentul ei. Atunci când exploda însă tata era în mare bucluc. Era un lucru foarte

distructiv din punct de vedere emoţional pentru noi, copiii, să trebuiască să fim martori la aceste confruntări dintre doi oameni pe care îi iubeam. Pur şi simplu nu înţelegeam ce se întâmplă.
Aveam nouă ani când, în cele din urmă, a survenit despărţirea dintre ei. într-o noapte, mama s-a înfuriat atât de tare pe tata, încât i-a aruncat toate hainele pe fereastră şi a încuiat uşile pe dinăuntru. Tata a stat afară un timp, strigând înjurături, dar mama era hotărâtă şi răbda insultele. Vecinii erau obişnuiţi cu astfel de tulburări în cartierul Bryn, deoarece ele erau nelipsite în acel teritoriu. Tata ar fi putut să intre spărgând uşa, dar probabil nu ştia sigur cu ce era întâmpinat dacă o făcea. Şi-a adunat hainele şi a plecat să locuiască cu mama lui. Acela a fost, de fapt, sfârşitul căsniciei părinţilor mei. Divorţul s-a încheiat aproximativ şapte luni mai târziu. Ciudat este că în anii următori, mama şi tata au devenit din nou prieteni buni. Dacă mama rămâne fără bani sau dacă are nevoie să meargă undeva cu maşina, tata este întotdeauna gata s-o ajute. La un moment dat, am sperat chiar că poate se vor împăca, ceea ce însă nu s-a întâmplat. Cred că se adunase prea multă amărăciune între ei.
Mama încă îşi avea copiii şi casa, dar nu mai avea soţ. Unele femei s-ar împăca cu această situaţie; poate că nu e chiar atât de rău să rămâi cu două din trei. Problema care rămânea însă era sărăcia. Trăiam acum din ajutor social, care asigura locuinţă şi hrană, dar în fond nimic altceva. Mama încerca întotdeauna să facă Crăciunul o sărbătoare specială pentru noi, chiar dacă nu îşi putea permite acest lucru. Un an mi-a rămas întipărit în minte ca moment foarte dramatic al copilăriei mele. Trebuie să fi avut vreo zece-unsprezece ani pe atunci. La fel ca toţi copiii de vârsta noastră, ne

trezeam devreme în ziua de Crăciun. în anul acela, am coborât pe scări în jurul orei cinci dimineaţa. Am rămas înmărmuriţi. Nu erau jucării. Pur şi simplu nu ne venea să credem; nimic altceva în afară de câteva jucării vechi, de mâna a doua. Mama era atât de lefteră şi deja cu atâtea datorii la cămătari, încât nu a putut să ne cumpere nimic de Crăciun. La prânzul de Crăciun, aveam tocană irlandeză la conservă. Nu ştiu cine era cel mai tulburat de situaţie, mama sau băieţii ei. Asta n-a făcut altceva decât să mă determine să fur lucrurile pe care mi le doream.

Viaţa în cartierul Bryn

37

După anul acela, mama a vrut neapărat să ne ofere un Crăciun frumos, cu biciclete şi alte cadouri, indiferent cât ar costa-o. Se poate să fi fost cumpărate pe o datorie serioasă, dar jucăriile au fost prezente la Crăciunul următor. Mama întotdeauna făcea tot ce putea pentru noi, iar intrarea în datorii mari era modalitatea ei de a ne arăta că ne iubeşte. îşi aduna datorii imense, pe care nu avea cum să le plătească. îşi dorea cu disperare ca băieţii ei să fie fericiţi. în această privinţă, era o mamă minunată. Uneori o urmăream seara. Stătea pe scaun, se îngrijora din cauza datoriilor şi începea să plângă. Era blocată în propria ei închisoare a datoriilor, a durerii şi a dezamăgirii. Singura fericire din viaţa ei era să ne vadă bucurându-ne de jucăriile pe care ni le cumpăra.

Am început să fur când aveam doisprezece ani. La început am furat mai ales jucării pe care mama nu îşi putea permite să le cumpere. Eu şi fraţii mei nu vedeam nimic rău în asta. Pe măsură ce creşteam, controlul mamei asupra noastră - care niciodată nu a fost prea mare - scădea, iar eu deveneam mai sălbatic. Mânia mea faţă de lumea care mă înconjura creştea. Reacţia mamei la această situaţie a fost ciudată. Indiferent cât eram de răi, întotdeauna ne apăra. Dacă venea cineva să se plângă de noi sau dacă poliţia îşi efectua una din vizitele frecvente la casa noastră, ea întotdeauna ne apăra în mod viguros.

- Cum? Băieţii mei să facă asta? Nu fiţi absurd, ei nu ar face niciodată aşa ceva.

Băieţii mei sunt cuminţi. Aceasta era încă o modalitate - probabil nechibzuită - prin care mama făcea tot posibilul să ne arate că ne iubeşte.

Dacă cineva îndrăznea să se atingă de noi, mama exploda, îmi aduc şi acum aminte cum le spunea oamenilor:

- Nu cumva să îndrăzneşti să te-atingi de băieţii mei, nici să nu-ţi treacă prin minte aşa ceva!

Odată, eu şi fraţii mei am aruncat cu pietre în sera unui vecin. Acesta a venit la mama să se plângă. Noi tot insistam că nu am făcut aşa ceva.

- Nu, mama, noi n-arn făcut aşa ceva, noi nu, pe cuvânt că n-am făcut aşa ceva.

Mai târziu m-am dus la vecinul acela, am râs şi mi-am bătut

38

Prinderea hoţului

joc de el pentru că mama ne crezuse pe noi, şi nu pe el. Asta a fost prea mult pentru el şi mi-a tras o palmă. Am alergat acasă la mama, plângând:

- Mama, m-a lovit, m-a lovit peste faţă. Mama a mers imediat la el acasă şi a bătut la uşă. Vecinul i-a deschis, iar mama i-a tras cu toată puterea un pumn în faţă.

A mai existat un factor care a contribuit la creşterea sălbăticiei mele. Mama era de-acum o femeie foarte singură. Dragostea după care tânjea o ocolise întotdeauna. Eşecul din căsnicie, chiar şi aceşti băieţi, pe care încerca din răsputeri să îi iubească, păreau a face tot posibilul să o rănească. Ea căuta consolare în alte relaţii. Veneau în casa noastră tot felul de oameni, iar eu nu puteam să suport asta. Am avut o reacţie extremă. Comportamentul meu s-a deteriorat şi nimeni nu mă mai putea controla. Mă

băteam, furam, înjuram şi comiteam delicte care erau revoltătoare la un băiat de vârsta mea. Mulţi oameni se temeau de mine. Relaţiile pe care mama le avea erau pentru mine ca şi cum ai pune benzină pe un foc care mocneşte. Eram mânios, cu sufletul rănit, iar lumea făcea bine să se ferească de mine. Pentru mine, despărţirea şi divorţul părinţilor nu putuseră veni într-un moment mai prost. Fraţii mei fuseseră mai mici şi nu înţeleseseră prea mult din ceea ce se petrecuse. La vârsta de zece ani, toate astea mi-au produs pagube maxime în viaţă.

însă cel mai rău pentru mine şi pentru fraţii mei era faptul că tata nu mai era cu noi. Singura mea fărâmă de distracţie lipsea acum. Duba lui verde nu mai era parcată în faţa casei. Avea permisiunea să vină şi să ne scoată în oraş o dată pe săptămână, sâmbăta. Aceasta era pentru noi atracţia principală a săptămânii. Ne îmbrăcam cu mult timp înainte de ora când trebuia să vină, aşteptând cu emoţie timpul minunat pe care urma să îl petrecem cu tata. însă problema era că uneori tata pur şi simplu nu apărea. Stăteam acolo, uitându-ne la ceas şi văzând cum trece ora la care trebuia să vină. O oră mai târziu, eram tot acolo. Dacă tata nu venea deloc, îmi vărsăm necazul asupra mamei. Credeam că ea e vinovată şi deveneam de nestăpânit. Drumul îmi era de-acum netezit pentru decăderea într-o viaţă întunecată.

în 1986, la vârsta de unsprezece ani, m-am mutat la şcoala

ajutătoare din Brygwyn. Acolo am legat noi prietenii, care erau de mare importanţă pentru mine. Pentru mine, acest lucru avea probabil o valoare mai mare decât pentru majoritatea copiilor de vârsta mea. Nu voiam sub nicio formă să stau acasă. Casa era un loc care mă înfuria. Petreceam mult timp împreună cu prietenii, distrându-ne de toate belelele avute la şcoală. Institutorii noştri încercau cu disperare să ne stârnească interesul pentru educaţie şi să ne ţină oarecum sub control, însă fără sprijin din partea familiilor noastre, sarcina lor era extrem de dificilă. Institutorii erau foarte frustraţi din cauza mea, dându-şi seama că aveam într-adevăr potenţial şi inteligenţă pentru a fi bun la învăţătură dacă mă străduiam. Eu însă nu eram deloc interesat să învăţ.

Jason Hoskins era prietenul meu cel mai bun în acea vreme. Ne întâlneam în faţă la Raymond's Florist. Ne aşezam pe un zid scund şi fumam. Pe atunci fumam doar ţigări furate de la părinţi. Prin asta arătam noi cât suntem de mari. Pălăvrăgeam şi râdeam la nesfârşit. Când a sosit timpul să mergem la liceu, Jason a fost trimis la o şcoală rezidenţială pentru băieţi cu tulburări comportamentale. După aceea, îl mai vedeam doar când venea acasă la sfârşit de săptămână. Eram trist din cauza pierderii contactului zilnic cu el. încă o persoană cu care puteam şi eu să mă distrez era acum înlăturată din viaţa mea pentru cea mai mare parte a timpului. Astfel s-a mai adăugat puţină sare pe rana psihologică din mine. Presupun că şi eu ar fi trebuit să merg la o astfel de şcoală, căci cu siguranţă eram cât se poate de distrugător.

Obişnuiam să fumăm în spatele şcolii, de unde puteam să vedem dacă venea cineva înainte ca acea persoană să ne vadă şi întotdeauna unul dintre noi stătea de veghe. Acestui loc îi ziceam Colţul Cancer. Am început să fumez regulat de la unsprezece ani. Pe la treisprezece ani am trecut la canabis. La sfârşit de săptămână, tata venea să îşi ducă cei patru băieţi la bazinul de înot şi ne dădea bani de buzunar. Eu nu voiam să

merg la înot, aşa că îl convingeam pe tata să mă lase să merg separat la pasajul cu jocuri din oraş, numit Star Games. Era unul din acele locuri pe care le întâlneşti pe majoritatea străzilor mari din ţară. Conţinea toate punctele de atracţie obişnuite, cu

luminile care pâlpâie şi cu zgomotele maşinăriilor. Cei mai mulţi oameni nu-şi dau seama câtă dependenţă creează astfel de locuri persoanelor vulnerabile. Star Games avea să joace un rol major în spirala descendentă a vieţii mele din următorii câţiva ani.
La Star Games am întâlnit pentru prima dată fumători de canabis. Erau acolo persoane care vindeau aşa ceva oricui, până şi unui băiat de treisprezece ani. îmi amintesc, prima dată când am cumpărat şi am fumat canabis. Am fost entuziasmat de euforia pe care mi-a produs-o, abia aşteptând să-mi implic şi prietenii într-o astfel de experienţă. Eu am fost cel care a dat lovitura în banda mea, primul care a pus mâna pe droguri şi le-a experimentat. La fel a fost şi cu prima ţigară, voiai să fii tipul tare, să te dai mare în faţa prietenilor tăi. Ţigările erau primul pas şi canabisul cel de-al doilea dintr-un drum întunecos care la un capăt avea bravadă tinerească, iar la celălalt, dependenţă gravă de droguri puternice, ducând la o viaţă ruinată şi deseori chiar la moarte. Drumul de la controlul meu asupra drogurilor până la controlul drogurilor asupra mea a fost teribil de scurt.
împreună cu prietenul meu Danny James din partea inferioară a cartierului Bryn, am început să fur maşini pentru a face călătorii de plăcere. Tata mă învăţase deja să conduc. De pe fereastra dormitorului meu, mă căţăram pe verandă şi săream jos în jurul orei două dimineaţa. Casa lui Danny se afla în apropiere şi îl trezeam, aruncându-i cu pietricele în fereastră. Mergeam apoi să căutăm o maşină. Următoarele câteva ore le petreceam gonind maşina la viteza maximă. Maşina era abandonată înainte de a merge acasă.
La vârsta de treisprezece ani, devenisem de nestăpânit; mama pur şi simplu nu mai reuşea să-mi facă faţă. Acasă mă comportam foarte urât şi eram din ce în ce mai agresiv. într-o zi, mama mi-a pus lucrurile într-o geantă şi m-a dus la biroul de servicii sociale. Doar a pus geanta mea pe birou şi a spus:
- Sunt sătulă de el până-n gât, luaţi-l voi în primire.
Apoi a plecat şi m-a lăsat acolo. A fost atât de dureros pentru mine; m-am simţit abandonat nu doar de tata, ci şi de mama. Ea avusese deja o cădere nervoasă şi era pe cale să aibă încă una.
Cei de la serviciile sociale m-au dat în grija unor părinţi adoptivi.

Am mers să locuiesc cu Roger şi Maureen Richards, un cuplu cu totul minunat, cam pe la patruzeci de ani. Amândoi erau profesori, iar Roger era un foarte bun jucător de rugby. Jucase în echipa Pontypool, una dintre cele mai bune echipe din sudul Ţării Galilor. Aveau trei copii ai lor, un băiat şi două fete. Lewis, fiul lor, era cel mai mare dintre ei şi puţin mai în vârstă decât mine. îi iubeam pe toţi şi ne înţelegeam foarte bine. Casa lor foarte ordonată şi cele nouă luni în care am locuit la ei au devenit o oază de echilibru mintal în mijlocul vieţii mele dezechilibrate.
Odată ce m-am mutat acolo, viaţa mea s-a schimbat instantaneu. Roger m-a făcut imediat să prind gustul rugby-ului. Mă ducea la toate meciurile şi mi-a stârnit interesul pentru sport în general. Surprinzător însă a fost să descopăr în curând că am

aptitudine pentru sport. Agresivitatea dezvoltată până atunci s-a transformat cu uşurinţă în competitivitate. Excelam la cursele pe distanţă lungă pentru că în primul rând eram cu adevărat în formă. Poate că acest lucru pare ciudat, dat fiind felul meu de viaţă nesănătos, dar aveam tinereţea şi forţa de partea mea şi fugeam în mod constant de poliţie, de maşinile sau de câinii poliţiei. Devenisem expert la sărituri peste ziduri şi garduri. Cunoşteam foarte bine zona şi puteam alerga pe distanţe lungi. Astfel, intrând în casa lui Roger şi hrănindu-mă cu mâncare bună, iar acestea fiind combinate cu un regim de antrenament, eram pregătit să-i depăşesc la curse pe mulţi alţii de vârsta mea. îmi plăcea enorm sentimentul de realizare pe care îl aveam la sfârşitul curselor de distanţă lungă. Am câştigat numeroase trofee şi medalii la curse de până la unsprezece kilometri. Roger ne ducea, pe mine şi pe Lewis, să alergăm în fiecare dimineaţă, iar sâmbăta mergeam la clubul atletic din Llanelli, unde puteam să alergăm pe o pistă adecvată. Mă antrenam în fiecare dimineaţă cu greutăţi ca să-mi exersez forţa şi, de asemenea, mergeam la antrenamente de rugby. îmi plăcea la nebunie.

Peste noapte am încetat să mai iau droguri şi să mai comit infracţiuni. Era uimitor ce efect dramatic avea asupra mea schimbarea mediului. Dintr-odată, aveam ceva mai bun de făcut cu viaţa mea. Mergeam la şcoală în fiecare zi şi munca mea se îmbunătăţea. Inteligenţa potenţială pe care profesorii insistaseră

că o am, în final a început să dea rezultate. La diferite materii am fost mutat în grupele de nivel ridicat. M-am transformat dintr-un greu de cap într-un tocilar. Roger şi Maureen erau ei înşişi profesori, aşa că mă încurajau şi mă ajutau la învăţătură. Pentru prima dată în viaţă simţeam că realizez lucruri care aduc satisfacţie altora. Mă simţeam apreciat şi asta mă motiva foarte mult. Cei doi aveau un mod cu totul diferit de a mă disciplina. Mă rugau să mă aşez pe scaun şi discutam împreună lucrurile pe care le făcusem. Era o disciplină plină de răbdare şi de îndemânare şi avea mare impact asupra mea. Experienţa lor atât ca părinţi, cât şi ca profesori, le sporise îndemânarea. Maureen lucra chiar la şcoala specială în care prietenul meu, Stuart Gibbons, era elev. Ea lucra cu cei ca mine în fiecare zi a săptămânii. Mă simţeam stânjenit şi ruşinat pentru lucrurile pe care le făcusem. Mă pomeneam cerându-mi scuze şi promiţând că nu se va mai repeta. îmi dădeam seama că Roger şi Maureen mă plac cu adevărat, doar pentru ceea ce sunt. Nu numai că eu fusesem scos din Bryn, ci probabil şi Brynul fusese scos din mine.

în timpul şederii mele cu Robert şi Maureen, ei au plecat într-un concediu în Franţa, iar eu am plecat acasă pentru câteva săptămâni. Am revenit imediat la vechiul meu stil de viaţă. Mi se pare uluitor când privesc acum în urmă. Mediul însemna totul. Eram din nou cu prietenii mei, din nou la Star Games şi era ca şi cum nu fusesem deloc plecat. Apoi, când Roger şi Maureen au venit acasă, m-am întors la ei şi din nou schimbarea mediului a adus cu ea o schimbare a stilului de viaţă. Era un fel de schizofrenie culturală. Din nou mă descurcam bine la şcoală, atât la învăţătură, cât şi la sport. însă schimbarea permanentă care s-a petrecut în mine în timpul acestei oaze din viaţa mea a fost că, pentru prima dată, am început să cred în mine. O parte din încrederea pe care o simt astăzi îşi are rădăcinile în acea perioadă. Au început şi alţii să creadă în mine şi asta m-a influenţat mult. Stima de sine îmi sălta ia culme când realizam lucruri care erau curate şi valoroase. Mă simţeam foarte mulţumit de mine.

După nouă luni, şederea mea cu Roger şi Maureen a luat

sfârşit. A fost propria mea decizie. Privind acum în urmă, poate pare un lucru

neînţelept. Tot ce pot spune însă e că voiam să merg acasă. Părinţi adoptivi mai buni nu-mi puteam dori, dar aceştia nu erau părinţii mei adevăraţi. Mama mă vizita regulat când stăteam la Roger şi Maureen. Era mulţumită de toate lucrurile pe care i le spuneam şi mândră de mine pentru lucrurile pe care le realizam acum. Nu a spus-o niciodată, dar când compara viaţa mea de acolo cu cea de acasă, probabil că în interior se simţea o ratată. Se vedea în ochii ei o anumită tristeţe. Poate regreta faptul că prin căsnicia şi prin casa ei, nu mi-a oferit lucrurile de care acum eram atât de entuziasmat. Dintre cei trei fraţi ai mei, Andrew fusese trimis şi el la aceeaşi şcoală specială rezidenţială la care era prietenul meu, Jason. Mark, al doilea ca vârstă, era, de asemenea, în grija unor părinţi adoptivi. Numai Robert, cel mai mic, a rămas acasă tot timpul.
Ceva înăuntrul meu dorea pur şi simplu să merg acasă. Obişnuiam să-i spun mamei:
- Mamă, vreau să vin acasă.
Ea mă scosese din casă şi aveam nevoie de aprobarea ei ca să mă întorc. Ea credea că timpul petrecut cu Roger şi cu Maureen îmi pusese viaţa în ordine şi că aş fi o persoană diferită dacă m-aş întoarce acasă. Ceea ce mama îşi dorise dintotdeauna se putea întâmpla acum. Fiul ei cel mare ar fi acasă, comportându-se cum trebuie şi fiind bun la învăţătură. Mama a fost de acord şi m-am întors în Bryn. Eram din nou cu prietenii mei: Marcus, Toastie şi Richards. Aveam propriul dormitor, pe care în curând l-am umplut de postere cu Bob Marley. Nu voiam să mă întorc la stilul de viaţă precedent. La fel ca mama, şi eu credeam că mă schimbasem, că voi continua cu progresul la şcoală şi cu sportul, în mod nesăbuit, credeam că pot controla drogurile, să mă bucur din când în când de câte un fum de canabis, dar să continui să fiu bun la şcoală şi la sport. Ce amăgire! M-am întors direct la prietenii mei, la droguri şi la infracţiune. Comportamentul meu era din nou la fel de rău ca înainte.

4

De-ale copiilor

Acum drogurile constituiau principalul meu interes. îmi petreceam fiecare seară cu prietenii, fumând canabis şi încercând să adunăm bani suficienţi pentru a-1 plăti. Am făcut cunoştinţă şi altora cu acest obicei. Prietenul meu apropiat, Jason, venea acasă de la şcoala specială rezidenţială la sfârşit de săptămână. El era unul dintre băieţii pe care am fost foarte entuziasmat să-i introduc în grupul nostru. Era rolul meu să vin cu ideile de obţinere a banilor, de obicei prin mijloace ilegale.
Aveam paisprezece ani, eram mânios pe viaţă, iar profesorii mei nu se puteau apropia de mine. Eram pornit în căutarea oricărui lucru ce îmi putea oferi o fărâmă de satisfacţie. Star Games era de-acum centrul micii mele lumi. Prietenii mei erau singurele persoane la care ţineam cu adevărat. Trecerea mea de la consumul de droguri la traficul de droguri s-a realizat aproape instantaneu. Adevărul este că tot restul vieţii va trebui să trăiesc ştiind că tocmai cei la care ţinusem cel mai mult au fost cei pe care i-am adus cu mine în scena drogurilor, care în final le-a pricinuit moartea celor mai mulţi dintre ei.
Am început să facem magazii, o grămadă de ele. Eu furam electrocasnice şi biciclete, pe care puteam întotdeauna să le vând. Uneori mai furam câte o maşină, ca să mai schimbăm marfa. Aveam o ascunzătoare în pădure, în care ascundeam marfa în genţi,

până când eram pregătit să o vând. Ascunzătoarea se afla în spatele Bisericii Penticostale Elim.

46

Prinderea hoţului

Uneori vindeam din marfă la cârciuma pe care o frecventa tata, „The Smith's Arms". Cunoşteam majoritatea bărbaţilor de acolo. Tata ştia că furam şi mă mustra pentru asta. Odată am găsit un portofel cu vreo patruzeci de lire în el. Tata mi 1-a luat, dar asta nu 1-a împiedicat să cheltuiască banii la cârciumă. Maşinile parcate erau adesea o ţintă pentru noi. De multe ori găseam ţigări, bani şi casetofoane, orice lucru care ne asigura nişte bani.

In cele mai multe nopţi mă întâlneam cu prietenii într-un pasaj subteran local, care trecea pe sub strada principală din Cardiff până la strada din Llanelli. Fumam canabisul pe care eu îl cumpărasem de la Star Games seara, mai devreme, şi râdeam împreună. Toţi eram de la aceeaşi şcoală, iar poznele noastre distructive de la şcoală reprezentau adesea principala noastră sursă de amuzament. Când nu eram în pasajul subteran, eram pe scările de afară de la Star Games. Aceste trei scări au devenit locul meu obişnuit pentru trafic de droguri. îl numeam „biroul" meu. La sfârşit de săptămână eram întotdeauna la Star Games.

Petreceam din ce în ce mai mult timp la Star Games, în orele când nu aveam şcoală şi deseori chiar când trebuia să fiu la şcoală. Acolo am început să mă amestec cu persoane mai în vârstă decât mine, de douăzeci şi ceva de ani, care aveau mai multă experienţă în cultura drogurilor. Copilăria mea ajungea la un final prematur şi abia aşteptam să ajung om în toată firea. Noii mei prieteni aveau acces şi la alte droguri pe lângă canabis. De la ei obţineam metamfetamină, o amfetamina sub formă de pudră, care se poate înghiţi sau inhala - modul meu preferat de a o consuma. O inhalam printr-o bancnotă de zece lire rulată. Se vindea în cantităţi mici, cu zece lire porţia, suficient pentru o doză. Efectul acestui drog este atât fizic, cât şi mintal. îţi dă energie fizică şi te simţi foarte vioi, încrezător şi plin de viaţă. Problema este însă, la fel ca în cazul oricărui drog, că starea euforică nu durează mult. Când îţi revii de sub efectul drogului, nu revii la normal, ci te simţi deprimat şi tânjeşti după următorul pachet.

De poliţie sau de tribunale nu aveam nicio teamă, deoarece eram sub vârsta de cincisprezece ani. Poliţia nu îmi putea face nimic şi ştiam acest lucru. în cazul meu era vorba de furturi

De-ale copiilor

47

minore şi huliganism, iar ei nu închid copii - cum eram eu din punct de vedere legal - pentru acest gen de infracţiune. Primeam doar câte o mustrare verbală şi ni se spunea să nu se mai repete. De obicei se impunea un sistem de supraveghere de la servicii sociale şi un asistent social începea să facă vizite familiei tale. între treisprezece şi cincisprezece ani, nici nu-mi amintesc de câte ori am fost arestat şi m-am prezentat la tribunalul pentru minori. în general, acuzaţiile erau furt, spargere, daune infracţionale sau luare de maşini fără consimţământul posesorului. Toţi prietenii mei erau la fel; cu toţii ştiau că putem scăpa indiferent ce făceam. Uneori luam asupra noastră vina pentru prieteni mai mari decât noi şi recunoşteam infracţiuni de care erau ei vinovaţi, în schimbul banilor sau al drogurilor. Astfel, nu trebuiau să meargă la închisoare nici ei, nici noi. Era un avantaj absolut pentru toată lumea. Bineînţeles, cu excepţia victimelor infracţiunii.

Apropiindu-mă de vârsta de cincisprezece ani, am început să mă îndepărtez de categoria mea de vârstă şi să mă învârt în grupuri de băieţi mai mari decât mine, la Star Games. Am început să testez şi alte droguri. O combinaţie uşor de obţinut şi eficientă era să iei diverse somnifere cu alcool. Unul dintre efecte era că te ţinea treaz

şi puteai consuma mai mult alcool. Aveam diferite expresii pe care le foloseam pentru efectele drogurilor, cum ar fi: „ameţit" „cherchelit", „lovit în cap". Am trecut la o bandă de bărbaţi, care îşi spuneau „Băieţii oraşului" şi care erau dedicaţi terorizării oraşului. Eram plini de cruzime. Ademeneam o mulţime de tineri în consumul de droguri, distrugându-le viaţa. Eram violenţi şi necruţători. Toţi aveam tatuajul unei frunze de canabis pe antebraţ - era un fel de emblemă de apartenenţă la grup.
Doza mea zilnică de droguri costa mult. Trebuia să adun cel puţin o sută cincizeci de lire pe săptămână pentru a le cumpăra. Banii trebuiau obţinuţi prin orice mijloace. Furtul a devenit un mod de viaţă. Am început prin a fura de la mama, care oricum avea foarte puţin. Deseori furam după comandă. Bicicletele erau solicitate. *„Vrei o bicicletă? De care? Cât poţi să plăteşti? Nicio grijă, îţi fac rost de una foarte ieftină."* Mi-am început de tânăr cariera de

infractor. Băieţii mai mari mă învăţau cum să adun bani. Una din primele mele călătorii cu băieţii oraşului a fost la Tenby. Fiind o staţiune litorală bine-cunoscută, avea mai multe pasaje cu jocuri, unde erau multe aparate cu monede. Am petrecut ziua de sâmbătă jefuind aceste aparate, pe care învăţaserăm să le spargem în doar câteva secunde. Apoi puteam să ridicăm puţin partea din faţă şi să ajungem să mânuim micile manete care permiteau monedelor de o liră şi jumătate să cadă, pac-pac-pac, pe tava din faţă, ca câştig. în prezent, aparatele sunt mult mai protejate contra spargerii. Ziua de duminică o petreceam fumând canabis.
Locurile de staţionare a rulotelor reprezentau o altă preferinţă, mai ales în afara sezonului lor. Proprietarii păstrau o mulţime de lucruri în rulote în timpul iernii. De acolo furam televizoare, radiouri şi orice altceva care merita vândut. Vindeam marfă oricui dorea bunurile, dar cei mai obişnuiţi clienţi ai noştri erau înşişi traficanţii de droguri. Erau afacerişti şi aveau o mulţime de cunoştinţe cărora să le vândă mai departe marfa. De obicei doar dădeam direct marfa în schimbul drogurilor. Curând am aflat ceea ce erau dispuşi traficanţii să ia. De exemplu, un traficant mare lua întotdeauna aparate video. Nu muncea niciodată, dar avea maşini noi, o barcă cu motor, motoretă mare şi o casă mare plină cu marfă de calitatea întâi. Când a fost în sfârşit prins de poliţie, i s-a luat marfa. El rezistase atât de mult timp pentru că fusese foarte atent. Parcai de partea cealaltă a străzii şi băteai la uşă. El urmărea cine se apropie. Dacă nu te cunoştea, nu îţi vindea nimic. In cazul în care erai cu poliţia, nega că ar avea ceva:
- Despre ce vorbeşti? Eu nu mă ocup cu aşa ceva.
Eu am stat la uşa lui, cerând marfă, până când mi-a vândut ceea ce voiam:
- Ştiu că te ocupi cu aşa ceva. Acum haide, rezolvă-mă şi pe mine.
Furtul prin spargere era un mod rapid şi uşor de a fura. Acum aveam deja nevoie de un venit mult mai mare pentru a-mi susţine patima. Prima spargere am făcut-o împreună cu un prieten mai mare decât mine, căruia îi ziceam Cheeks. La fel ca

atâţia alţii, din păcate, nici el nu mai este acum în viaţă. Aproape toate spargerile le făceam în timpul zilei, după şcoală, în timp ce proprietarii erau la serviciu. Cheeks verifica să nu fie nimeni acasă, încercând soneria de la uşa din faţă. Dacă nu răspundea nimeni, mergeam prin spate şi ne căţăram pe poartă. Cheeks avea o geantă mică, în care îşi ducea trusa de scule pentru spargeri. O parte din ea consta într-o bandă de amortizare, pe care o lipea rapid pe un geam de la uşă, pentru a-1 putea sparge fără zgomot. Atunci era uşor să introducă mâna prin geam, să descuie şi să tragă zăvorul. îi lua mai puţin de un minut să asigure intrarea în casă. Apoi îmi spunea

să „scormonesc" la parter, în timp ce el scormonea la etaj. Acesta era termenul pe care îl foloseam pentru o cercetare rapidă a proprietăţii. Eram foarte speriat. Inima îmi bătea foarte tare şi transpiram. Era un teritoriu necunoscut, nu ştiam a cui era casa, mă îngrijora gândul că poate vine cineva acasă, însă alungam aceste gânduri din minte şi mă grăbeam să caut bani şi bijuterii la parter. Aceste articole erau principala ţintă pentru oricine care încerca să-şi finanţeze provizia zilnică de droguri. Odată, casa în care am dat spargerea a fost a unei persoane mai în vârstă. Persoanele mai în vârstă tind să îşi ţină banii acasă, şi nu în conturi bancare. îndată Cheeks a găsit bani şi bijuterii. Eu am găsit o cantitate destul de mare de somnifere, pe care proprietarul le lua cu reţetă de la medic, dar nu le folosea. Acesta era un adevărat bonus, pentru că spargerea ne adusese imediat droguri. Apoi am plecat pe aceeaşi uşă. Totul a fost gata în câteva minute. Cheeks mi-a dat o parte din bani şi am împărţit bijuteriile.
Ulterior, am mai făcut câteva spargeri împreună cu alţi bărbaţi care mi-au arătat diversele tehnici folosite în infracţiunile lor. Una dintre acele infracţiuni a fost prima proprietate comercială pe care am spart-o - un magazin din oraş, unde se vindeau articole foarte scumpe. înainte de a-mi încheia cariera de infractor, aveam să sparg multe proprietăţi comerciale din Llanelli. în orice caz, curând mi-am dat seama că trebuia să lucrez de unul singur şi să iau eu toţi banii pentru a-mi susţine patima pentru droguri. Sertarul cu încasări ocupa un loc important pe lista mea când decideam ce magazine să sparg.

50

Prinderea hoţului

Saloanele de coafură erau printre preferinţele mele, pentru că în general aveau între cincizeci şi o sută de lire în sertarul cu încasări. Cu puţină experienţă, reuşeam să-l găsesc destul de repede. Orice aparat care accepta bani, cum ar fi un telefon public, constituia o altă ţintă imediată. îl smulgeam din perete şi îl spărgeam. Odată, când am deschis un telefon public, am descoperit că era ticsit cu bancnote. Proprietarul localurilor folosea cutia de bani a telefonului ca loc sigur în care să îşi lase banii peste noapte. Am fost foarte mulţumit de acea mică comoară.
Treptat, spargerile au devenit mai îndrăzneţe. într-o noapte, după ce plecasem din oraş destul de beat, m-am trezit fără bani pentru doza de droguri din ziua următoare şi trebuia să fac rost de bani repede. Mergând pe jos spre casă cu prietenul meu Adrian, am identificat un birou de pompe funebre. Nu mă întreba ce era în mintea mea, dar ceva parcă îmi tot spunea: „Dar dacă sunt bani acolo?" Uşa era masivă, însă ne-am tot împins în ea până când a început să se mişte. După zece minute, eram înăuntru. Locul era întunecos, lucru care îmi cam dădea fiori; la urma urmei, era un birou de pompe funebre. M-am întors spre Adrian şi i-am spus să înceapă să verifice sicriele! Nu era nici un cadavru acolo, ci numai sicrie gata făcute, însă el s-a răstit la mine:
- Taylor, nici vorbă să mă ating de vreunul din ele, mă!
Aşa că am examinat locul, căutând marfă posibilă, şi am dat peste mai multe sacouri Crombie lungi şi negre, pe care le puteam vinde cu uşurinţă cumpărătorului potrivit. Trăgându-le afară dintr-un şifonier, am descoperit nişte rânduri de papuci negri, mai ales ghete, aşa că i-am pus în sac şi i-am scos de acolo.
In ziua următoare mi-a bătut cineva la uşă. Era poliţia. în starea noastră de beţie din noaptea precedentă, scăpaserăm pe jos papuci dintr-un sac, care se rupsese. Lăsaserăm mai mult sau mai puţin o dâră de papuci care ducea la uşa mea! Cu toate acestea, reuşiserăm să ascundem rămăşiţa mărfii într-un garaj din apropiere, astfel că poliţia nu a găsit nimic. Mai târziu, am vândut sacourile şi ceea ce mai rămăsese din papuci şi am făcut rost de banii de care aveam nevoie pentru droguri.

De-ale copiilor

51

Furtul din magazine era o altă sursă importantă de venit, îndată am învăţat ce lucruri puteau fi uşor transformate în bani: casete video, produse cosmetice, articole electrice mici, cum ar fi un uscător de păr. Odată ce am fost prins de câteva ori, am ajuns cunoscut în magazinele din Llanelli şi a trebuit să-mi schimb sfera de activitate. Sâmbăta era ziua cea mare pentru furt din magazine. Luam trenul până la Camarthen sau Swansea, unde aveam o ascunzătoare. Duceam în special genţi de care aveam nevoie pentru a transporta articolele furate. Bucăţile de carne erau articole de succes. Mergeam la câte un supermarket şi goleam câte un raft întreg de carne în geanta mea sport şi ieşeam repede cu ea de acolo. Multe din bucăţile de carne aveau preţul de şapte sau nouă lire fiecare. Alţi clienţi mă vedeau şi se întrebau ce fac, dar înainte ca ei să-şi dea seama şi să reacţioneze, eu eram deja plecat. Apoi le vindeam la jumătate de preţ.
Vindeam marfa în anumite cârciumi, cunoscute ca prăvălii neoficiale. în special într-una dintre ele, mergeam pe uşa din spate şi intram în bar. Birtaşul cârciumii încuia uşa din faţă, iar eu scoteam toate articolele de vânzare pe tejghea şi conduceam o licitaţie.
- Am aici o bucată de carne de miel. Cine-mi dă două lire pe ea? Poftim aici! O bucată de costiţă afumată nemaipomenită, cine-mi dă o liră-jumate pe ea? Hai, Bill, fă şi tu în sfârşit ceva util pentru soţia ta; va fi foarte încântată. Hei, George, soţia ta întotdeauna şi-a dorit să-i aduci puţină carne de vită, ce zici de asta, cu trei lire?
Se vedea pe eticheta cu preţul ce afacere bună făceau. Cei mai buni clienţi erau bărbaţii mai în vârstă, care cumpărau câte o bucată de carne şi o duceau acasă pentru prânzul de duminică.
Vindeam diverse lucruri în diverse cârciumi, dintre care cea mai notorie era Deneverul. Acum închisă, ea era un loc plin de toxicomani. Cam toţi pungaşii şi târâturile din zonă beau la Denever. Era un fel de supermarket pentru infractori traficanţi. Poliţia făcea raiduri frecvente, dar nu prea aveau ele efect. Era unul din localurile mele preferate şi uneori petreceam acolo aproape întreaga zi, de la ora deschiderii până la ora închiderii, în câte-o sâmbătă, unii din băieţii mai mici veneau să mă vadă în

Denever şi eu le dădeam o listă cu articole pe care, dacă le furau, eu le cumpăram de la ei. Era un aranjament care mergea bine. Ei mergeau şi furau marfa pentru mine, eu le-o plăteam şi apoi o vindeam mai departe clienţilor de la Denever, la un preţ triplu, ceea ce de obicei îmi acoperea nota de plată de la bar! Deseori, cârciuma stătea deschisă peste program, dar cu semnul „închis" pe uşă şi cu draperiile grele lăsate în jos, până la ora trei dimineaţa. Mă trezeam dimineaţa întins pe masa de biliard. Mulţi oameni dormeau acolo. Metamfetamina creşte toleranţa faţă de alcool şi astfel puteam să bem şi să bem, până când trecea efectul drogului şi leşinam. Pe-atunci aveam încă paisprezece sau cincisprezece ani.
Erau bătăi frecvente în cârciumă sau pe aleea de afară, mai ales când venea în Llanelli vreo bandă din afara oraşului. Aveam bătăi nebuneşti şi cumplite, unde se arunca cu tacuri şi mingi de biliard. O cauză frecventă a bătăilor era atunci când un traficant datora furnizorului său bani pentru droguri. Traficanţii mici de stradă îşi finanţau adesea doar propria patimă şi, la fel ca alţi consumatori de droguri, trăiau doar pentru ziua prezentă. Rar se întâmpla să mai aibă bani în plus pentru a-şi cumpăra proviziile, ci le cumpărau pe datorie. Traficantul nu putea să vândă multe droguri decât dacă permitea un asemenea aranjament. Apoi, în loc să păstreze banii din vânzări pentru a-şi plăti datoria, îi cheltuia sau folosea el prea multe din drogurile respective, fără a se îngrijora de consecinţe. Şi eu am dat de belea în felul acesta, într-o zi, vindeam

droguri pe scările de la Star Games, când a oprit o maşină şi pasagerul m-a chemat până la el. M-am aplecat să mă uit pe fereastră şi am fost întâmpinat de un pumn direct în faţă. Un altul a sărit afară cu un ciomag în mână şi m-a atacat. Primul a luat o butelie de gaz şi mi-a aruncat-o în faţă, doborându-mă la pământ. Mai am şi acum cicatricea de la ea. Chiar şi într-o luptă disproporţionată de acest fel, era important să lupţi cu dârzenie şi să dai dovadă de sfidare, strigând şi blestemând, făcând tot posibilul să loveşti înapoi. Am strigat la ei:
- Na, haideţi acum!
Deşi tânăr, eram un luptător de stradă înrăit şi după ce am

făcut o figură cât am putut eu de bună înaintea celor doi, m-am retras în Star Games, propriul meu teritoriu. Ştiam traseul de ieşire pe uşa din spate înspre o altă parte a oraşului.
Nivelul meu de infracţiune, violenţă şi abuz de droguri era uluitor, ţinând seama că încă nu ajunsesem nici la jumătatea perioadei de adolescenţă. Coboram într-o prăpastie din care doar puţini mai ies vii sau sănătoşi la minte. Cheeks era furnizorul meu principal, însă mai erau şi alţii. De obicei există un Şef Mare în lanţul furnizării de droguri, însă în oraşul nostru era o Şefă Mare - o femeie de vârstă mijlocie, care era baroana drogurilor în Llanelli. Ea îi aproviziona pe vânzătorii de droguri locali. Se zvonea că drogurile erau aduse în nişte bărci mici de-a lungul coastei şi de acolo erau duse pe o moşie din Swansea, numită Blaen-y-Maes. Această moşie notorie era capitala drogurilor din sudul Ţării Galilor. Tot de acolo puteai cumpăra arme şi maşini furate. Eu nu că *voiam* să comit infracţiuni, ci era un mijloc necesar de câştig la urma urmei. Pur şi simplu trebuia să am bani ca să cumpăr droguri. Era singurul lucru din viaţă care conta pentru mine.

5

Eu şi prietenii mei

Doza mea de droguri a crescut semnificativ după perioada mea de adopţie şi veneam acasă la ora două dimineaţa, bătând tare la uşă şi strigându-i mamei să mă lase să intru. Mama era din nou cea care trebuia să-mi îndure comportamentul. Era evident că nu putea face faţă. Cu toate că eram rău, o iubeam, şi în cele din urmă mi-am dat seama că trebuie să mă mut.
Am mers la secţia de servicii sociale şi am fost ajutat să găsesc o garsonieră. Noua mea locuinţă nu a ţinut însă mult. Locul a fost în curând demolat, iar eu am fost dat afară. în anul următor am avut trei garsoniere diferite, dintre care nici una nu a mai ţinut, eu fiind nevoit de fiecare dată să plec altundeva. Duceam o viaţă aspră, deseori dormind pe stradă, uneori la câteva sute de metri de casa mamei. Un loc preferat era lângă o cârciumă locală. Era un loc în parcare, în partea laterală a cârciumii, unde toată noaptea venea aer cald de la sistemul de încălzire. Asta îmi asigura un somn mai bun noaptea. Uneori mai dormeam o noapte la unul din prieteni, la casa vreunei iubite sau alteori îl convingeam pe tata să mă lase să stau o noapte la eL Tata mă făcea să promit că nu voi rămâne mai mult la el, temându-se că va trebui să facă faţă comportamentului meu.
- Tată, nu am unde să stau, pot să stau aici?

- Nu, căci vei începe să vii acasă beat în toiul nopţii.
- Te rog, tată, numai o noapte.
- Bine, dar numai o noapte, să ştii.

56

Prinderea hoţului

- Mulţumesc, tată.

Rareori, petreceam câte o noapte chiar la casa mamei. Poliţia mă descria cu acurateţe ca neavând „nici un domiciliu stabil".

Cu Băieţii Oraşului ieşeam pe la Star Games sau într-un loc numit „The Sunken Gardens" (n. tr., „Grădinile Scufundate"), care, în mod ironic, este un spaţiu verde public de lângă tribunal. Printre membrii bandei se numărau: Cheeks, Scott, Stu Lloyd, Roy Jenkins, Jason Gibbs, Richards, Steve James, bunul meu prieten Michael „Bunch" Morgan şi mulţi alţii. în timpul verii, puneam stăpânire pe spaţiul acesta, excluzându-i pe cetăţenii cinstiţi. Acolo făceam trafic cu mărfuri şi droguri, fără prea multe piedici. Consumam droguri şi chiar ne injectam amfetamina acolo, în aer liber, în timp ce treceau pe lângă noi cetăţeni obişnuiţi, păstrând distanţa. Păream atât de ameninţători, încât multor oameni le era teamă să treacă pe lângă noi.

Uneori eram atât de beţi, încât se iscau între noi certuri, care duceau la încăierări aprige. Din când în când, un membru al bandei îl rănea pe altul în timpul beţiei, ca apoi în ziua următoare, amândoi să fie din nou cei mai buni prieteni. Bunch a avut falca spartă de către Ron Jenkins, care 1-a lovit tare cu capătul unui tub de bere. Câteva zile mai târziu, Bunch s-a întors de la spital cu falca cusută şi cei doi au făcut haz de cele întâmplate - deşi capacitatea lui Bunch de a râde era cam limitată atunci. Eu, de câteva ori, am luat o supradoză de droguri în Sunken Gardens şi am leşinat. Băieţii au mers la un magazin, au împrumutat un coş de gunoi gol, l-au umplut cu apă de la fântâna arteziană şi l-au golit peste mine, să mă trezească. Asta funcţiona de obicei şi ei ştiau că am scăpat. Dacă nu m-aş fi trezit, atunci ar fi ştiut că e ceva grav şi ar fi chemat ambulanţa.

Odată, eu şi Scott stăteam pe o bancă în Sunken Gardens şi elaboram mijloace de a face bani pentru a cumpăra droguri. Un alt prieten, Marele Jim Davies, a venit la noi, întorcându-se de la tribunal. Aveam nevoie de mai multe mii de lire să ne ajungă pentru câteva săptămâni; mă tot gândeam: „De unde să facem rost de atâţia bani?", până când mi-a venit în minte răspunsul: de la oficiul poştal de alături. M-am chinuit mult să-1 conving pe

Eu şi prietenii mei

57

Jim că scotocirea oficiului poştal era o ocazie fantastică de a face o groază de bani repede. In nici un caz nu aş fi riscat eu să efectuez un jaf înarmat, dar era în regulă dacă reuşeam să conving pe altcineva să o facă. Aşa că l-am convins pe Jim să ducă planul la îndeplinire.

în absenţa unei arme de foc disponibile, Scott ne-a făcut rost de o bâtă de baseball pentru a efectua operaţia şi eu am făcut rost de o scufie. Eu şi Scott l-am instruit pe Jim ce avea de făcut şi apoi ne-am postat la aproximativ trei sute de metri de oficiul poştal şi l-am trimis înăuntru. Sarcina lui era să intre vijelios şi să amenințe cu violenţă dacă nu vor să îi dea banii. Jim a intrat şi după câteva secunde de tensiune, a pornit alarma. Cât de repede am putut, eu şi Scott am fugit înapoi în parc şi am încercat să părem cât se poate de nevinovaţi.

Din parc auzeam zgomotul sirenelor poliţiei şi scrâşnetul anvelopelor. întrebându-ne dacă Jim reuşise să scape, am fost îngroziţi când, după câteva secunde, a apărut de nicăieri şi a venit alergând înspre noi!

- Jim, am strigat eu, pleacă, măi, de lângă noi!
Nu voiam să fim văzuţi cu el din motive evidente, aşa că l-am ameninţat că o încasează dacă nu pleacă de lângă noi urgent. Mai târziu am descoperit că dirigintele de poştă refuzase să-i dea vreun ban lui Jim şi a pornit alarma. Jim începuse să devasteze locul, dar şi-a dat seama că nu rezolvă nimic şi a luat-o la sănătoasa. A plecat de acolo fără nimic, dar mai târziu a fost arestat şi condamnat pentru infracţiune. A primit şapte ani de închisoare.
Cu toate că eu spărgeam numeroase magazine, banii adevăraţi se aflau în case: obiecte electrocasnice, bijuterii, bani sau cecuri. Din cauza situaţiei economice proaste din Llanelli din acea perioadă, mulţi oameni beneficiau de ajutor social şi îşi primeau banii sub formă de cec prin poştă în fiecare săptămână, în general, beneficiarii locuiau în apartamente ieftine sau în garsoniere. în Llanelli, cecurile soseau prin poştă joia. Eu urmăream atent vizita poştaşului la o anumită adresă. El punea cecul în cutia poştală dimineaţa devreme, când locatarul încă dormea. Eu veneam apoi şi deschideam cutia cu piciorul, luam

cecul şi plecam, înainte ca locatarul să aibă timp să sară din pat. Era un fel de jaf la domiciliu. După aceea, puneam pe cineva să semneze cecul şi să scoată banii de la oficiul poştal în locul meu.
Cecurile şi jafurile adesea mergeau mână în mână. Doar erau atât de uşor de obţinut! Din fericire, ajutorul social are acum proceduri mai stricte şi nu se mai poate face aşa ceva. Jefuiam oameni de pe stradă doar pentru cecul de ajutor social sau stăteam lângă oficiul poştal şi aşteptam să intre alţi băieţaşi, pe care îi prindeam la ieşire şi îi ameninţam cu o bătaie serioasă dacă nu ne dau jumătate din banii lor la ieşire. Metoda intimidării funcţiona aproape întotdeauna şi îi storceam de bani. Jefuiam până şi alţi toxicomani şi le furam drogurile. Era puţin probabil că vor merge^ la poliţie să se plângă: *„M-a jefuit de canabis, domnule ofiţer."* în toate astea, nu aveam niciun strop de consideraţie sau compasiune faţă de victimele infracţiunilor mele. Furam de la cei mai săraci şi mai vulnerabili membri ai comunităţii, dar eram singura persoană din centrul lumii întunecate în care locuiam.
Un lucru pe care l-am făcut de mai multe ori a fost să fur maşini strict pentru transport, nu pentru călătorii de plăcere, într-o noapte trebuia să merg la Kidwelly, chiar lângă Llanelli, ca să iau de acolo o cantitate mai mare de droguri. L-am întrebat pe fratele meu mai mic, Mark, dacă vrea să vină cu mine cu maşina. El avea doar doisprezece ani pe atunci. Am furat o maşină Vauxhall Cavalier.
Jason Gibbs a mers cu noi, deoarece voia şi el droguri, iar Mark a stat pe bancheta din spate. Deodată, am observat că suntem urmăriţi de o dubă a poliţiei. Era o dubă mică din aceea folosită de dresorii de câini poliţişti. Nu aveam viteză mare, dar probabil că poliţistul respectiv s-a gândit că merită să ne verifice, din moment ce a pornit lumina aceea albastră de la maşină, intenţionând să ne oprească. Cum am văzut luminile, mi-am spus: *„în nici un caz n-o să mă prinzi",* şi am apăsat pedala de acceleraţie. Maşina era un Cavalier vechi şi pe când am ajuns la o sută treizeci de kilometri la oră, maşina se zgâlţâia. îmi creştea adrenalina de-acum, iar poliţistul care ne urmărea nu slăbea nici el acceleraţia. Probabil că cerea deja întăriri prin staţie.

Ştiam că acest Cavalier vechi nu putea întrece maşina poliţiei. Puteam să scap numai conducând mai nesăbuit decât o făcea ofiţerul de poliţie. Ne apropiam de o cotitură bruscă şi periculoasă. Eu ştiam de ea. Credeam că dacă nu încetinesc, pot câştiga timp

faţă de maşina poliţiei. Pe bancheta din spate, Mark era îngrozit, ţipa la mine, încleştându-se de spătarul din faţa lui. Jason striga şi el:
- Ce faci, Taylor? Eu îi strigam înapoi:
- Gura, măi, gura!
Luând curba mult prea rapid, partea din spate a început să derapeze şi accidentul era inevitabil. Din instinct, am călcat frâna pentru a îndrepta lucrurile, dar nu aveam suficient spaţiu pe şosea. Am plonjat spre marginea exterioară a şoselei şi botul maşinii a lovit un terasament scund. Partea din faţă a maşinii s-a ridicat şi întreaga maşină a părăsit solul, sărind în aer. Pentru o clipă, era ca şi cum totul se mişca cu încetinitorul. Apoi maşina a lovit solul cu un scârţâit teribil. Din inerţie, s-a rostogolit de două ori înainte de a se opri definitiv cu roţile în sus în mijlocul şoselei.
Poliţistul a oprit la o sută de metri în spatele nostru şi a chemat imediat mai multe întăriri şi o ambulanţă. S-a apropiat prudent de maşina noastră; la urma urmei, nu ştia cine se află în ea, câţi suntem sau dacă suntem înarmaţi. Asta mi-a dat câteva secunde să decid ce să fac. Odată cu scârţâitul Cavalierului la oprire, m-am întins prin spaţiul mic lăsat de plafonul făcut praf, l-am scos pe Mark din spate şi l-am tras în faţă cu mine. Am lovit uşa cu piciorul cu toată forţa, până când s-a deschis.
Am sărit afară, am fugit în partea dreaptă a şoselei, am trecut printr-un gard viu din tufe mari şi am luat-o la fugă peste câmp. Jason nu putea fugi; era blocat în maşină în urma avarierii maşinii. Mai târziu, a spus poliţiei că el doar făcea autostopul şi nu ştia cine era şoferul. Povestea lui nu putea fi contestată. Fuga noastră peste câmp a devenit imediat un coşmar - era un ţinut mlăştinos. Era întuneric beznă şi era imposibil să vedem pe unde mergem. Era ca un vis în care încerci să fugi, dar te împotmoleşti. Picioarele ni se afundau cu fiecare pas pe care-1 făceam - cădeam

în mocirlă, chinuindu-ne apoi să ne ridicăm în picioare. îl puteam vedea pe Mark alergând lângă mine numai dacă stătea foarte aproape. Concentrându-mă să mă ţin pe picioare, deodată mi-am dat seama că Mark nu mai era cu mine, aşa că m-am oprit. Răsuflând greu, am strigat:
- Mark, unde eşti?
- Aici, a răspuns el, aproape plângând.
L-am reperat după sunetul vocii. Căzuse într-o porţiune extrem de umedă a mlaştinii şi era cufundat în noroi până deasupra brâului. L-am scos de acolo - era „îmbrăcat" în noroi. Şi ca şi cum asta nu era suficient, mai şi mirosea îngrozitor.
Deja sosiseră mai multe maşini de poliţie şi un reflector cerceta zona, încercând să ne identifice. Noi doar stăteam alungiţi pe iarbă, cu faţa în jos, camuflaţi de noroiul care acum ne acoperea. Ne gândeam să aşteptăm acolo până când poliţia renunţa şi pleca. Apoi am auzit câinii lătrând. Am început să intru în panică. Trebuia să plecăm de acolo neapărat, căci altfel cu siguranţă ne găseau câinii. Predarea nu era o opţiune care să-mi fi trecut prin minte. Atunci mi-a venit o idee. Am luat-o spre dreapta, prin faţa maşinilor de poliţie, şi am cotit din nou spre şosea. Am ajuns la tufişurile care erau tocmai în faţa maşinilor de poliţie. Priveliştea era uluitoare. O mulţime de maşini ale poliţiei, uruit de sirene, pâlpâit de lumini, lătrat de câini, drumul blocat şi reflectoare care cercetau terenul. Ai fi crezut că suntem marii jefuitori de trenuri. Puteam să-mi aud inima bătând cu putere. Ne aflam suficient de aproape de poliţişti ca să auzim ce spun şi să auzim câinii gâfâind. O mică armată de poliţişti făceau fotografii, luau notiţe, făceau măsurători pe ici-acolo, iar noi nu ne puteam abţine să nu râdem.
Privind în urmă, spre maşinile de poliţie, am traversat şoseaua în fugă şi am trecut prin tufişuri de partea cealaltă. Puteam fi văzuţi foarte clar la lumina farurilor de la

maşinile de poliţie în timp ce ne repezeam să traversăm, dar, bineînţeles, cu toţii priveau în direcţia greşită. Cele câteva secunde în lumina farurilor poliţiei ne-au dezvăluit cât eram de acoperiţi cu noroi. Arătam ca nişte fantome dintr-un film de groază.
In spatele tufişurilor era o cale ferată, care ducea înapoi în

oraş. Fără a fi văzuţi, după ce am trecut de poliţie, am mers pe calea ferată înspre oraş, până când am ajuns la un punct unde puteam ieşi din nou pe şosea. Eram vizavi de o cârciumă, la aproximativ trei kilometri de locul accidentului. Am râs pe tot parcursul drumului. Evadarea noastră fusese pur şi simplu atât de cutezătoare; toţi acei poliţişti cu luminile şi cu câinii lor, şi noi tot îi păcăliserăm. Am intrat în cârciumă să chemăm un taxi. Când am intrat, toată lumea s-a oprit şi a făcut linişte, în timp ce toate privirile s-au îndreptat înspre noi. Cu siguranţă eram o privelişte bizară pentru clienţii care îşi serveau băutura. Nu doar că eram acoperiţi cu noroi şi cu mâl verde, dar şi miroseam urât din cale-afară. Am spus, fără a mă adresa cuiva anume, că vrem doar să folosim telefonul. Probabil clienţii se simţeau atât de uşuraţi că nu veniserăm să stăm la o băutură, încât nimeni nu ne-a pus nicio întrebare. A venit taxiul şi ne-a dus până aproape de casă. Apoi am sărit afară şi am luat-o la fugă - noi niciodată nu plăteam pentru taxiuri. Odată ajunşi acasă, am făcut duş, ne-am schimbat hainele şi le-am aruncat pe cele murdare. Zile întregi am râs pe seama acestei aventuri.

6

Din nou liber

La sfârşitul perioadei de arest preventiv, am fost trimis din nou la tribunal pentru condamnare. Am primit un ordin de serviciu comunitar, venit din partea magistraţilor. Gustasem pentru prima dată adevărata viaţă de închisoare. Tocmai împlinisem şaisprezece ani şi magistraţii nu voiau să îmi dea o condamnare normală de închisoare. După condamnare, a trebuit să mă întorc în celulă. Steve, avocatul meu din oficiu, a venit în vizită. S-a aşezat pe scaun şi mi-a dat două ţigări. Ne-am felicitat unul pe celălalt. Era o victorie pentru noi: serviciu comunitar în locul întoarcerii la închisoare pentru a executa o condamnare. Amândoi eram în culmea fericirii; fericirea mea era reală, pe când Steve doar îşi făcea datoria. Eram în al nouălea cer: „Da, da!" spuneam tot timpul. După câteva formalităţi, am fost eliberat. Prietenii mei mă aşteptau.
- Hei, uite-1 pe Taylor. Cum eşti, Taylor?
Verificaseră lista pentru ziua respectivă şi îmi văzuseră numele.
- Mă bucur mult să vă văd, băieţi. Mai trebuie doar să intru aici să rezolv câteva lucruri. Ne vedem mai târziu la Star Games.
- Da, ne vedem mai târziu, Taylor.
Pentru nişte infractori tineri ca noi, încă aflaţi pe la jumătatea adolescenţei, să fi făcut pârnaie era un simbol considerabil al statutului. Eram acum o mică celebritate pentru o vreme. Mulţi dintre prietenii mei nu fuseseră în închisoare, iar eu fusesem. Asta îmi aducea respect în rândul persoanelor la care ţineam, mă

sălta mult mai sus în ierarhia grupului. Când am intrat la Star Games, băieţii îşi spuneau unul altuia cu voce înceată:
- Ăsta e Taylor; a făcut pârnaie.
Deoarece eram clasat ca neavând domiciliu stabil, subvenţia mea de eliberare era un cec de 200 de lire. Imediat am cheltuit banii aceştia pe droguri, adidaşi şi pantaloni noi. Trebuia să şi arăt pe măsura marii mele celebrări. Când mi-am văzut prietenii, am dat o mare petrecere. Eu nu am plătit nimic, ci prietenii m-au servit cu băutură şi droguri gratuite. Fără îndoială eram „tipul tare". Pe la sfârşitul serii, toţi eram chercheliţi atât de la băutură, cât şi de la droguri. *„Bun venit acasă, Taylor!"*
Cu teama de închisoare dispărută în mare parte din mintea mea, mi-am continuat cariera de infractor, fără să-mi pese de consecinţe. Un delict pe care mi-l amintesc în mod deosebit l-am săvârşit împreună cu fratele meu, Mark. Timp de mai multe săptămâni am observat un tip mergând pe Drumul Gării spre căsuţa lui de la parter într-o zonă numită Old Lodge (n. trv vechea locuinţă). Totul mi se părea puţin cam ciudat, deoarece observasem dă persoana respectivă tot căra nişte săculeţi de bani la căsuţa lui. Păreau nişte săculeţi cu o cantitate considerabilă de monede. Era într-o vineri după-amiaza şi îl mai urmărisem de două ori. Ştiam unde lucra şi chiar îl urmărisem intrând pe uşa de siguranţă a grupării de căsuţe. Apropiindu-mă cât de mult puteam fără a-i trezi suspiciunea, am identificat uşa care eram sigur că era de la locuinţa lui. Nu aveam nici cea mai vagă idee de ce îşi aduna monede în căsuţă sau cât de mult avea depozitat înăuntru. Era o ocazie prea bună ca să o ratez, însă aveam nevoie de ajutor.
M-am hotărât să-l implic pe fratele meu, Mark, în această treabă. I-am spus:
- Mark, am o afacere pentru amândoi. E o treabă simplă şi ştiu că sunt bani în casa aceea. Am intrat, am luat banii, am ieşit şi-am plecat, bine? Nu ştiu câţi bani o să facem, dar va fi o lovitură bună.
I-am spus planul. într-o după-amiază ne-am apropiat cu prudenţă de căsuţe. Eu am deschis repede uşa exterioară de siguranţă cu o şurubelniţă şi ne-am dus la uşa care eram sigur că
Din nou liber

era a omului nostru - o uşă masivă, dar avea un geam de sticlă într-o parte. L-am lovit cu piciorul, iar Mark s-a strecurat pe acolo şi a deschis uşa din interior. Odată ajunşi înăuntru, am spus:
- Mark, tu scormoneşti camera din faţă, iar eu dormitorul.
Am găsit repede lucrurile pentru care veniserăm - săculeţii cu bani erau în şifonier. Acum eram în culmea fericirii. M-am uitat în câţiva săculeţi şi am fost surprins să văd şi bancnote. Era o adevărată descoperire.
Am înhăţat săculeţii şi am plecat cu ei afară. Erau foarte grei. Eu l-am luat pe cel mai greu dintre ei. Afară era soare şi foarte cald. în scurt timp eram obosiţi şi peste măsură de transpiraţi. Cel mai apropiat loc în care puteam ascunde săculeţii se afla la un kilometru şi ceva de casa mamei. Nu aveam altă alternativă decât să scrâşnim din dinţi şi să suportăm durerea. Cu siguranţă că eram o privelişte stranie, chinuindu-ne ziua-n amiaza mare să ducem ceea ce se vedea clar că erau pungi cu bani. Oamenii se holbau la noi când treceam pe lângă ei, dar nidunul nu spunea niciun cuvânt. Am numărat banii şi totalul era de şapte sute de lire sterline - pentru noi, o grămadă de bani. în camera lui Mark, am dat carpeta deoparte şi am ridicat o scândură desprinsă. Am ascuns săculeţii acolo şi am pus la loc scândura şi carpeta, simţin-du-ne foarte mulţumiţi de noi. După aceea, de câte ori aveam nevoie de bani, mergeam şi scormoneam în mica noastră rezervă.

Mă simţeam acum foarte bogat, cu atâţia bani la dispoziţie. Am cumpărat un bax mare de canabis şi am făcut cinste prietenilor mei de la cârciuma Circles cu câte două ţigări la fiecare. Pentru o vreme, am fost prietenul generos care dăruieşte mult, în loc să plănuiesc cum aş putea să fac rost de următoarea doză. Acest succes m-a făcut cu atât mai hotărât să continui cu infracţiunea; la urma urmei, era evident că mă pricepeam la asta.
Cel mai bun prieten al meu de la vârsta de şaisprezece ani era Bunch. Făceam totul împreună. Din când în când ne mai şi băteam, când eram beţi, dar eram prieteni foarte buni. Tatăl lui murise de tânăr. El era cu vreo patru ani mai mare decât mine, dar asta nu avea nicio importanţă în prietenia noastră. La ora nouă fix, în fiecare dimineaţă, Bunch bătea la uşa mea. Prima

noastră vizită era întotdeauna la Victoria Wine, unde cumpăram două sticle de cidru. Când era ziua reţetelor, mergeam mai întâi la medic şi apoi la farmacie. întotdeauna luam ceva, de obicei diazepam. Indiferent ce zi era, mergeam apoi la piaţa acoperită din centrul oraşului Llanelli. Ne aşezam pe o bancă, luam nişte tablete şi beam cidrul. Acesta era şablonul micului dejun cu care ne începeam ziua. Drogurile şi alcoolul neutralizau efectul de mahmureală de la ceea ce consumaserăm în noaptea precedentă şi ne limpezeau mintea suficient de mult, astfel încât să începem să ne gândim la ziua care ne stătea înainte. Toxicomanii nu trăiesc decât pentru ziua prezentă.
După aceea începeam să ne facem planul zilei: cum să obţinem marfă, de unde să furăm bani şi pe cine să vizităm. In absenţa unor planuri mai sofisticate, recurgeam la forme simple de jaf. Trebuia să venim cu ceva idei. Niciodată nu exista pentru noi opţiunea de a nu obţine banii. în cazul în care nu aveam vreo idee mai bună, ne asumam riscuri mai mari şi opream pur şi simplu oameni pe stradă şi storceam bani de la ei. Pura agresiune reprezenta una din metodele folosite cel mai frecvent. Ţintele noastre cele mai uşoare erau alţi adolescenţi, în special la Star Games, unde aveam un sentiment în plus de încredere, fiind în mediul nostru. *„Bă, dă-ne zece lire, dacă nu vrei s-o încasezi zdravăn."* Asta funcţiona aproape întotdeauna. Sâmbăta era cea mai bună zi. Star Games avea tot felul de jocuri şi obiecte de atracţie pentru tineri. Pur şi simplu treceam în linişte de la o ţintă la alta, până când adunam banii de care aveam nevoie. Mai târziu, pe când magazinele aveau mai mulţi clienţi, mergeam să furăm din magazine. De obicei îmi puneam jacheta impermeabilă pentru pescuit, cu buzunare mari, şi o pălărie de lână. Cizmele erau un loc preferat în care să ascund obiecte precum casetele video neînregistrate. Acestea puteau fi vândute oricând cu uşurinţă. îmi amintesc de o spargere pe care am făcut-o împreună într-un magazin, într-o noapte. Sfârşitul de săptămână se apropia şi nu aveam bani să ne cumpărăm doza necesară. Ca de obicei, Bunch se baza pe mine ca să vin cu majoritatea ideilor. I-am spus lui Bunch:
Din nou liber

- Mă gândeam la magazinul de piese auto de pe Drumul Gării, Bob Frauden's. Pun pariu că e încărcat cu marfă pe care o putem vinde uşor.
- Putem intra? a întrebat Bunch.
- O să încercăm prin spate. Probabil că putem intra pe la etajul de deasupra.

Magazinul se afla într-un şir de magazine care ocupau parterul unor clădiri georgiene, cu acoperişuri foarte abrupte din placă de ardezie. Deasupra magazinelor era un etaj, dar deasupra acestuia era un acoperiş abrupt, al cărui fronton în formă de „V" era cu

faţa înspre şosea. Acoperişul conţinea o cameră de mansardă, cu o fereastră mică, tot cu faţa înspre şosea. Forma acoperişului a fost importantă pentru nişte întâmplări de mai târziu.
Ne-am dus prin spate şi am descoperit ieşirea pentru incendiu, care ducea la primul etaj. Acesta nu părea să fie ocupat.
- Acum e momentul, Bunch, hai s-o facem, am îndemnat eu.
- Nu ştiu, Taylor, mie mi se pare cam dubios.
- Hai, măi, că e mişto. Să mergem.
La capătul scărilor era o fereastră mică. Am spart-o cu cotul şi am dat la o parte resturile de sticlă. Spaţiul era suficient de mare ca să ne strecurăm pe acolo. Ne aflam într-o cameră folosită ca magazie şi curând am găsit scările care duceau în magazin.
- Ţi-am spus, măi, că e mişto, deja suntem înăuntru. Vezi ce uşor a fost?
Mă întrebam de ce un magazin specializat în vânzări de articole electrice şi chiar sisteme de alarmă nu avea localurile mai bine protejate. Suspicios, l-am prevenit pe Bunch să meargă cu atenţie, în caz că existau senzori de mişcare. A trecut în faţa mea.
- Hai să mergem jos, e în regulă.
Dând să păşească pe o treaptă, Bunch a călcat pe un dispozitiv declanşator, sub formă de cablu electric prelungitor. Fără niciun semnal de prevenire, întregul magazin a fost iluminat la fel ca Blackpool. Ba mai rău chiar, alarma suna cu o frecvenţă şi cu un volum menite anume să dezorienteze creierul uman. Nu aveam cum să o ignorăm în timp ce înşfăcam câteva

lucruri, ci doar ne-am pus mâinile la urechi şi am alergat înapoi pe scări, urmăriţi de vibraţia a două sute de decibeli. Odată ajunşi din nou afară, am încercat să ne limpezim mintea şi să ne calmăm nervii zdruncinaţi. Pe când ne recăpătăm simţurile, am auzit alte sirene, de data aceasta de la maşinile de poliţie care se apropiau. Probabil că patrulau prin zonă şi auziseră zgomotul. Probabil că întregul oraş auzise zgomotul!
Mă gândeam că cel mai bun traseu pentru a scăpa ar fi fost să trecem peste acoperişurile clădirilor alăturate şi să găsim un alt loc de coborâre. Bunch nu era atât de atletic ca mine, dar, cu o oarecare ezitare, m-a urmat. Avansarea noastră de-a lungul şirului de magazine urma să fie extrem de înceată dacă urcam şi coboram fiecare fronton abrupt în parte, fiecare din ele de înălţimea unei camere. Eu m-am căţărat primul, alunecând înapoi jumătate de pas la fiecare pas făcut. încrucişându-mi picioarele în jurul apexului, am văzut cât era de înalt, mai mult de trei etaje. Şi pentru a se înrăutăţi situaţia, unul dintre noi fusese reperat de poliţia care era dedesubt. Mi-am dat seama că viteza noastră de avansare putea creşte considerabil dacă săream de pe un acoperiş pe celălalt, fără a mai coborî şi apoi a urca din nou.
- Bunch, hai să sărim, am strigat eu.
- Taylor, ce tot spui acolo, măi?
- Sărim.
- Taylor, dar eu nu ştiu dacă pot.
- Hai, mă, dacă eu pot, şi tu poţi. Priveşte la mine şi fă la fel, bine?
Spunând aceasta, am sărit până la următorul acoperiş. Am avut grijă să aterizez cu precizie, echilibrându-mi greutatea atât în braţe, cât şi în picioare. In felul acesta, am evitat spargerea acoperişului antic de ardezie. M-am întins, am prins apexul cu mâinile şi m-am ridicat. M-am întors să mă uit la Bunch. Faţa îl dădea de gol - arăta foarte nesigur. Poliţia se apropia.
- Hai odată, repede!

Probabil că zgomotul activităţilor poliţiei de dedesubt 1-a făcut să se grăbească. Pe când se pregătea să sară, am spus:
- Echilibrează-ţi greutatea.
Din nou liber
69
însă Bunch cu siguranţă nu m-a auzit. S-a lansat într-o săritură formidabilă şi a aterizat pe acoperişul de vizavi, cu picioarele înainte.
Probabil că a aterizat la mijlocul distanţei dintre două grinzi de la acoperiş, deoarece a trecut prin plăcile de ardezie ca şi cum acestea nici nu erau acolo. Pur şi simplu a dispărut. S-a prăbuşit pe podeaua mansardei de dedesubt. Ultimul lucru pe care l-am auzit au fost înjurăturile şi blestemele lui în timp ce executam încă o imitare a lui Batman, aterizând cu precizie pe următorul acoperiş. Eu am scăpat, dar Bunch a fost arestat înainte de a fi dus la spital pentru a fi cusut la picioare, unde avea tăieturi urâte. Nu m-a turnat poliţiei.
Cam în perioada aceea mi-am injectat heroină pentru prima oară. Tocmai împlinisem şaptesprezece ani. Cunoşteam o fată care îşi înşela prietenul şi se întâlnea cu mine. Băiatul respectiv obţinuse o cantitate mare de tablete de palfium. Cred că acestea erau pentru calmarea durerilor la pacienţii bolnavi de cancer şi erau pe bază de morfină/heroină. Nu am reuşit niciodată să aflu de unde le-a obţinut, însă o asemenea cantitate putea proveni numai de la un producător de farmaceutice sau de la un angrosist. în mod normal, nu puteai obţine aceste tablete, dar el avea ceea ce pentru un toxicoman era echivalentul unui vas cu aur curat. Am cumpărat tabletele cu numai cincizeci de penny bucata. Apoi le-am putut vinde cu până la două lire bucata. însă nu am reuşit să fac atâţia bani câţi aş fi putut face, deoarece eram mai interesat să le folosesc eu însumi. Deseori le consumam în toaletele publice din centrul oraşului Llanelli, chiar vizavi de secţia de poliţie. întotdeauna aveam la mine - ascunse într-una din şosete - „mecanismul" sau „arma". Aceştia sunt termenii folosiţi de noi pentru acul şi seringa de injectat. Ţineam o lingură ascunsă în spatele bazinului de la toaletă. A devenit o rutină pentru mine să sfărâm tableta în praf, s-o amestec în lingură cu puţină apă şi să o încălzesc cu bricheta sub lingură. Când drogul era dizolvat, îl trăgeam în seringă şi mi-1 injectam. în felul acesta a murit prietenul meu, Richard Llewelyn. Ne aflam în cârciuma Circles. El îşi injectase o tabletă în ziua precedentă şi nu ştia în ce măsură mai avea drogul în corp. Folosise un preparat
70
Prinderea hoţului
farmaceutic amestecat cu alte substanţe şi era probabil menit să aibă un efect de mai lungă durată decât era el obişnuit. In ziua următoare a luat doar jumătate de tabletă şi a murit - încă un narcoman care murea de supradozaj; însă era prietenul meu.
Pentru a-mi suplimenta venitul, am început să sparg mai des localuri comerciale. De exemplu, am spart o brutărie locală, numită „Roly Poly", de pe strada Cowell. Majoritatea magazinelor mici aveau doar nişte încasări mărunte, dar trebuia să obţin bani de oriunde reuşeam să îi găsesc. Ştiam că brutăria nu are sistem de alarmă, aşa că doar am spart cu piciorul geamul de jos al uşii şi m-am strecurat înăuntru. Am găsit câteva bancnote şi câţiva săculeţi cu monede, pregătite pentru a fi duse la bancă. Când m-am întors să plec, o lanternă de afară mi-a luminat faţa. Primul lucru care mi-a trecut prin minte a fost că trebuie să fie un poliţist. Când lanterna s-a mutat puţin într-o parte, am văzut că era un om în haine civile, aşa că m-am gândit că nu putea să fie poliţist. După cunoştinţele mele, putea fi şi patronul. Gândindu-mă bine ce să fac în situaţia aceasta neaşteptată, m-am hotărât că singura soluţie era să-1 intimidez pe acel om şi să-1 bag în sperieţi, aşa încât să se dea îndărăt. Credeam că sunt în avantaj, din moment ce el nu ştia cine se află înăuntru, dacă este mai mult de unul sau cât de mare

sunt. Ieşeam din întuneric, lucru care intimidează. De obicei, spărgătorii care sunt deranjaţi evită confruntarea şi fug cât pot de repede, însă omul acela îmi bloca drumul de ieşire.
Am început să înjur şi să strig la el să plece din calea mea, căci altfel îl omor. S-a dat la o parte, iar eu am crezut că agresiunea funcţionase şi am început să alerg pe stradă, puţin cam greu, din cauza saculeţilor cu bani pe care îi aveam în mâini. Aruncând o privire în spate, am observat că omul alerga după mine, lucru care m-a enervat la culme. Pe urmă am observat încă unul în faţă, venind înspre mine. Primul lucru care mi-a trecut prin minte a fost că acea persoană se afla în drum spre casă după ce stătuse până noaptea târziu la vreun club sau aşa ceva. Insă când mi-am schimbat puţin direcţia pentru a-1 evita, şi-a schimbat-o şi el, pentru a-mi tăia drumul. Dintr-odată mi-am dat seama ce se întâmplă.
Din nou liber
71
Amândoi erau poliţişti şi comunicau prin staţie. Era o capcană, iar eu căzusem în ea. Totuşi, încă nu eram prea îngrijorat, eram un bun alergător, aveam avântul vitezei, iar el doar mergea la pas. Cu capul aplecat, voi da buzna în el, ca şi cum nici nu ar fi acolo. îl voi doborî cât ai clipi. Voi fi asemenea unui jucător de rugby care se îndreaptă spre careu şi pe care nimic nu-1 poate opri. în plus, îl voi întâmpina cu o talpă de adidas în piept, o lovitură bine calculată, care îl va mătura din calea mea. în orice caz, omul acela trebuie să fi fost şi el ceva jucător de rugby, deoarece cu o fracţiune de secundă înainte de a-mi ridica eu piciorul, a ţâşnit în faţă şi, ca un expert, m-a apucat de mijloc. M-am prăbuşit la pământ şi m-am lovit cu capul de asfalt. Cred că i-a plăcut scurta noastră ciocnire sau cel puţin asta ar spune prietenilor lui la cârciumă. Următorul lucru pe care mi-1 amintesc este că el era cu genunchii pe spatele meu şi eu eram încătuşat, cu amândoi poliţiştii peste mine. Am plecat spre secţia de poliţie. Acolo am fost acuzat şi procesul obişnuit prin care se luau în considerare şi alte infracţiuni a fost expus amănunţit şi asociat cu infracţiunile raportate. încă o dată, m-am pomenit la tribunal.

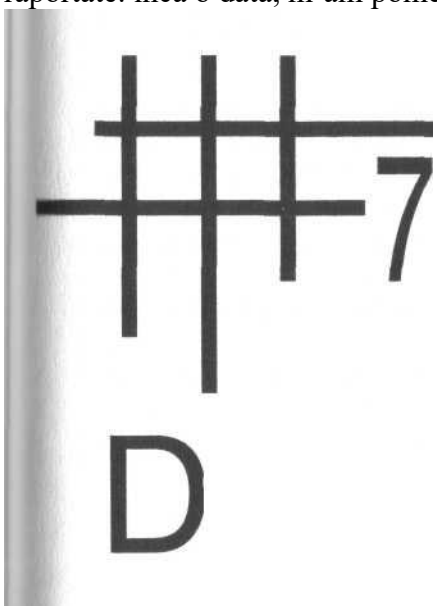

A treia oară după gratii

iupă primul arest preventiv în Swansea, am fost condamnat la o perioadă de serviciu comunitar, însă odată ajuns din nou pe străzile din Llanelli, viaţa mea de infracţiune şi droguri continuase pe o spirală descendentă. Spargerea de la Roly Poly a fost

incidentul care m-a readus la tribunal, însă o mulţime de alte delicte, împreună cu neprezentarea mea la serviciul comunitar, toate s-au luat în considerare împotriva mea. Am fost trimis din nou în arest preventiv la Swansea, în aşteptarea unor rapoarte, înainte de condamnare. Trecerea încă o dată prin porţile mari de oţel de la Swansea nu mai reprezenta aceeaşi experienţă de intimidare ca înainte. Ştiam cu ce mă confruntam şi ştiam cum să fac faţă situaţiei. De data aceasta bravada exterioară era ceva mai reală. Locul meu în ierarhia din secţia tinerilor era realmente garantat. Am stat puţin timp în arest preventiv, nu mai mult de două luni. De această dată, sentinţa dată de preşedintele magistraţilor a fost un ordin de doi ani de eliberare condiţionată. Un ordin de serviciu comunitar în mod evident nu funcţiona în cazul meu, deoarece cu toţii ştiam că nu m-aş prezenta. Eliberarea condiţionată poate părea o sentinţă blândă, însă avea un scop. Toată lumea ştia că ea nu va fi un inhibitor pentru acţiunile mele infracţionale şi că în cele din urmă voi ajunge iar la tribunal. Atunci, încălcarea eliberării condiţionate şi comiterea altor delicte, toate vor duce la o sentinţă de închisoare. încă o dată, eram lăsat să îmi sap singur groapa.

74

Prinderea hoţului

în mod inevitabil, am comis numeroase infracţiuni în timpul eliberării condiţionate. Când am fost din nou arestat pentru lista obişnuită de infracţiuni, acesta era întreg arsenalul de care avea nevoie ofiţerul de arestări pentru a transmite mai departe mesajul că de data aceasta ar trebui să primesc o condamnare la închisoare. Ca de obicei, Steve a venit să mă vadă, înarmat cu ţigările lui. El a fost sincer cu mine:

- Rich, dacă iei mai puţin de doisprezece luni, ăsta va fi un bonus.

El îmi observase „cariera", evoluând spre infracţiuni tot mai grave, şi inevitabilele perioade petrecute în închisoare. Nu era ceva nou pentru el. Făceam parte din rasa celor la care te aştepţi să-şi petreacă o parte substanţială din viaţă în închisoare sau să moară de o supradoză - atât de des cea de-a doua variantă.

Odată ajuns la tribunal, m-am pomenit că am emoţii. Cu toate că închisoarea nu mai constituia o teamă pentru mine, acum era ceva diferit. Venisem la tribunal din arestul preventiv de la secţia tinerilor infractori de la Swansea şi de data aceasta ştiam că rezultatul probabil va fi o condamnare normală la închisoare. Nu mai avea să fie un ordin de serviciu comunitar sau un alt termen de eliberare condiţionată. îmi spuneam în gândul meu: *„O, nu, de data asta o să fac pârnaie de-adevăratelea, nu glumă."* Am pledat vinovat la toate acuzaţiile şi, după o perioadă de consultare între preşedintele magistraţilor şi copistul tribunalului, a fost citită cu voce tare sentinţa pentru fiecare delict în parte. Acum anxietatea se transforma în panică. Nu puteam urmări ceea ce spuneau. Tot ce auzeam era: două luni pentru asta, patru luni pentru asta, şase luni pentru cealaltă. Lista continua la nesfârşit. încercam să ţin socoteala lunilor şi ele acumulau peste doi ani! Erau folosiţi frecvent termenii „simultan" şi „consecutiv", iar eu nu ştiam ce înseamnă aceste cuvinte. îmi spuneam: *„Asta deja mi se pare prea de tot, n-am fost eu chiar atât de rău."* Alarmat, m-am uitat la Steve şi l-am întrebat ce se petrece. Mi-a spus:

- Nu-ţi face griji, Rich, o să-ţi explic mai târziu, nu vor fi toate lunile astea.

Mai târziu m-am simţit uşurat să descopăr că totul se ridica la

A treia oară după gratii

75

opt luni. Cu o micşorare de pedeapsă pentru bună purtare, aş face numai patru luni, ceea ce nu ar fi un rezultat prea rău.

Ajuns din nou la Swansea, împărţeam o celulă cu prietenul meu Gringo. El era ceva mai mare decât mine şi executa o condamnare mai lungă. Fiind mai mare decât mine, Gringo mai stătuse la răcoare, deci cunoştea sistemul. Mi-a spus:

- Ascultă aici, Taylor, poţi să soliciţi unde vrei să mergi. Spune că e mai uşor pentru familie să te viziteze. Ar trebui să optezi pentru Eastwood Park. E nemaipomenit acolo, măi; o să-ţi placă la nebunie.
El mai fusese acolo, aşa că ştia totul despre locul respectiv.
- La Eastwood Park e uşor, hai să-l solicităm amândoi şi o să mergem acolo împreună.
- Bine, Gringo, dacă e aşa uşor cum spui tu, să-i dăm drumul şi să vedem ce se-ntâmplă.
într-o după-amiază, un ofiţer tânăr, pe nume Williams, a venit la celulă.
- Bine, băieţi, împachetaţi-vă lucrurile; mâine dimineaţă plecaţi.
- Unde, şefu'?
- Mergeţi la Eastwood Park.
Aproape fără nido înştiinţare, fără să ai timp să dai un telefon familiei, ai şi plecat. In ziua următoare, ne-am dus la recepţie, unde ne-au fost înapoiate pungile cu bunurile personale. Am dat jos uniforma închisorii şi ne-am îmbrăcat în hainele noastre pentru drum. Hainele nu fuseseră spălate. După formalităţi, ni s-au pus cătuşele pentru călătoria cu carul funebru.
Apropiindu-ne de ÎMS Eastwood Park, ceea ce mi-a sărit prima dată în ochi a fost gardul. Mă aşteptam la un gard înalt, ca la Swansea. Mă holbam uimit la un gard de sârmă. Asta produce o mare schimbare în atmosferă. Printr-un gard de sârmă poţi să vezi, nu eşti complet izolat de lumea de afară; ea este vizibilă oricând te sinchiseşti să priveşti în acea direcţie. Pentru mine era o mare schimbare. Aceasta era o închisoare de o categorie mai joasă decât Swansea, nu atât de bine protejată. Fiindcă eu aveam o condamnare relativ scurtă, iar Gringo se apropia de finalul

condamnării lui, am fost repartizaţi la categoria inferioară. Ne prindea bine faptul că Gringo cunoştea sistemul. Eastwood Park era mai modern şi nu avea anexele în stil victorian. Clădirile erau mai bine spaţiate. Aveam până şi cheie pentru celulă, pe care o purtam cu o sfoară la gât. Noaptea ne încuiam înăuntru.
La fel ca în alte închisori, prima săptămână era iniţierea. Acesta este timpul în care le înveţi stilul, regulile şi regulamentele. în timpul săptămânii mele de iniţiere mi s-a dat slujba de spălare a duşumelei. Ore întregi de muncă grea, plictisitoare şi neplăcută, în genunchi, cu o perie mare de curăţat pe care o ţineam cu ambele mâini, curăţând gresia. Dacă asta nu era suficient de rău, aveam nişte gardience care ne erau foarte antipatice. Una dintre ele îmi rămâne în minte ca fiind o femeie cam scorpie, care purta papuci cu urme mari şi avea părul ţepos. Femeile acestea aveau o plăcere perversă în a-i tortura pe tinerii deţinuţi. Ne numeau „zgură". Când vreuna din ele trecea pe unde spălam pe jos, intenţionat îşi ţâra picioarele şi făcea o urmă neagră cu papucii pe gresia tocmai spălată. Ori de câte ori se întâmpla asta, era tentant să le tragi o porţie de înjurături. In orice caz, am reuşit să mă abţin şi să ignor provocarea. Să spun ceva însemna să fiu penalizat şi avea ca rezultat pierderea a două zile din suspendarea pedepsei. După săptămâna de iniţiere, a trebuit să solicit o slujbă undeva în sistemul închisorii. Existau opţiuni variate, cum ar fi: munca la bucătărie, la spălătorie sau grădinăritul. M-am înscris la bucătărie, gândin-du-mă că probabil voi putea face rost de supliment la mâncare.
închisoarea aceasta fusese ceva asemănător unei şcoli de corecţie. Ea păstra stilul de disciplină militară al unei astfel de instituţii şi chiar o parte din personalul de atunci. Regimul din închisori este în mare parte stabilit de guvernatorul închisorii şi de personalul mai în vârstă. Primul lucru din programul nostru de dimineaţa era să facem

curăţenie în celulă şi să ne aranjăm aşternuturile. Gresia trebuia lustruită în fiecare zi. Metoda mea de a face faţă la asta era să mă apuc serios de lucru şi să văd cât pot face gresia de strălucitoare. Chiar am şi furat un prosop de rezervă în completare la mopul de lustruit, lucru care aducea acel plus de strălucire gresiei mele. Soluţia de curăţat era aplicată

cu o cârpă, după care gresia era lustruită până la strălucire. Adesea rămâneau urme de praf de la soluţia uscată, care trebuiau şterse cu grijă, ca să nu strice luciul uimitor pe care îl produsesem cu atâta dibăcie. Gresia arăta splendid şi ofiţerul care venea în inspecţie era întotdeauna impresionat. în celula mea aş fi putut face o reclamă de televiziune pentru produse de curăţat. Concuram cu Gringo din celula alăturată.

- Gresia mea e mai strălucitoare decât a ta, Gringo.
- Taylor, du-te, mă, de-aici, oricine poate vedea că a mea e mai strălucitoare decât a ta. în orice caz, tu trişezi cu prosopul acela al tău de rezervă.

într-un regim de închisoare care este plictisitor în cea mai mare parte a timpului, un lucrul de felul acesta adăuga zilei puţină distracţie şi interes.

Pe urmă, la porunca ofiţerului, ieşeam din celulă şi ne aliniam cu echipamentul pentru spălat, mergând în rând la toaletă şi la sectorul pentru spălat. Nu defilam ca atare, dar întreaga organizare se asemăna foarte mult cu o înregimentare adevărată, în cazul multor deţinuţi, această înregimentare îi ajuta să-şi execute perioada de întemniţare. Nu trebuia să iei nicio decizie, nici să îţi asumi vreo responsabilitate sau să arăţi vreo iniţiativă. Doar ţi se spunea ce să faci şi când să faci - simplu. Există unii puşcăriaşi care într-adevăr preferă viaţa de închisoare. Trei mese pe zi, un acoperiş şi un pat, acces la televizor seara şi ceva bani de buzunar pentru ţigări. Mai bine decât să locuiască pe străzi, lucru care pentru unii reprezenta alternativa. După ce duceam înapoi în celulă lucrurile pentru spălatul de dimineaţă, în sfârşit era timpul să mergem la cantină pentru micul dejun. Mâncarea era rezonabilă. Mai ales pentru mine, deoarece mâneam foarte puţin când eram în libertate şi sub efectul drogurilor. Bucătăria era condusă de doi civili care erau bucătari profesionişti. Aceştia erau ajutaţi de trei sau patru deţinuţi. Eu am fost repartizat la „căldări". Acestea erau trei căldări mari în care se gătea orice era compus din ceva praf amestecat cu apă clocotită. Munca mea consta în a umple, a amesteca, a aduce la temperatura potrivită şi apoi a goli. Golirea conţinutului în alte vase presupunea forţă şi grijă. Eram mândru să îmi îndeplinesc

slujba exact cum trebuie. Curry, custard (un fel de cremă din lapte, ouă, zahăr şi arome, n.tr.), ceai, cafea, supă şi sosuri, acestea ţineau de domeniul meu şi eram mândru să le fac cum trebuie. Cinci sau şase sute de bărbaţi flămânzi trebuiau să primească trei mese pe zi în trei porţii, iar eu constituiam o parte vitală în această activitate importantă. Totul trebuia să fie impecabil. De fapt, întreaga închisoare era curată în comparaţie cu Swansea, care era murdară.

Un lucru neobişnuit în timpul pe care l-am petrecut la Eastwood Park a fost faptul că nu am fost afară nici măcar o dată. Exerciţiul fizic se făcea înăuntru, în sala de gimnastică, o dată pe săptămână. Instructorul sportiv nu mă plăcea din anumite motive şi obişnuia să mă facă să muncesc din greu, până când eram epuizat. Poate era din cauză că toţi mă strigau „Galul" şi probabil nu îi plăceau galii. îi invidiam pe cei care aleseseră muncă în aer liber. Totuşi munca mea avea şi ea beneficiile ei. Puteam

să fur câte puţin din mâncarea ce îmi plăcea, cum ar fi: gem, brânză sau şuncă şi să le duc la mine în celulă. Eram percheziţionaţi înainte de a pleca din bucătărie, dar dacă înveleam mâncarea în folie şi o ascundeam în pantaloni, puteam să o scoatem. Sau mai mergeam la toaletă şi ascundeam acolo mâncare şi ne întorceam după ea mai târziu, în timpul întrunirii. Un mare lux pentru mine îl reprezenta laptele. Ori de câte ori aveam ocazia când eram la bucătărie, beam lapte în timp ce nu se uita nimeni. închisoarea avea o capelă cu slujbe săptămânale. Uneori mergeam la acestea; nu pentru că mă interesa religia în mod deosebit, dar resimţeam capela ca pe un loc de refugiu. Era undeva departe de restul regimului, cu toate că se afla tot în incinta închisorii. Deţinuţii frecventau slujbele de la capelă din diverse motive, pe lângă interesul faţă de vreo religie. Le era binevenită o schimbare a rutinei sau simplul fapt de a vedea pe cineva din afară. îmi amintesc că din când în când veneau grupuri de creştini din unele biserici locale şi prezentau un serviciu special, cu muzică modernă şi cu oameni care spuneau povestea convertirii lor la creştinism. Mergeam acolo dacă mă simţeam plictisit. Capelanul era anglican, dar dacă cineva era

catolic sau de vreo altă denominaţie sau religie, putea solicita un preot din religia respectivă care să vină să îl viziteze.
Situaţia cu drogurile era foarte diferită în Eastwood Park faţă de secţia tinerilor infractori de la Swansea. Aici drogurile erau mai puţine şi mai puţin evidente. Gringo avea vizitatori care îi aduceau droguri, iar el le împărţea cu mine. Eram mai puţin dependent de droguri, deoarece aveam mai multă libertate de mişcare şi munceam din greu în fiecare zi. Mintea îmi era mai ocupată, aveam acces la televizor şi întrunirile erau mai lungi. Dincolo, în Swansea, unde toţi erau închişi douăzeci şi trei de ore pe zi, nu era nimic altceva la care să te gândeşti. Consumul de droguri, planurile despre cum să faci rost de ele şi traficul cu droguri, toate acestea contribuiau la înlăturarea plictiselii, constituindu-se într-un scop pe care să-1 urmăreşti. Rutina şi disciplina strictă de la Eastwood Park înlăturau o mare parte a vacuumului mintal. Pe atunci nu analizam aceste lucruri, dar privind acum în urmă, pot să văd cu cât era mai bun regimul de la Eastwood Park. Eram mereu cu ochii în patru după droguri, dar munca la bucătărie presupunea să mă trezesc şi să ies înaintea tuturor celorlalţi pentru a pregăti mâncarea, iar curăţarea meselor după aceea lua timp, aşa că mă întorceam în celulă obosit şi gata pentru un pui de somn.
în timpul petrecut în Eastwood Park, pentru prima dată am început să mă gândesc că trebuie să îmi pun viaţa la punct. Nu ştiam însă cum să o fac. Singur în celulă, mă întrebam care este sensul vieţii şi de ce mă aflu acolo. Ce rost are totul? Negăsind niciun răspuns, mi-am înlăturat din minte aceste întrebări, însă ele au revenit. Pur şi simplu nu ştiam ce să fac în privinţa lor.

8

Usk Open

Trei luni mai târziu, experienţa lui Gringo din trecut a fost din nou de folos. El a spus:
- Taylor, suntem aici de trei luni, putem solicita transfer la o închisoare deschisă.
Nu auzisem niciodată de închisoare deschisă.

- Gringo, ce tot spui acolo, măi? am întrebat eu.
- Uite, din moment ce termenul ni se apropie de sfârşit şi ne-am comportat frumos, probabil vom putea ajunge la închisoare deschisă pentru restul timpului, m-a informat el.
- Şi cum e asta, Gringo?
- Taylor, o să-ţi placă la nebunie, măi; e o petrecere. Locul se numeşte Usk Open, e aproape de Abergevenny. Poţi face rost de băutură, drogurile se obţin mai uşor şi tot felul de chestii, e mişto.
- Vorbeşti serios?
- Da, hai să depunem cerere.
Gringo a cerut formularele şi le-am completat amândoi. O săptămână mai târziu, a venit unul din ofiţeri cu rezultatele cererii.
- Bine, băieţi, asta a fost, veţi pleca săptămâna viitoare. Gringo era foarte entuziasmat. Şi eu eram, dar nu atât de
mult ca el, deoarece încă nu ştiam cum e la Usk Open.
- Da, Taylor, am reuşit, prietene, mergem la Usk, o să-ţi placă la nebunie, măi.
Pentru transfer, ni s-au pus cătuşe înainte de a merge în dubă

şi apoi tot drumul până la Usk - e ceva normal pentru transferul deţinuţilor. Pe măsură ce ne apropiam de Usk Open, am văzut pentru prima oară o lume cu totul diferită în ceea ce priveşte închisorile. Din exterior, arăta ca un parc de la ţară. Nu avea ziduri şi nici măcar gard. Nu-mi venea să cred. Apoi, o surpriză şi mai mare, când s-a ridicat bariera ca să treacă duba, ofiţerul a spus:
- Haideţi, băieţi, să dăm jos cătuşele.
Şi ne-au fost luate cătuşele. Mai înainte, ori de câte ori poliţia sau ofiţerii închisorii mă duceau dintr-un loc în altul, aveam întotdeauna cătuşe. Acum, stăteam în spate într-o dubă şi mi se luau jos cătuşele; pur şi simplu nu puteam pricepe nimic din ce se întâmpla. Gringo se tot uita la mine cu o expresie care spunea: *„Ţi-am spus eu că e super."* în timp ce înaintam cu maşina pe carosabil, am început şi eu să mă entuziasmez. Clădirea consta dintr-un şir de dormitoare care arătau ca nişte barăci. Nu vedeam gratii la ferestre. Semăna cu cazarmele unei armate rurale.
Când am coborât din dubă, l-am întrebat pe Gringo:
- Ce se întâmplă, măi?
- Rich, ţi-am spus eu, e o închisoare deschisă, poţi să mergi dacă vrei. Oamenii fug tot timpul.
în loc de garduri sau ziduri, există hotare pe care nu trebuie să le treci. Ai probleme dacă o faci şi te vede cineva. Făcând deja trei luni, puteam fi eliberat după încă o lună, dacă îmi păstram suspendarea_jnaximă de pedeapsă; era uşor. Aveam din nou propria mea cameră şi cheie. Săptămâna de iniţiere consta din nou în curăţarea duşumelei, până când solicitai o altă muncă. Eu am solicitat muncă în aer liber, care îmi oferea mediul exterior pe care mi-1 doream. Construiam garduri şi munceam la fermă.
După ce m-am instalat în camera mea, am mers la o plimbare prin zonă. Mi-am spus: *„Pot să merg oriunde vreau şi nimeni nu îmi spune ce să fac."* însă această libertate îmi îngreuna şi mai mult situaţia. La fel ca mulţi alţi deţinuţi, am găsit lipsa de restricţii şi de instrucţiuni greu de înfruntat. Poate pare ciudat, însă toată viaţa am luat-o razna ori de câte ori nu mai eram sub control sau disciplină. Cu siguranţă nu învăţasem arta autodisciplinei. într-o

temniţă închisă nu aveai de luat nicio decizie reală. Un ofiţer îţi spunea ce să faci, unde să mergi şi când să mănânci sau să dormi. în locul acesta, eram responsabil să-mi încui uşa noaptea. Noaptea exista o oră de stingere, însă în mare parte nu era monitorizată. Când nu lucram, eram liber să hoinăresc prin împrejurimi, să vizitez orice dormitor şi să stau de vorbă cu oricine doream. Era un sentiment foarte ciudat. Supravegherea ofiţerilor era lejeră. Ei aveau tendinţa să se plimbe pe teren, în general examinând situaţia. Puteau ei să facă turul terenului, însă oricine voia să iasă, putea să se ferească de ei cu uşurinţă. Deţinuţilor li se acorda încredere să nu fugă. Unii fugeau, însă marea majoritate avea motivaţia de a-şi executa sentinţa într-un regim care era cât se poate de liber, numindu-se totuşi închisoare. Dacă erai prins în afara perimetrului, asta era suficient pentru a fi transferat imediat înapoi la o temniţă închisă.
Unii ofiţeri se ascundeau în jurul perimetrului, încercând să-i prindă pe cei care vizau fuga. Ei ştiau că deţinuţii treceau de linie, de cele mai multe ori pentru scurt timp noaptea, să îşi facă provizii de băutură şi droguri. Era un joc pe care îl jucau ambele părţi. Pentru mine era un dezastru, pentru că am luat-o razna. Am folosit libertatea la maxim. Am aranjat ca tata să îmi facă livrări de băutură într-un anumit loc aproape de închisoare. Noaptea mă strecuram afară şi o luam. Am învăţat de la alţi deţinuţi cum să fac asta. Prima dată, am ieşit cu altcineva care să mă ajute să aduc un pachet care fusese lăsat la locul respectiv de către familia lui. Era simplu. Ii scriam tatălui meu şi îi spuneam locul exact în care să lase marfa şi când să o facă. Asta putea fi în spatele unui gard viu, vizavi de un indicator rutier, pe o alee la câteva minute de alergare peste câmp de la perimetru. Nu era uşor să alergi peste câmp pe întuneric, dar făcea parte din provocare şi adrenalina ne mâna mai departe. Existau anumite locuri, uşor de identificat, care erau locuri de livrare cunoscute, în alte ocazii, mergeam la astfel de locuri cunoscute, în căutarea pachetelor altora, pe care le şterpeleam. Uneori ascultam convorbirile cuiva când stabilea un loc de livrare. Apoi mergeam cu un prieten din Llanelli, fugeam la locul respectiv înaintea

celuilalt şi mă întorceam la închisoare pe un alt drum. Gringo plecase; el a reuşit să îşi păstreze suspendarea pedepsei, care era planul iniţial. Eu ratasem complet planul. După o cădere, am început cu tot tacâmul. Beam, consumam tablete şi fumam droguri. Prin urmare, eram cherchelit în cea mai mare parte a timpului.
Comportamentul meu se deteriora. Deveneam abuziv şi nu mai aveam nici un strop de judecată normală, la fel ca în trecut în Lanelli. Am început să încalc regulile. Nu mă trezeam dimineaţa să muncesc pentru că eram încă beat. Am fost prins afară din cameră noaptea şi reţinut. Aceasta a dus la retragerea unei părţi din cele patru luni de suspendare a pedepsei. Alteori luam parte la încăierări şi mai pierdeam zile din suspendare. Un ofiţer care se ocupa de munca de afară îmi spunea să fac ceva, iar eu îl înjuram. El îmi spunea atunci:
- Bine, încă două zile din suspendare anulate.
Aceasta era pedeapsa. Până la urmă am pierdut vreo şaizeci de zile din suspendare. Aşa-zisa mea lună la Usk Open s-a extins la trei luni. In loc de patru luni de închisoare, am făcut şase în total.
După ce m-am întors acasă de la Usk, se părea că tot dădeam peste oameni care îmi spuneau că deveniseră creştini. Nu ştiam sigur ce voiau să spună prin asta, dar ceva se întâmplase cu ei. Unii din ei îmi erau prieteni şi îi cunoşteam ca toxicomani sau alcoolici, însă iată-i acum, spunându-mi despre Dumnezeu şi despre felul îrreare şi viaţa mea se poate schimba ca a lor. Asta chiar mi se părea prea de tot şi încercam să

stau departe de ei. Cu toate acestea, tot dădeam peste ei când mergeam prin oraş. într-o sâmbătă eram în oraş cu Bunch şi erau acolo câteva persoane care împărţeau broşuri creştine şi invitau oamenii la ceva întâlnire. L-am întâlnit pe unul din ei, căruia i se spunea „Gok". Nu ştiu cum de avea o astfel de poreclă; numele lui real era Allen Andrews. în prezent, el conduce un centru de reabilitare pentru toxicomani în Llanelli, numit „Alege viaţa". El nu se dădea înapoi:
- Haideţi, băieţi, renunţaţi la droguri şi întoarceţi-vă la Isus. Isus vă iubeşte şi pe voi. Eu am făcut asta şi e extraordinar.

în felul acesta ne vorbea, fără nicio stingherealã. Era curajos. Mi-am spus: *„E total sărit de pe fix, l-au ameţit drogurile."* Dacă asta însemna religie, era ceva foarte diferit de versiunea tăcută pe care o vedeam la capela închisorii. Tipul ăsta era pe stradă, spunând tuturor despre credinţa lui.
Atunci eu şi Bunch am fost invitaţi să mergem la un serviciu religios într-o sală mare de pe strada Lakefield. Era o biserică numită Antiohia. Ne-am dus acolo într-o duminică seara, numai ca să ne distrăm. Eram beţi criţă. Am intrat abia ţinându-ne pe picioare şi ne-am trântit pe rândul din spate. Când au început cântările, noi cântam mai tare decât toţi. Doar ne băteam joc de întregul serviciu. Pentru noi era un motiv de a trage o porţie bună de râs. Când cineva mărturisea despre credinţa sa în Dumnezeu, noi îl acompaniam cu râsul nostru zgomotos; era o cruzime din partea noastră. îmi spuneam eu: *„Ce idioţii Creştinismul e o porcărie şi jumătate."* Vorbeam în timpul predicii, însă predicatorul continua, în ciuda distragerii atenţiei. La sfârşitul predicii, el a întrebat dacă voia cineva să devină creştin. Dacă da, aceştia trebuiau să vină în faţă, iar el se va ruga pentru ei. Mergeau oameni în faţă şi un bărbat se ruga pentru ei. Unii îngenunchiau în timpul rugăciunii făcute pentru ei. Voiam să văd ce se întâmplă acolo, aşa că i-am spus lui Bunch: - Hai să mergem în faţă.
Eram atât de beat, încât era o minune dacă reuşeam să stau în picioare.
Ne-am dus până în faţă, umblând pe două cărări şi omul acela ne-a rugat să îngenunchem. Probabil că şi-a dat seama şi el că s-ar putea să cădem din picioare. Am îngenuncheat, iar el şi-a pus mâna pe capul meu. Imediat am simţit o căldură ciudată curgând prin trupul meu, de la cap în jos. Ce a urmat apoi a fost cel mai ciudat lucru care mi se întâmplase vreodată - imediat am fost cât se poate de treaz şi Bunch la fel. După şocul iniţial, reacţia mea a fost una de furie. Omului ăstuia îi mersese şi cu mine. El avea ceva ce eu nu înţelegeam. Pe lângă asta, cheltuisem o grămadă de bani să mă îmbăt în halul în care eram şi acum totul era o risipă. M-am ridicat şi am ţâşnit afară, mergând foarte drept. Deşi mânios, experienţa respectivă mă

dăduse complet peste cap şi eram speriat; nu mi-o puteam explica.
Era prima dată când întâlnisem ceva ce puteam numi putere spirituală. Din nou, mi-am înlăturat din minte acea experienţă şi am încercat să o ignor. Nu m-am mai întors la biserică. îmi era teamă să nu păţesc din nou la fel şi voiam să rămân aşa cum eram. Nu voiam să fiu tămăduit, vindecat, binecuvântat, mântuit sau orice altceva ce mi se putea oferi acolo. Continuam să dau peste persoane, în special prieteni, care fuseseră convertiţi la creştinism. Pe lângă Gok, mai erau Collin Lloyd, Nigel Haddock şi Harty, care fusese unul din cei mai mari toxicomani din Llanelli. Toată lumea îl ştia. El se schimbase total şi era evident că indiferent ce se petrecuse cu el, era ceva foarte puternic. Nu era vorba de vreo cizelare a acestor persoane sau de vreun limbaj religios profesional, ci oamenii pur şi simplu exprimau ceea ce simţeau.

- Taylor, predă-ţi inima lui Isus, măi. El îţi va pune viaţa la punct.
Erau complet lipsiţi de experienţă, însă cuvintele lor erau pline de o putere şi o prospeţime greu de contestat. Bunch a început să meargă la unele întâlniri de-ale lor în case. Aproape că m-am dus şi eu cu el; la urma urmei, eu şi Bunch eram nedespărţiţi. Totuşi până la urmă nu m-am dus.
- Nu, Bunch, du-te tu, eu nu vreau să ştiu de aşa ceva.
îmi era teamă că îmi pierd stilul de viaţă şi că nu am cu ce să-l înlocuiesc. Toate acestea s-au petrecut cam la o săptămână după ce m-am întors acasă de la Usk Open. Nici Bunch nu a reuşit să ajungă la o credinţă solidă; şi el a considerat schimbarea mult prea mare. Două săptămâni mai târziu eram amândoi din nou cu băutura şi cu drogurile, la fel ca înainte.

9

Tot mai adânc în mocirlă

Devenisem o târâtură de om. Eram agresiv şi scârbos faţă de aproape toţi pe care îi întâlneam. Lumea în care eram închis era o închisoare construită de mine însumi. Nimic din afara ei nu îmi merita atenţia. Singura mea fidelitate era aceea faţă de nevoia mea de droguri. Bunch îmi era prieten, însă chiar şi relaţia aceasta se baza pe asocierea noastră la infracţiuni şi droguri, care ne convenea amândurora. O spargere pe care am făcut-o împreună a fost pe strada Andrews, iar urmările ei au fost mult mai grave decât şi-ar fi putut imagina vreunul dintre noi. Pe atunci eu tocmai împlinisem optsprezece ani. Ne întorceam din oraş şi ne îndreptam spre casa lui Bunch să bem. Toată ziua consumaserăm un cocktail de pastile, fumaserăm ganja şi băuserăm. Când eram sub efectul pastilelor, mereu căutam ocazii pentru spargeri; drogurile aveau efectul de a mă face să mă simt invincibil. Judecata îmi era complet la pământ. în această dispoziţie, veneam pe străduţele dosnice, iar eu căutam vreo ocazie; eram pregătit pentru orice. Acest lucru era valabil în cazul meu, nu şi în al lui Bunch. Cu toate că era mai mare decât mine, de obicei eu luam iniţiativa.
Am ales o casă, mai mult sau mai puţin la întâmplare, ne-am căţărat pe poarta din spate şi ne-am apropiat de uşă. Nu verificasem mai întâi dacă este cineva acasă - lucru care reprezenta procedura normală şi necesară. Efectul drogurilor îndepărta orice teamă. Am încercat uşa din spate şi era deschisă. Nici măcar asta nu mă făcuse precaut, ci pur şi simplu am intrat

curajos, fără să-mi dau seama de consecinţe. Intrând pe hol, am văzut televizorul pornit, focul aprins, papuci de casă şi ţigări alături, ca şi cum cineva ieşise sau era chiar sus, la etaj. Am înşfăcat ţigările şi nişte bijuterii. I-am spus lui Bunch să scormonească pe la etaj, iar eu voi continua jos. Mă gândeam că dacă se întoarce locatarul, eu voi fi cel mai aproape de uşa din spate ca să fug. Bunch ar fi cel prins.
Bunch a spus:
- Eu nu mă duc sus, nu eşti în toate minţile, Taylor, du-te tu sus.
Aşa că i-am spus:
- Dacă auzi *ceva,* strigi: „E deasupra, e deasupra", bine?
Era o expresie pe care o foloseam ca avertisment când buclucul era iminent.

- Bine, Taylor.
Am fugit sus şi am început să scormonesc prin dormitoare, unde am găsit ceva bijuterii. Când am coborât, am auzit o cheie răsucindu-se în uşă. Brusc am intrat în dilemă. Să merg din nou sus şi să mă ascund sub pat sau să înfrunt persoana respectivă, indiferent cine ar fi? Mi-a trecut imediat prin minte că ar putea fi oricine, un gardian de la vreun club de noapte sau chiar mai mult decât o singură persoană. M-am repezit pe lângă uşa care se deschidea şi am mers în hol.
Era o mamă cu fiica ei. Fiica m-a văzut mai întâi:
- Mamă, e cineva în casă, a strigat ea.
Mama s-a dat înapoi şi a început să ţipe, înjurându-ne. Ţipetele îi erau alimentate mai mult de teamă decât de furie. Noi am fugit afară, peste poartă, pe străduţa dosnică şi apoi pe strada principală. Ruta ne ducea de la şosea la o altă străduţă, dincolo de sediul Armatei Salvării de lângă râu, apoi la Felinfoel, unde locuia Bunch. Femeia a ieşit în stradă pe uşa din faţă, strigând:
-Opriţi-i, mi-au jefuit casa.
Erau destul de mulţi oameni în jur care s-o audă pe această stradă cu locuinţe. Femeia ne urmărea, iar un bărbat cu un baston venea spre noi, tăindu-ne calea. Nu ştiu câtă nevoie avea el de baston ca să umble, deoarece alerga şi agita bastonul în aer. Eu am scăpat pe jos o parte din bijuterii, iar restul le-am aruncat în râu, intenţionând să le recuperez mai târziu. Eram înaintea lui
Tot mai adânc în mocirlă
89
Bunch şi am reuşit să-1 ocolesc pe bărbatul acela într-un stil rugby. Bunch însă s-a ciocnit cu el bot în bot. Omul era destul de mare, bine înarmat şi foarte agresiv. M-am uitat în urmă şi am văzut că îl doborâse pe Bunch şi îl bătea furios cu bastonul. De fapt, mai târziu Bunch a făcut plângere pentru act violent împotriva acelui om. Poliţia nu a vrut să coopereze şi nu s-au luat niciun fel de măsuri în privinţa plângerii. Bunch a strigat:
- Taylor, ajută-mă!
Am fugit înapoi, l-am înşfăcat pe bărbat şi l-am aruncat la o parte, având forţa alimentată de adrenalină şi de droguri. Bunch a sărit în picioare şi am dispărut amândoi.
Din nefericire, bărbatul cu bastonul locuia în aceeaşi zonă cu Bunch şi îl ştia din vedere. Mă ştia şi pe mine din vedere, căci îl văzusem din când în când pe la piaţă. Câteva ore mai târziu am fost arestaţi ca suspecţi de spargere gravă - o acuzaţie mult mai serioasă decât cea de spargere obişnuită. Era „gravă" deoarece proprietarul se întorsese acasă în timp ce ne aflam încă înăuntru. Spaima şi stresul pe care acest lucru le cauzează victimei face ca acuzaţia să fie mult mai serioasă. Mai târziu, pe când beam la cârciuma Denever, mă aşteptau doi poliţişti la ieşire. Bunch fusese deja reţinut. Şi eram convins că mă va turna. Martorii ne-au identificat mai târziu în locuri separate. în mod îngrijorător, această acuzaţie însemna probabil o condamnare mult mai lungă.
Ştiam noi destul de bine ce curs vor avea evenimentele de acum. Ne-am prezentat la tribunal, de unde am fost trimişi în arest preventiv la Swansea. Urma să ne prezentăm în faţa Curţii de Justiţie Criminală, care avea puterea să ne trimită la închisoare pentru o perioadă mult mai lungă. In timp ce aşteptam în celulele de sub tribunal, s-a petrecut un incident ciudat.
Cei dependenţi de droguri încearcă să ia orice care cred ei că îi va potoli, chiar dacă nu ştiu sigur ce este sau ce efect are. Eu şi Bunch ne aflam în aceeaşi celulă de sub tribunal, aşteptându-ne rândul. O sunasem pe mama şi îi spusesem că avem nevoie de

droguri şi să aducă orice va găsi. A adus şase tablete şi le-a strecurat în toaletele de sub tribunal. Niciunul din noi nu

recunoştea tabletele - şi ştiam câte ceva despre tablete în general.
- Mamă, ce mai sunt şi astea?
- Nu ştiu, Rich, asta e tot ce am reuşit să găsesc repede. Mi s-a spus că sunt OK.
L-am întrebat pe Bunch:
- Ce facem cu ele? El a spus:
- Hai să le luăm.
- Dar nu ştim ce sunt. Hai să luăm una şi dacă sunt bune de ceva, putem să le luăm şi pe celelalte.
Bunch nu era de acord.
- Nu, hai să le luăm pe toate. Am luat câte trei fiecare.
După aceea, îmi amintesc că m-am dus la boxa acuzaţilor, însă nimic mai mult. Am leşinat. Când m-am trezit, nu aveam nici cea mai vagă idee unde mă aflam sau cât timp fusesem inconştient. Eram îmbrăcat în pijamale albastre, întins pe un pat care avea cearceaful de deasupra cusut de saltea - cred că pentru a-i împiedica pe cei ca mine să cadă din pat. Privind în jur, era evident că mă aflam undeva într-o celulă, care, cu excepţia patului, era goală. Primul lucru care mi-a trecut prin minte a fost că fusesem închis acolo pentru că nu eram în toate minţile. După ce am reuşit să ies din cearceafuri, am început să strig şi să lovesc în uşă cu piciorul, cerând să mi se spună unde mă aflu. Strigătele mele nu se ridicau la standardul meu obişnuit de la secţia de poliţie, deoarece gura îmi era incredibil de uscată. Cred că aveam mai multă teamă decât furie. *„De ce sunt aici? Mă consideră nebun? Oare îmi vor da drumul de aici?"*
O doamnă ofiţer a venit şi mi-a spus că eram în secţia medicală de la ÎMS Swansea. Nu cunoştea niciun detaliu, nu putea să-mi explice de ce mă aflam acolo sau ce mi se întâmplase; tocmai intrase în tură. Nu exista nicio fişă de acuzare şi nicio informaţie medicală, pentru că incidentul se petrecuse în afara închisorii. Ea mi-a mai spus că nu mă poate lăsa să ies şi că nu are voie nici măcar să deschidă uşa. I-am explicat că mi-e foarte sete şi că trebuie să beau nişte apă. Nu

puteam ieşi să beau până în dimineaţa următoare, la ora golirii. Eram disperat. Ea mi-a adus apă, însă uşa avea doar o gaură micuţă cu clapă, nici măcar suficient de mare, încât să încapă o cană pe acolo. A făcut tot posibilul să îmi toarne apa prin gaură, iar eu mi-am deschis gura sub scurgerea de apă. Era o situaţie absurdă, însă asta era tot ce putea face pentru mine până când nu primea alte instrucţiuni. Mă bucuram chiar şi de acea cantitate mică de apă.
Stephen Lloyd m-a vizitat o săptămână mai târziu.
- Trebuie să fii nebun, Rich, mi-a spus el. Eu eram acolo, încercând să te reprezint în faţa magistraţilor, iar tu ţipai la ei şi îi înjurai.
- Ce vrei să spui? am întrebat eu.
- Rich, strigai la mine, spunând: „Haide, Steve, spune-le, spune-le că sunt băiat bun."
Eu nu puteam să-mi amintesc nimic din toate astea. După ce m-am întors în celulă, stăteam întins pe pat şi auzeam vocea mamei spunând: *„Richard, haide, mâncarea e pe masă."* Am sărit în picioare şi m-am uitat în jur să văd dacă mama era acolo. I-am spus colegului meu de celulă:
- Ai auzit-o pe mama?
Probabil a crezut că sunt nebun. Tabletele încă mă zăpăceau.
Din celula mea se vedea terenul pentru exerciţiu fizic şi l-am auzit pe Bunch strigând

la fereastra mea. De această dată nu mai aveam halucinaţii; am privit afară şi era la exerciţii.
- Taylor, tabletele alea pe care ni le-a dat mama ta au fost ceva de groază, măi, am stat trei zile în spital.
- Şi eu la fel, am răspuns.
- Tot aud voci, s-a plâns Bunch.
- Şi eu la fel, am spus şi am tras amândoi o porţie bună de
ras.
Imediat ce ne-am revenit complet, am avut o întâlnire de jumătate de oră la tribunal. însă de data aceasta fără acele tablete ciudate.
în cazul meu, perioada de arest preventiv la Swansea a ajuns să fie de şase luni. Comisesem numeroase spargeri, însă infracţiunea mai serioasă de spargere gravă era cheia viitoarei

condamnări. Infracţiunile fuseseră comise în perioada de eliberare condiţionată - ceea ce, de asemenea, înrăutăţea situaţia. Toate însumau posibilitatea unei condamnări de patru sau cinci ani. Magistraţii ne-au trimis în arest preventiv să aşteptăm prezentarea la înalta Curte de Justiţie pentru a fi condamnaţi. Eu eram încă destul de tânăr şi mă încadram la secţia tinerilor infractori, însă Bunch era mai mare şi a mers la secţia pentru adulţi, care era corpul „A". în perioada de arest preventiv, m-am prezentat la tribunal şi pentru alte delicte, şi termenul de arest preventiv s-a extins, astfel încât toate delictele să poată fi luate în considerare la o singură prezentare la tribunal. Era 1 aprilie 1993, iar eu eram fraierul care refuzase să înveţe ceva din greşelile din trecut.

10

In căutarea răspunsurilor

In timpul celor şase luni de arest preventiv, am început să îmi pun întrebări cu privire la mine însumi. Erau întrebări de cercetare a sufletului. *„De ce mă aflu aici? Ce se întâmplă cu mine? Care e rostul vieţii? De ce sunt atât de răvăşit?"* Toţi fraţii mei mai mici urmau acelaşi drum ca şi mine; mă simţeam răspunzător şi vinovat pentru acest lucru. Erau ruinaţi din cauza drogurilor şi mă gândeam că dacă le-aş fi dat un exemplu mai bun, poate că viaţa lor nu ar fi fost atât de mizerabilă ca a mea. îi dusesem cu mine să comitem infracţiuni şi le făcusem cunoştinţă cu acţiunile infracţionale. Şi nu era vorba doar de familia mea, ci mai erau mulţi alţii pe care îi dusesem în rătăcire şi le ruinasem complet viaţa. Unii chiar au murit mai târziu din cauza supradozelor de droguri. Toate acestea au început să-mi apese conştiinţa acum pentru prima dată. Chiar şi astăzi mă mai simt tulburat când mă gândesc la oamenii, la evenimentele şi la locurile care îmi sunt săpate adânc în memorie. Nu pot să schimb trecutul, e ceva cu care trebuie să trăiesc, să încerc să înving amintirile deprimante şi să trăiesc mai presus de ele. în închisoare, am reluat aceleaşi activităţi de trafic de droguri. Eram un traficant expert,

bine-cunoscut, situat foarte sus în ierarhia delincvenţilor. Eram *tipul tare.*
Pentru a reuşi să fac faţă sentimentelor mele de vinovăţie, am început să frecventez capela din închisoare. Acolo se ţineau atât slujbe anglicane, cât şi catolice. Eu mergeam la cele anglicane. Preotul era Ted Hunt, un bărbat foarte înalt, ale cărui căldură şi

atitudine prietenoasă erau pe măsura înălţimii. Mă simţeam confortabil în prezenţa lui. Ted ne spunea istorioare despre Isus, care a iertat prostituate şi păcătoşi ca mine. îmi plăceau istorioarele, însă experienţa însemna mult mai mult decât atât. Mă simţeam foarte bine când eram în capelă. Era pentru mine un refugiu foarte confortabil de tot ce era în închisoare. Aici puteam să îmi dau jos masca, să fiu pur şi simplu eu însumi şi să mă relaxez. Nu mai trebuia să fiu Taylor cel dur, care trăieşte după propriul discernământ, care se ia de toată lumea şi care, în general, joacă rolul pe care îl consideram necesar pentru mine, dacă aveam să-mi execut condamnarea în propriii mei termeni. Ori de câte ori se lua împărtăşania, aceasta avea un efect remarcabil asupra mea. Mă simţeam oarecum curat. Când luam pâinea şi vinul, îmi trecea un fior cald prin trup şi nu înţelegeam. Asta nu doar pentru că era vin adevărat. Unii deţinuţi încercau să ia o înghiţitură mult mai mare decât trebuia şi aceasta ducea la un fel de competiţie pentru paharul cu vin. Poate că această experienţă nu este compatibilă cu teologia multora, însă Dumnezeu a folosit acele ocazii de împărtăşanie pentru a-mi vorbi. Tot ce pot să spun e că eu cred că experimentam atunci pentru prima dată prezenţa lui Dumnezeu.
Sentimentul acesta ciudat mă tulbura. Nu mă deranja puţină religie, care mă făcea să mă simt mai bine, însă acest sentiment era prea aproape de suflet; prea personal. Am încercat să îl dau la o parte din mintea mea; nu voiam ca ceva să îşi impună prezenţa în eul meu interior. în ceea ce mă privea, aceasta era o zonă interzisă. Totuşi încă îmi doream răspunsuri la viaţă - însă răspunsuri care nu îl includeau pe Dumnezeu.
In timpul acestor cinci luni, am primit vizitele câtorva prieteni care deveniseră creştini şi care voiau să-mi spună totul despre asta. Unul dintre aceştia a fost Colin Lloyd, care lucrase cu mine şi care fusese alcoolic. Ascultam, dar nu dădeam de înţeles că aş fi interesat în vreun fel. Apoi am primit o vizită din partea cuiva care lucra la „Prison Fellowship" [Corporaţia închisorilor], pe nume Ken Singleton. Această organizaţie excelentă există pentru a ajuta deţinuţii şi a le împărtăşi Evanghelia lui Cristos. El era un „predicator metodist local". Ken

era consilier şi cu toate că nu ştiam sigur ce înseamnă asta, părea genul de persoană cu care ar trebui să vorbesc.
Spre surprinderea mea, după ce i-am spus lui Ken problema mea, a început să îmi spună despre propria lui viaţă şi despre schimbarea pe care o făcuse Dumnezeu în el. Avusese un mediu şi o experienţă complet diferite de ale mele. Fără droguri sau infracţiuni, doar un tip obişnuit. însă asta nu conta, fiindcă tot îmi făcuse o impresie deosebită. Era complet autentic şi sincer. Asta m-a mişcat profund; a avut un mai mare impact asupra mea decât tot ce spunea. Muncise toată viaţa, se îngrijise de familie şi îşi plătise impozitele. Şi totuşi, iată-1 aici, ascultându-i pe cei ca mine. Tot ce făcusem în viaţă era să iau, să iau, să iau, să rănesc şi să distrug viaţa altora. Pur şi simplu nu înţelegeam.
Am văzut în Ken o preocupare şi o compasiune autentică, fără a fi legat de vreo condiţie. Nu mai văzusem aşa ceva până atunci. L-am întrebat pe Ken dacă mai vine să mă viziteze şi mi-a răspuns:

- Voi veni din nou săptămâna viitoare.
Apoi a început să-mi spună despre Isus şi despre cât mă iubea El. îmi tot spunea că Dumnezeu are un plan pentru viaţa mea. Spre stinghereala mea, au început să-mi curgă lacrimi pe obraji. Nu mai plânsesem de ani de zile; mă împietream faţă de astfel de emoţii. Trebuia să-mi menţin reputaţia de duritate în secţia tinerilor infractori şi iată-mă acum plângând. îmi spuneam: *„Ce se întâmplă cu mine?"* Mi-am şters faţa şi am încercat să-mi revin. L-am întrebat:
- Poate acest Dumnezeu să-mi schimbe viaţa? îi pasă Lui de mine? îmi va ierta Isus păcatele? Poate El să-mi pună viaţa în ordine?
Ken a spus:
- O va face şi pentru tine, Richard; tot ce ai de făcut e să vorbeşti cu El şi să-L rogi să o facă.
Tot nu îmi puteam opri lacrimile. Eram răvăşit din punct de vedere emoţional. El mi-a oferit o Biblie, dar i-am spus că am deja una în celulă. Fiecare celulă are o Biblie de la organizaţia „Gideons", care aduce Biblii în milioane de hoteluri, închisori, spitale şi şcoli din toată lumea.

96

Prinderea hoţului

M-am întors în celulă, meditând serios la cuvintele lui Ken. Ele avuseseră un impact enorm asupra mea. Colegul meu de celulă plecase la sala de sport, iar eu eram singur cu gândurile mele. Stăteam aşezat pe pat, uitându-mă pe fereastră, cu privirea aţintită la priveliştea de afară. Vedeam clădirile conducerii locale din Swansea şi deşi era o zi ceţoasă, vedeam Mumble-urile în depărtare. Atunci, pentru întâia oară, am vorbit cu Dumnezeu. I-am spus simplu:
- Dumnezeule, dacă exişti, schimbă-mi viaţa.
In acel moment, s-a schimbat ceva înăuntrul meu. M-am conectat cu ceva. Acesta este singurul mod în care pot explica experienţa. Şi iată-mă, în vârstă de optsprezece ani, un tânăr dependent de heroină în închisoare, şi acest simplu om cu o inimă mare pentru persoane ruinate, care rostise cuvintele ce m-au adus într-un fel la Dumnezeu. Nu mulţi, în afară de familia şi de prietenii lui, au auzit vreodată de Ken; el nu a stat niciodată pe vreo scenă celebră, nici nu a apărut la televizor, şi totuşi el era veriga vitală din lanţul evenimentelor care mă aduseseră în acel punct. Ken era un om smerit, modest, de vârstă medie, îmbrăcat într-un tweed, cu cravată maro, şi era genul de om pe care cu aroganţă l-aş fi respins ca „păpuşă". Mai târziu, i-am vizitat pe Ken şi pe soţia lui, Sheila, acasă. I-am mulţumit lui Dumnezeu că a trimis un om atât de minunat să îmi spună lucrurile pe care aveam nevoie să le ştiu. în săptămânile de arest rămase, Ken m-a vizitat aproape săptămânal şi mi-a împărtăşit fundamentele credinţei creştine.
Bibliile din celulele noastre aveau file subţiri şi fine, aşa că atunci când nu mai aveam hârtie de ţigări, rupeam file din Biblie şi le foloseam pentru a ne rula ţigările. La scurt timp de la prima mea rugăciune, aveam nevoie de nişte hârtie pentru ţigară. Am deschis Biblia la întâmplare, am rupt o filă şi mi-am făcut un sul. Am aprins chibritul, dar dintr-odată, am descoperit că am o voce interioară pe care nu eram obişnuit s-o aud. Ea spunea: *„Nu e bine deloc, nu ar trebui să fac asta cu o foaie din Biblie. Ar trebui s-o citesc, nu s-o aprind cu chibritul."* Am stins chibritul, am desfăcut foaia şi am început s-o citesc. Era din Evanghelia după Ioan, capitolul 1. Am citit foaia şi apoi aproape toată Evanghelia aceea,

în căutarea răspunsurilor

97

cam douăzeci de capitole, înainte de a o lăsa din mână. Mi se părea captivantă. Stăteam întins pe pat, cu Biblia pe piept şi am adormit. Să dormi în închisoare nu e

uşor, din cauza zgomotului şi nu eram atunci nici sub influenţa drogurilor - felul în care adormeam de obicei. Cu toate acestea, a fost cel mai profund şi mai liniştit somn pe care mi-1 puteam aminti. De după-amiaza devreme, am dormit până a doua zi dimineaţa. Era ca şi cum oboseala anilor de tumult, delicte, droguri, agresivitate şi luptă era îndepărtată printr-un somn liniştit. Subconştientul îmi era eliberat de coşmarurile vieţii mele de până atunci. Biblia vorbeşte despre pacea lui Dumnezeu care întrece orice pricepere şi probabil aceasta era prima dată când o experimentam.
în ziua următoare, am citit mai mult şi cu cât citeam mai mult Biblia, cu atât voiam să ştiu mai mult despre acest om numit Isus. Mergeam la capelă în fiecare duminică şi voiam să mă implic, încă nu ştiam sigur dacă sunt deja creştin sau nu, dar voiam pur şi simplu să ştiu mai mult despre Dumnezeu. L-am întrebat pe Ted dacă pot fi de vreun ajutor la slujbele din capelă. Voiam doar să particip şi eu cumva. A acceptat să mă lase să-1 ajut cu tămâia. La slujbele catolice şi la cele sacedortale (biserica sacedortală, ramură a bisericii anglicane, n.tr.), tămâia este aprinsă într-un recipient micuţ, suspendat cu un lanţ. Acesta este apoi legănat dintr-o parte în alta pentru a răspândi fumul şi mirosul, pe măsură ce procesiunea celor care iau parte la slujbă merge spre partea din faţă a bisericii. Eram dornic să fac orice, aşa că am acceptat. Credeam că participând, mă apropii mai mult de Dumnezeu. Mi s-a arătat cum să pregătesc tămâia şi cum să mă îmbrac cu toate acele veşminte albe, special pentru slujba aceasta. Arătam ca un adevărat idiot îmbrăcat în ele. Dacă mă vedea vreunul din prietenii mei, se prăpădea de râs. însă nu-mi păsa.
în prima duminică în care am participat, am mers devreme la epitropie, mi-am pus veşmintele şi am aprins tămâia. Trebuia să merg în partea din faţă a bisericii şi să fac semnul crucii cu cădelniţa. Apoi m-am întors spre altar să repet actul, înainte de a mă întoarce spre congregaţie să repet acelaşi luciu. Unii din prietenii mei erau în biserică şi au avut o porţie bună de râs pe

seama mea. în veşmintele mele, legănând cădelniţa, eram cel mai hazliu lucru pe care îl văzuseră în ultima vreme. - Taylor, nu eşti în toate minţile, măi.
însă cuvintele lor nu m-au stingherit, nu-mi păsa ce cred ei despre mine. într-o săptămână, Ken a adus cu el un băiat care cânta cu vocea şi cu chitara. Nu a cântat o piesă creştină, ci hitul trupei U2, „I still haven't found what I'm looking for" [Şi tot n-am găsit ceea ce caut, n.tr.]. Aici chiar mă regăseam. Inima mea striga că eu sunt acea persoană, că şi eu căutam ceva. Apoi el mi-a spus povestea lui, despre cum a devenit creştin şi cum a fost „născut din nou".
înapoi în celula mea, am continuat să fumez canabis în mod regulat, dar şi să citesc Biblia în fiecare seară, în tot timpul cât a mai rămas din arestul meu. Ceva se întâmpla cu mine, căci dependenţa mea începea să se micşoreze şi, prin urmare, se reducea cantitatea de droguri pe care le fumam. încă mă aflam în mediul celor obsedaţi de droguri din secţie, însă acum atenţia mea nu se mai concentra doar asupra drogurilor. Citirea Bibliei, mersul la capelă, rugăciunea, toate acestea începeau să mă schimbe, fără ca eu să observ la început. Limbajul meu murdar începea să se modereze. Eram obişnuit să folosesc înjurături aproape la fiecare propoziţie, ceea ce însă s-a diminuat odată cu trecerea săptămânilor, până când a încetat complet. Atitudinea mea se schimbase. Fusesem mereu foarte agresiv, foarte dezagreabil, iar gardienii, pe bună dreptate, nu mă plăceau, într-o instituţie plină de persoane indezirabile, eu ieşeam în evidenţă ca fiind extrem de insuportabil.
De asemenea, citeam o carte din biblioteca închisorii, care mă influenţa, numită *Teii It to the Mafia* [Spune-i-o Mafiei, n.tr.] de Joe Donato.' El fusese membru al Mafiei înainte de a deveni creştin. Erau multe paralele între viaţa lui şi a mea. Cartea aceea mi-a vorbit foarte mult. Mi-am dat seama că dacă Dumnezeu 1-a putut schimba pe el, mă poate schimba şi pe mine.

Rugăciunile mele nu erau de tip standard, ci erau mai mult o
Joe Donato, *Teii It to the Mafia,* Logos International, 1975, ISBN 088270107X

serie de întrebări pe care I le puneam lui Dumnezeu, în special în legătură cu lucruri pe care le citeam în Biblie. Treptat, am adoptat o stare de spirit în care purtam o dezbatere cu mine însumi. încercam să mă conving că Dumnezeu există şi că Biblia este adevărată. Am lărgit această dezbatere, încercând să conving şi alţi prizonieri. La timpul de întrunire, mergeam cu Biblia în mână (acum aveam una nouă) la alţi prieteni deţinuţi şi discutam cu ei. Deseori aveam în jurul meu câte un grup care asculta şi aducea contraargumente.
- Ascultaţi, băieţi, priviţi pe fereastra celulei voastre copacii şi cerul; cineva trebuie să fi creat toate astea. Priviţi aici în Biblie. Scrie că „la început, Dumnezeu a făcut cerurile şi pământul". De unde altundeva să fi apărut?
Le predicam lor, însă mă şi convingeam pe mine. Prietenii mei nu ştiau ce să creadă.
- Taylor acela, acum îl are pe Dumnezeu. Şi-a ieşit din minţi complet, măi, drogurile l-au aranjat până la urmă.
Acum îmi era de ajutor marea mea reputaţie, deoarece băieţii erau mai dispuşi să asculte. La timpul de întrunire, în loc să joc biliard, adunam un grup în jurul meu şi le citeam istorioare din Biblie. Unii chiar se întorceau în celula lor şi, drept rezultat, îşi citeau propria Biblie. Eram un fel de evanghelist, chiar înainte de a fi un creştin propriu-zis. încă mai consumam droguri.

11

O minune neaşteptată

Spre sfârşitul celor cinci luni de arest, spălam pe jos la etajul patru, când Ted, capelanul, a venit la mine: - Taylor 791.
- Da, şefu'?
- E cineva la telefon care vrea să vorbească cu tine.
- Cine e, şefu'? am întrebat eu curios.
- E o surpriză, vino la mine la birou.
Ne-am dus împreună în biroul lui, care era în corpul „A". Receptorul era scos din suport, iar el 1-a ridicat şi a spus:
- Dinah, am băiatul aici cu mine; cred că trebuie să vină la tine, pentru că are nevoie de ajutor. E băiat bun, are potenţial mare, dar trebuie să vină la tine.
Habar nu aveam ce se petrece. Urma să primesc condamnarea în curând. Mă aşteptam la cinci ani şi nu exista nirio şansă să scap. *„Ce tot spune acolo?",* m-am întrebat eu. Atunci mi-a spus:
- Ea e Dinah Sansome, conduce o organizaţie numită Victory Outreach şi vrea să stea de vorbă cu tine. Ştiu că în câteva săptămâni trebuie să primeşti condamnarea, dar poate că există vreo şansă să te duc la Dinah.
Fără ca să ştiu eu, Ted şi Ken vorbiseră cu Dinah despre situaţia mea. îi spuseseră despre faptul că citesc Biblia şi particip la serviciile religioase.
Am ridicat receptorul şi am spus:
- Alo?!

Dinah avea cea mai caldă şi mai prietenoasă voce pe care o auzisem vreodată:
- Bună, Richard, vreau să vii acasă, a spus ea. Eram nedumerit.

- Ce vreţi să spuneţi? Nu am nicio casă. Ea a continuat:
- Ştiu, dar noi vrem să fim familia ta, vrei să vii acasă? Cuvintele ei m-au copleşit; pur şi simplu am început să plâng.
Abia după douăzeci de minute de plâns în hohote, am reuşit să mă liniştesc. Am întrebat:
- Ce-a mai fost şi asta, Ted?
- Când te prezinţi la tribunal, Dinah, Ken şi cu mine vom fi şi noi acolo, a spus el. Vom încerca să amânăm condamnarea pentru o lună, în aşteptarea unor rapoarte adiţionale şi vom vedea dacă se poate să fii eliberat condiţionat şi trimis la cămin.
Mai târziu, de la fereastra celulei mele, l-am strigat pe Bunch, care era afară, la sport.
- Bunch, nu ştiu cum e cu toată chestia asta despre Dumnezeu, măi, dar se întâmplă ceva înăuntrul meu.
Carul mortuar ne-a luat să ne ducă la înalta Curte de Justiţie. Stăteam în celulele de aşteptare de la subsol, ca de obicei, aşteptându-ne rândul. Mă gândeam la Dumnezeu şi la Biblie, îmi spuneam: *„Dacă există Dumnezeu, asta e şansa Lui să mi-o dovedească."* Era o situaţie imposibilă. Deja îmi fuseseră respinse două cereri pentru eliberare condiţionată, şi ai dreptul numai la trei. în principiu, nimănui nu i se acceptă cea de-a treia cerere. Dacă ieşeam liber din tribunal în acea zi, era o minune.
A venit şi strigarea:
- Taylor şi Morgan, sala unu.
A venit un ofiţer, a deschis uşa şi ne-a pus cătuşele.
- Haideţi, băieţi, să mergem.
Nu mai fusesem niciodată la o înaltă Curte de Justiţie. Privind în jur, puteam să văd că era foarte diferită de curtea magistrală. Oamenii purtau peruci, avocaţii erau îmbrăcaţi elegant. Judecătorul purta o robă cu roşu şi negru şi ne examina cu privirea peste nişte ochelari cu rama mică, aşezaţi pe vârful nasului. Era ceva care intimidează. Mi-am dat seama că situaţia

era gravă. De multe ori ţâşnisem afară din curtea magistrală cu un zâmbet superior pe chipul meu, dar de data aceasta nu-mi mai venea să zâmbesc. Acum nu mai era nicio joacă.
- Luaţi loc; vă mulţumesc, a rostit judecătorul. Ne-am aşezat şi noi împreună cu toţi ceilalţi.
- Rămâneţi în picioare, Taylor şi Morgan, ne-a spus judecătorul pe un ton pe care, dacă l-aş numi neprietenos, ar fi o subestimare masivă.
Ne-am ridicat şi într-o clipă am şi stat drepţi ca o săgeată. Eram mort de frică. Orice speranţă a unei minuni mi s-a spulberat rapid. Un avocat ne-a citit numele, ultimul nostru domiciliu şi acuzaţiile împotriva noastră. După încheierea acestora, judecătorul a spus:
- Luaţi loc.
M-am prăbuşit pe scaun. îmi spuneam: *„Omul ăsta ne urăşte şi îi va face plăcere să ne închidă pentru multă vreme."* Noi speram la patru ani, însă judecătorul acela ne putea da şase! M-am rugat în gând.
Atunci s-a petrecut un lucru foarte ciudat. Am simţit o mână pe umărul drept. M-am întors să văd cine e şi am fost nedumerit să văd că nu era nimeni acolo. Am presupus că îmi imaginasem doar, însă când m-am întors la loc, mâna - sau cel puţin senzaţia prezenţei unei mâini - era tot acolo. M-am uitat din nou. Acelaşi lucru. Era înfricoşător. Ba mai mult, simţeam cum căldura de la mâna aceea invizibilă îmi trece prin haine şi îmi intră în trup. Mă treceau fiori. Credeam că probabil fusese vreun ofiţer, însă nu era nimeni lângă mine. Mâna avea un efect spectaculos asupra mea. Mă cuprindea un sentiment de siguranţă absolută că totul va fi bine. Groaza din mintea mea era înlocuită de pace.
M-am uitat în sală şi am putut să văd printre locurile pentru public o femeie de vârstă medie, care avea păr blond şi îmi zâmbea. Era Dinah, însă nu o întâlnisem încă. Mă întrebam cine este. îmi tot zâmbea încontinuu. Din nou, era un zâmbet care îmi spunea: „Totul va fi bine." Mă întrebam: *„Cine e femeia aceea?"* în timp ce eram în celulă, avocatul meu pledant m-a întrebat dacă am ceva ce aş vrea ca el să spună judecătorului din partea mea. Unii spun că regretă ce au făcut şi speră la o sentinţă mai scurtă. Eu am spus:

- Păi, aş avea ceva. Vă rog să-i spuneţi judecătorului că îmi citesc Biblia, merg la biserică în închisoare şi a început să se întâmple ceva cu mine. Nu ştiu ce este, dar simt că mă schimb.
O afirmaţie de genul acesta în mod normal ar cauza cinism într-o sală de tribunal, deoarece toţi deţinuţii sunt mincinoşi. Cu toate acestea, avocatul meu i-a spus judecătorului aceste lucruri, cuvânt cu cuvânt şi cu o anumită sinceritate. în plus, a mai adăugat şi cuvinte de la el. A vorbit de parcă eram deja creştin şi a menţionat cum Dumnezeu îmi schimbase viaţa. Eram de-a dreptul uluit. Ce nu ştiam eu atunci, dar am aflat mult mai târziu, spre uimirea mea, era faptul că avocatul meu era un creştin născut din nou şi crezuse într-adevăr ceea ce îi spusesem.
Privind în urmă mai târziu, am fost uimit de felul în care Dumnezeu aranjase lucrurile pentru mine în acea zi. Avocatul meu a întrebat dacă se poate să fiu eliberat şi trimis la Victory Outreach pentru o lună. De asemenea, a semnalat prezenţa lui Dinah.
- Domnule judecător, avem un reprezentant de la Victory Outreach astăzi în sală şi în fişele dumneavoastră se află o scrisoare de susţinere din partea lor.
Judecătorul s-a uitat în fişele lui pentru câteva clipe şi a citit scrisoarea.
- O, da, Victory Outreach, a spus el, am auzit de ei de multe ori. I-au mai reprezentat şi pe alţii. Da, o lucrare excelentă. Cine îi reprezintă astăzi?
Privirea i s-a ridicat înspre publicul de la galerie, Dinah a ridicat puţin mâna şi a zâmbit în felul ei magic.
- Bine, nu e necesar să vorbesc cu dumneaei, a spus judecătorul.
Apoi, revenind la tonul neprietenos de mai înainte, ni s-a adresat în mod direct:
- Morgan şi Taylor, vă rog să vă ridicaţi.
Era momentul de care mie şi lui Bunch ne fusese teamă.
- Morgan, în cazul tău, te trimit pentru încă o lună în arest preventiv, în aşteptarea sentinţei, până pe 13 septembrie - luaţi-1 de aici.
La auzul acestor cuvinte, mi-a săltat inima. însemna că ne tratează în mod separat. înainte să pot gândi ceva, a continuat:
- Taylor, în cazul tău, tu eşti mai tânăr decât Morgan şi am sentimentul că ai fost corupt de el.
Bineînţeles, asta nu era adevărat; de fapt, era tocmai invers. Mai târziu, Bunch a fost furios din cauza acestor remarci. Judecătorul a continuat:
- Am ascultat astăzi cele expuse de avocatul tău şi mi s-a pus în faţă o scrisoare. îţi voi acorda o şansă. Cred că există speranţă cu privire la tine. Şi mai cred într-adevăr că credinţa creştină poate aduce un sentiment al valorii şi schimbare în viaţa unui bărbat sau a unei femei. Prin urmare, vei fi eliberat - cu anumite condiţii - şi trimis la Victory Outreach.
în timp ce eram escortat înapoi la celulă pentru a aştepta terminarea procedurii juridice, în mintea mea era multă confuzie, iar emoţiile îmi erau un talmeş-balmeş. Nu ştiam dacă să râd sau să plâng. Cu siguranţă eram foarte entuziasmat de ocazia pe care mi-o acordase judecătorul. îmi spuneam: *„Tocmai am ieşit, dar nu ar trebui să ies. Ce se întâmplă aici?"* Când au fost gata toate actele, mi-am adunat lucrurile şi mi-am luat rămas-bun de la Bunch, lucru care a fost foarte greu, deoarece el urma să se întoarcă la Swansea, iar eu urma să fiu eliberat. Bunch avea să execute o condamnare la închisoare, în special din cauza spargerii de pe strada Andrews, în care îl târâsem eu!
Am plecat din celulă luându-mi geanta şi m-am dus jos, unde am găsit trei persoane care mă aşteptau. Acolo era Dinah împreună cu Jane, de la organizaţia Prison Fellowship, şi Matthew Evans, un toxicoman reabilitat. Eram un om liber!

M-au dus jos la bufetul cu autoservire din clădirea tribunalului să bem un ceai minunat (ceaiul pe care-1 băusem de cinci luni în închisoarea Swansea era îngrozitor). Pentru mine era ceva fantastic. îmi spuneam : *„E un vis, nu poate fi adevărat. O să mă trezesc imediat."* încercam să mă concentrez la ce spuneau ei. Mi-au spus despre Victory Outreach şi au început să enumere toate regulile pe care le aveau şi care erau foarte stricte. Fără televizor, fără băutură, fără cercei, programul care trebuia respectat şi multe alte reguli, toate menite să contribuie la

reabilitarea mea. Imediat mi-am scos cercelul şi l-am pus în scrumiera de pe masă. Ne-am dus apoi în parcare şi am urcat în maşina lor pentru a merge la Victory Outreach. Totul se întâmplase atât de repede, iar mintea mea nici nu reuşea bine să se obişnuiască cu un eveniment, că treceam deja la următorul. în maşină, am stat în spate, în tăcere, timp de două ore şi jumătate, cât a durat călătoria până la Abertillery.

12

Transformarea

Nu aveam nici o idee despre cum va arăta Victory Outreach. Am fost surprins să descopăr, când ne-am oprit în parcare, că Victory Outreach se află într-un fost hotel numit „The Bush Hotel", o clădire mare şi veche care se potrivea bine cu împrejurimile ei de la marginea centrului oraşului Abertillery. Victory Outreach nu fusese dintotdeauna acolo. Ea a început în Londra, în anii şaizeci, când Dinah ducea mâncare şi haine toxicomanilor şi altora care locuiau pe străzi. După aceea, ea şi-a deschis propria casă ca refugiu pentru toxicomani. Mai târziu, Episcopul de Gloucester a aranjat ca Dinah să poată folosi ca centru o veche casă parohială. De atunci, lucrarea s-a dezvoltat şi sunt vreo şase centre în ţară. Eram emoţionat, deşi ei încercau să mă liniştească, asigurân-du-mă că mai erau acolo şi alţii ca mine şi trăiau fericiţi.

încă puţin tulburat, am fost însoţit înăuntru şi prezentat personalului, dintre care mai mulţi erau foşti toxicomani. Toţi erau foarte prietenoşi şi primirea pe care mi-au făcut-o a fost plină de căldură şi din toată inima. Am luat un loc în birou, în timp ce ei s-au ocupat de detalii, iar unul dintre foştii toxicomani mi-a mai spus câteva reguli, dintre care multe pur şi simplu nu le puteam înţelege atunci. Pe lângă cele despre care mi se spusese, era interzis televizorul şi muzica necreştină. Accesul la televizor se limita la ştiri şi la anumite programe sportive. Aveau şi o bibliotecă mare cu casete video creştine, dintre care multe erau cu predici. Era interzis să avem prietene şi o parte din banii

de ajutor social trebuiau plătiţi drept chirie. Fumatul era permis în afara clădirii, la anumite ore, însă doar dacă erai singur. Nu era permis fumatul în grupuri. Nu aveam dreptul la vizite sau telefoane la sau de la prieteni şi rude în primele trei luni. Nu aveam niciun contact cu exteriorul, ceea ce pentru mine era foarte greu. Mi-a fost foarte greu să mă obişnuiesc să fiu izolat de toţi şi de tot ce cunoscusem. Regulile mi s-au părut la început exagerate, dar mai târziu mi-am dat seama că erau rezultatul unei

lungi experienţe într-o astfel de lucrare.
Orarul zilnic era foarte bine structurat. Timpul devoţional de dimineaţă începea la ora 7:30 şi dura jumătate de oră. Erau cântări şi rugăciuni, după care cineva avea o scurtă predică. Următoarea oră era dedicată micului dejun şi treburilor casnice individuale, care erau numite „lucrări de casă". Locatarii primeau câte o cameră sau un spaţiu în care să facă curăţenie în fiecare zi. La ora 9:00 ne începeam „programul de muncă". Acesta consta mai ales din muncă de menţinere şi amenajare a clădirii. Dacă cineva avea ceva experienţă sau cunoştinţe practice într-un anumit domeniu, cum ar fi munca de electricitate sau de tâmplărie, se făcea uz de ele. Programul respectiv, de asemenea, ne oferea ocazia de a dobândi diverse deprinderi. Cu o clădire de asemenea mărime şi vechime, nu duceam niciodată lipsă de lucru. Odată am primit sarcina de a curăţa beciul, care era foarte murdar şi umed - o muncă foarte neplăcută. Mă tot întrebam: *„Dar ce caut eu aici?"* La ora 10:30 era o altă întâlnire, la 13:30, o altă întâlnire, iar la 20:30, încă o întâlnire, toate după acelaşi şablon ca timpul devoţional de dimineaţă! Pentru mintea mea, regimul era foarte ciudat.
Am fost condus la camera mea, pe care o împărţeam cu un băiat pe nume Ken Parker. Era irlandez şi venise recent dintr-un loc numit închisoarea Insulei Spike. Şi el se afla în aceleaşi condiţii de arest preventiv ca şi mine. Presupun că am fost pus împreună cu el pentru că el era doar cu un pas înaintea mea. Noaptea obişnuiam să-i pun întrebări despre experienţa lui. Mi-am despachetat lucrurile şi mi le-am aşezat în dulap. După aceea, m-am întins pe pat pentru restul după-amiezii. Mă gândeam că e doar un alt fel de închisoare deschisă. Locul acela

mă scosese din închisoare, însă nu îmi doream cu adevărat să fiu acolo, ci îmi doream să mă întorc în Llanelli. Mi-am dat seama că încă priveam locul respectiv cu vechile mele instincte murdare. *„Oare unde ţin banii, există vreun seif? Aş putea să fug de aici şi să fiu înapoi în Llanelli într-o clipită."* Eram liber, însă nu mă simţeam liber. Pentru mine, libertatea însemna să fac ceea ce vreau în Llanelli. Şi totuşi Dumnezeu deja făcuse în mine ceva care mă împiedica să fac acest pas înapoi spre viaţa dinainte. Experienţele ciudate de care aveam parte mă lipseau de vlagă, însă mă duceau mai departe. Trebuia să văd dacă Dumnezeul despre Care citeam în Biblie avea într-adevăr un plan pentru viaţa mea. Dacă da, voiam să ştiu care este.
Am coborât în sufragerie la prima masă pe care o luam cu ceilalţi băieţi. Eram vreo douăzeci şi cinci de persoane în jurul unei mese mari şi o mare parte a conversaţiei era despre felul în care Dumnezeu le schimba viaţa. Era un lucru foarte interesant să le ascult povestea. O remarcă tipică era următoarea:
- Eram dependent de heroină, dar Dumnezeu mi-a schimbat viaţa şi acum sunt liber.
Unii dintre ei mi-au fost prezentaţi şi cu toţii păreau dornici să-mi spună povestea lor. După masă, am ieşit la o ţigară, înainte de a mă întoarce în cameră pentru un timp. Am citit câteva din scrisorile pe care le primisem în închisoare, încă luptându-mă cu îndoieli privind locul în care mă aflam. Erau patru întâlniri pe zi, cu cântare, rugăciune şi predică - prezenţa era obligatorie. Aceasta mi se părea cu totul exagerat. Eu eram obişnuit să merg la biserică o dată pe săptămână.
La ora 20:30, am coborât să iau parte la prima întâlnire. Pe atunci, nu prea aveam eu habar cum va fi. Singura mea experienţă fuseseră slujbele destul de formale de la capela închisorii. întâlnirea aceasta numai formală nu era. Cântările erau acompaniate la chitară, se cânta tare şi cu entuziasm. Le plăcea foarte mult să cânte cântecele religioase vechi. Rugăciunile erau sincere, neşlefuite şi din inimă; totul era foarte ciudat pentru un nou-venit ca mine. Darril Dowden, pastorul permanent, conducea

întâlnirea. într-o astfel de situaţie, înclinaţia mea era să stau pe rândul din spate, cu capul aplecat şi

să observ. Totuşi unul dintre băieţi m-a luat să stau cu el pe rândul din faţă. într-o astfel de poziţie la vedere, mă simţeam obligat cel puţin să mă ridic în picioare împreună cu ceilalţi şi să mă alătur lor la cântare. La urma urmei, aveam o voce rezonabilă. Cântecele religioase vechi nu erau tocmai stilul meu de muzică, însă urmăream versurile proiectate pe ecranul din faţa noastră şi îmi dădeam silinţa să cânt cât mai bine.
După un timp de cântare, au început să se închine lui Dumnezeu şi dintr-odată atmosfera s-a schimbat dramatic. Imediat am ştiut că e ceva diferit şi mi-a captat atenţia în totalitate. Băieţii din jurul meu se rugau din toată inima, cu mâinile ridicate, pe obrajii multora curgând lacrimi. Asta chiar m-a mişcat. Mă tot uitam în jur şi-mi spuneam: *„Ce se petrece? E ciudat,"* La fel ca la cântare, din respect, mă gândeam că se cuvine să-mi închid ochii, aşa că i-am închis. Stând acolo în picioare, am început să mă gândesc la Isus şi la lucrurile pe care le citisem în închisoare. Mă întrebam cum arată El. îmi spuneam: *„Nu ştiu cum arată."* în acel moment, mi-a venit puternic în minte singura imagine a lui Isus pe care o văzusem vreodată. Vizavi de secţia de poliţie din Llanelli se află o biserică catolică. în faţa bisericii se află o cruce cu imaginea lui Isus pe ea. Datorită vizitelor frecvente la secţia de poliţie, aveam în memorie acel crucifix, pe care îl puteam vedea foarte clar la ieşire. Mai târziu, unora dintre pastorii şi liderii pe care i-am întâlnit nu le-a plăcut ca eu să spun această parte din povestea mea, deoarece ei nu au crucifixe în biserică. Tot ce ştiu e că în acea experienţă, Dumnezeu a folosit imaginea respectivă pentru a-mi vorbi.
Cum stăteam acolo cu ochii închişi, imaginea aceea a lui Isus pe cruce a prins viaţă într-o viziune şi era ca şi cum mă aflam acolo, la cruce, când Isus a fost răstignit. îi vedeam rănile, sângele, cerul întunecat. Totul era foarte real. Apoi, când m-am uitat la cununa de spini, Isus Şi-a ridicat capul şi S-a uitat la mine. I-am văzut ochii, care păreau să-mi străpungă sufletul. A rostit o singură propoziţie:
- Richard, am făcut asta pentru tine.
Atunci pur şi simplu am izbucnit. Au început să-mi curgă

lacrimile. Ochii încă îmi erau închişi, aşa că nu ştiam ce se întâmplă în jur. Am spus doar: - Doamne, îţi dau viaţa mea.
Acesta a fost răspunsul meu. Nu m-am rugat nicio rugăciune specială şi nici nu am ridicat mâna la vreo întâlnire, ca răspuns la chemarea unui predicator. Am avut o viziune cu Isus şi ştiam că este El. Era un răspuns care venea din adâncul fiinţei mele, cu o sinceritate absolută şi desăvârşită. A venit peste mine o încredinţare puternică de la Duhul Sfânt că păcatul meu şi lucrurile pe care le făcusem erau cele care îl ţintuiseră pe cruce. Mă simţeam atât de vinovat! Acum ştiu că noi nu putem face nimic prin care să îl răsplătim pe Isus pentru jertfa pe care a făcut-o. în orice caz, atunci am simţit că vreau să fac ceva. Puţinul pe care îl puteam face era să-I predau viaţa mea. Nu au trecut decât câteva clipe până când am simţit că păcatul îmi este îndepărtat. Mă simţeam ca şi cum Dumnezeu ar fi luat o cârpă cu care a început să-mi şteargă păcatul, apoi a clătit cârpa, după care a şters din nou şi din nou, până când am fost curat în interior. Au mai trecut câteva momente, urmate de o senzaţie ciudată că mi-a fost deschis vârful capului şi mi-a fost turnat înăuntru untdelemn cald. Simţeam cum untdelemnul îmi coboară în tot trupul, atingându-mi fiecare părticică din el. Am

fost umplut tot mai mult, până când nivelul umplerii a ajuns la gura mea şi voiam să spun: „îţi mulţumesc, Isus; îţi mulţumesc, Dumnezeule", însă cuvintele au ieşit în altă limbă. Până atunci nu auzisem niciodată de vorbire în limbi şi cu siguranţă nu auzisem pe nimeni vorbind în felul acesta. Auzisem termenul de „penticostal", însă nu aveam nicio idee la ce se referă. După cunoştinţele mele, putea să fie chiar o firmă de detergent. Acum chiar mă treceau fiorii. Ce mai era şi asta? însă cu cât vorbeam mai mult în limba aceasta, cu atât mă simţeam mai bine. Era ca şi cum aş fi luat droguri. Ştiu că sună ciudat, însă când vorbeam în această limbă necunoscută, aveam aceeaşi stare de euforie pe care mi-o provocaseră înainte drogurile. Fără să fiu conştient că îmi ridic mâinile, iată că ele erau sus. Era ca şi cum cineva le ridicase. M-am prăbuşit pe genunchi şi am început să plâng ca un bebeluş.

Până la urmă m-am ridicat în picioare, clătinându-mă puţin, ca şi cum aş fi fost beat. L-am apucat pe pastor de rever şi l-am întrebat:

- Ce s-a întâmplat cu mine? Răspunsul lui a fost:

- Richard, ai fost născut din nou şi umplut cu Duhul Sfânt. Şi-a luat Biblia şi, în timp ce toţi ceilalţi încă îl lăudau pe

Dumnezeu, mi-a arătat nişte versete din cartea Faptele apostolilor, capitolul 2, despre coborârea Duhului Sfânt.

- Asta ţi s-a întâmplat.

M-am uitat în jur, neştiind ce să fac - aşa că am ieşit la o ţigară! Posibil să fi avut o experienţă spirituală incredibilă, însă voiam să meditez la ceea ce mi se întâmplase. Cel mai bun mod de a o face era să merg afară şi să fumez. Am scos o ţigară şi am aprins-o. în timp ce inhalam fumul, am avut senzaţia ciudată că fumul îmi iese prin spatele capului! Nu era aşa, însă aşa simţeam eu. Nicotină nu mai avea niciun efect asupra mea. Mă gândeam că poate ceva nu e în regulă cu ţigara, aşa că am stins-o şi am aprins alta. S-a întâmplat acelaşi lucru. De data aceasta, am stins-o, am scos tot pachetul, l-am aruncat jos şi l-am sfărâmat cu călcâiul. Mai târziu, am vorbit cu Dinah despre asta şi i-am spus că vreau să renunţ la fumat. Ea mi-a răspuns doar:

- Dacă nu vrei să fumezi, nu fuma.

Nu am mai fumat de atunci nici o ţigară şi nici nu am mai avut dorinţa de a o face. M-am întors la întâlnire şi Darril predica despre cruce. Toate lucrurile pe care le spunea îmi confirmau experienţa. Mai târziu, la o cafea, am încercat să le explic tuturor detaliile experienţei mele. Toţi se bucurau, iar unii plângeau. Mă simţeam extraordinar. M-am dus la birou, am îmbrăţişat-o pe Dinah şi i-am mulţumit pentru că m-a lăsat să vin să locuiesc în acea comunitate. în noaptea aceea nu am putut să dorm, ci voiam doar să-i pun întrebări colegului meu de cameră despre experienţa lui. Atunci am fost mutat într-o altă cameră şi am vorbit cu Simon Mole, care era mai avansat în credinţa creştină şi care era membru al personalului. El era mai bine pregătit să răspundă multelor întrebări pe care le aveam. Venea dintr-un

mediu similar cu al meu, iar aceasta m-a ajutat să mă identific cu el. Mi-a spus despre minunile pe care le văzuse. L-am crezut; după ceea ce mi se întâmplase mie, orice era posibil.

Prima mea minune a venit mai repede decât mă aşteptam. Din punct de vedere tehnic, încă eram dependent de droguri. Aveam nevoie de o doză regulată, căci altfel eram un dezastru, însă a trecut o zi, apoi încă una şi iată că setea mea de droguri dispăruse. Eram uimit; nu mai voiam droguri. Asemenea unei frumoase revărsări a zorilor, a venit conştientizarea faptului că nu mai aveam nevoie nici de metamfetamină, nici de

heroină sau canabis şi nici de orice altceva. Atât mintal, cât şi fizic, eram întru totul liber. Dacă aveam nevoie de încă o dovadă a faptului că Dumnezeu este adevărat şi că face ceva extraordinar în mine, aceasta era dovada. Şi - un lucru foarte important - mintea, de asemenea, îmi era şi ea liberă de rutina zilnică de a plănui cum să fac rost de bani şi de droguri. Odată cu îndepărtarea lucrului care îmi dominase mintea atâta timp, rămânea un fel de gol, un spaţiu liber pentru a mă gândi la alte lucruri. Personalitatea mea dependentă a adoptat o nouă pasiune: am devenit complet dependent de Biblie. Pur şi simplu am înlocuit o dependenţă cu alta - însă cu una mult mai constructivă.

Cu aceeaşi energie pe care înainte o investisem în obţinerea drogurilor, acum citeam şi studiam Biblia. Citeam ore întregi fără oprire. Uneori trebuia să fiu chemat la masă, deoarece eram în camera mea, citind şi pierzând noţiunea timpului. Bătea cineva la uşă şi spunea:

- Haide, Rich, e ora prânzului. Un răspuns tipic era:
- Vin în cinci minute, vreau numai să termin asta.

îmi lăsam Biblia, mergeam să mănânc, după care reluam imediat de unde rămăsesem. De patru ori pe zi ascultam cu pasiune predicarea Bibliei. Nu eram deprins să citesc mult şi nu puteam fi descris ca un cititor rapid. Cu toate acestea, am citit Biblia din scoarţă în scoarţă de trei ori în primul meu an de credinţă; era ceva foarte intens. Uneori abia dacă mai vorbeam cu cineva. Voiam pur şi simplu să stau de vorbă cu Dumnezeu şi să citesc. încă nu aveam decât optsprezece ani.

Epilog

Pe când se afla încă la Victory Outreach, Richard a început să călătorească, împărtăşindu-şi mărturia şi în curând a fost invitat să predice în biserici locale. Mai târziu a început să primească invitaţii de a predica în biserici mai mari, unde a împărtăşit Evanghelia cu pasiune, văzând mulţi oameni răspunzând chemării şi venind la Cristos. După ce a plecat de la Victory Outreach, a mers să studieze teologia la Institutul Biblic din Birmingham şi a început să păstorească o biserică mică în Tipton, în partea de vest din Midlands. în prezent, Richard este pastor asistent la Renewal Christian Centre din Solihull, una dintre bisericile cu cea mai mare rată de creştere din Marea Britanie. Este căsătorit cu Jill şi au trei băieţi. Richard a fost coprezentator al seriei de emisiuni de la BBC, transmisă la o oră de vârf, *Prinderea hoţului,* şi de atunci a apărut ca invitat la numeroase emisiuni radio şi de televiziune.

Richard Taylor

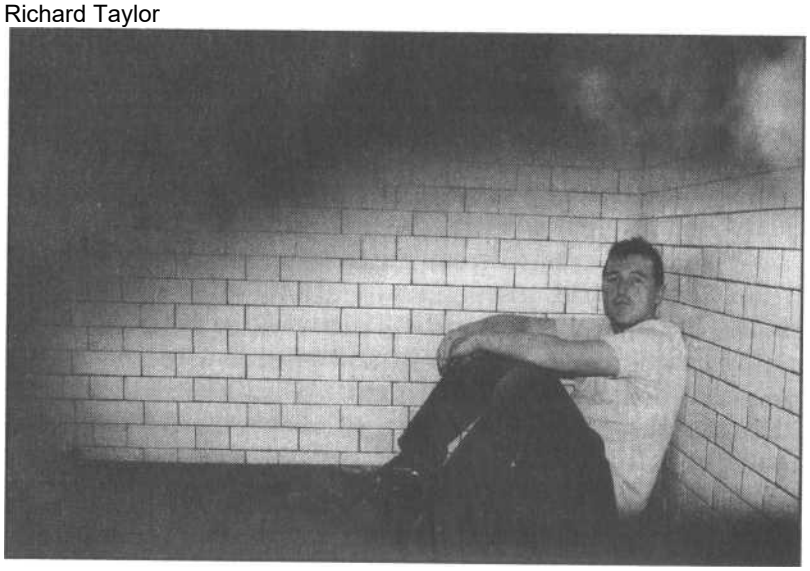

Un cuvânt final...

/v

Iţi mulţumesc că mi-ai citit povestea. La fel ca în cazul tău, istoria vieţii mele continuă să fie scrisă. îmi dau seama de un lucru, şi anume că, indiferent cine eşti sau ce ai făcut, Dumnezeu te iubeşte mai mult decât pot exprima cuvintele. Poate că citind despre viaţa mea, ai fost provocat să te gândeşti la propria ta relaţie cu Dumnezeu. Vreau să ştii că Dumnezeu Se află la distanţa de numai o rugăciune de tine. El poate să îţi transforme viaţa şi să îţi dea un viitor pe care nu ţi l-ai fi putut imagina niciodată. Oferă-I lui Dumnezeu o şansă de a Se descoperi în viaţa ta astăzi. Dacă doreşti să cunoşti mai mult despre Dumnezeu şi despre cum poţi ajunge să îl cunoşti, te rog să mă contactezi:

Rev. Richard Taylor
Renewal Christian Centre
Lode Lane, Solihull, West Midlands, B91 2JR, UK
Email: church(S>renewalcc.com

Sperăm că ţi-a făcut plăcere să citeşti această carte. *Editura Scriptum* îşi doreşte ca să beneficiezi de cele mai bune cărţi,
răsplătindu-ţi pe deplin efortul de a citi. Astfel, alegem cu cea mai mare grijă cărţile pe care le publicăm sau le promovăm.
Pentru detalii despre alte titluri de cărţi disponibile
la Editura Scriptum, vezi paginile următoare
şi accesează librăria virtuală de la adresa
www.scriptum.ro

Alte cărţi publicate de Scriptum

îmblânzirea tigrului
de Tony Anthony 145 X 205 mm, 240 pagini

Tony Anthony nu cunoştea frica. Triplu campion mondial de Kung Fu, el era sigur de sine, puternic şi la vârful piramidei artei sale. îl aştepta o carieră extraordinară. Fiind cooptat în elita gărzilor de corp, el călătoreşte în întreaga lume, protejându-i pe cei mai bogaţi, mai puternici şi mai influenţi oameni din lume.
Această istorisire plină de acţiune, captivantă şi adesea înfiorătoare, reprezintă povestea adevărată a lui Tony. învecinându-se uneori cu fantezia şi ficţiunea, deşi reală în fiecare dintre afirmaţiile ei, această remarcabilă carte este aproape de necrezut. Cu o perspectivă fascinantă asupra artelor marţiale chineze, cartea povesteşte tragedia personală care 1-a transformat pe „un ucenic al iluminării" într-un om violent, însetat de sânge.
Tony ajunge în închisoarea Centrală notorie din Nicosia. Acolo, în adâncurile unui iad zilnic, totul putea fi pierdut, dacă nu l-ar fi vizitat un străin...

O biografie remarcabilă pe care trebuie să o citeşti!

Alte cărţi publicate de Scriptum

f \£\\\ ,-BIW -

ion >U\r
NOU MM 1
PsNÂ

Toţi sunt normali până ajungi să-i cunoşti
de John Ortberg
145 X 205 mm, 288 pagini

DU

MNE
Z E U I
MAI A P
m o £t t D
IClţGlt
Dumnezeu e mai aproape decât crezi
de John Ortberg
145 X 205 mm, 216 pagini

O dragoste mai presus de raţiune
de John Ortberg
145 X 205 mm, 240 pagini

Când nu-L doresc pe Dumnezeu
de John Piper
145 X 205 mm, 320 pagini

Alte cărţi publicate de Scriptum

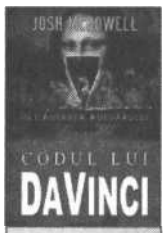

Codul lui daVinci: în căutarea adevărului
de Josh McDowell
145 X 205 mm, 136 pagini
Sunt un tată bun?
de Josh McDowell
145 X 205 mm, 200 pagini
Generaţia înstrăinată
de Josh McDowell
145 X 205 mm, 216 pagini
Pregătirea închinării de David W Patterson 145 X 205 mm, 136 pagini

Alte cărţi publicate de Scriptum

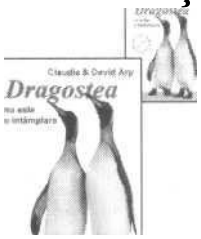

■*1M>
Dragostea nu este o întâmplare
de Claudia & David Arp 145 X 205 mm, 188 pagini

Brusc au 13 ani
de Claudia & David Arp 145 X 205 mm, 240 pagini

Educaţia copilului neastâmpărat de Claudia & David Arp 145 X 205 mm, 208 pagini

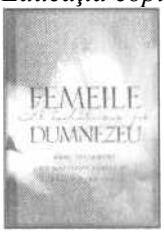

Femeile îl întâlnesc pe Dumnezeu
scrisă de femei pentru femei 155 X 220 mm, 680 pagini

Alte cărţi publicate de Scriptum

MEIUELLIOÎ
Cărarea singurătăţii..
ELISABETH ELL1OT

Cărarea singurătăţii
de Elisabeth Elliot
145 X 205 mm, 160 pagini
Fii liniştit suflete

de Elisabeth Elliot
145 X 205 mm, 128 pagini

Minuni ce mişcă inima
editor Elisabeth Mittelstădt 145 X 205 mm, 176 pagini

Câteva clipe sub steluţa din fereastră editor Elisabeth Mittelstădt 145 X 205 mm, 184 pagini